



Schweizerische Eidgenossenschaft  
Confédération suisse  
Confederazione Svizzera  
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development  
and Cooperation SDC

Sprovedeno od strane:

**giz** Deutsche Gesellschaft  
für Internationale  
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

# ИЗВЕШТАЈ О НАПРЕТКУ У ОСТВАРИВАЊУ ЦИЉЕВА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ДО 2030. ГОДИНЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

PROGRESS REPORT ON THE IMPLEMENTATION  
OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS  
BY 2030 IN THE REPUBLIC OF SERBIA

Децембар 2020. / December 2020




Република Србија – Републички завод за статистику  
Statistical Office of the Republic of Serbia

**ИЗВЕШТАЈ О НАПРЕТКУ  
У ОСТВАРИВАЊУ ЦИЉЕВА  
ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА  
ДО 2030. ГОДИНЕ  
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**

Децембар 2020.

# ИЗВЕШТАЈ О НАПРЕТКУ У ОСТВАРИВАЊУ ЦИЉЕВА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ДО 2030. ГОДИНЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

## Издавач:

 РЗС СРБИЈЕ Република Србија – Републички завод за статистику  
Statistical Office of the Republic of Serbia

Милана Ракића 5, Београд  
Тел: 011 2412 922; факс: 011 2411 260

## За издавача:

Др Миладин Ковачевић, директор

## Аутор:

Др Марија Бабовић

## Редакцијски одбор:

Снежана Лакчевић  
Драгана Ђоковић Папић  
Петар Ђорић  
Радна група за праћење Циљева одрживог развоја (ЦОР)

## Лектура и коректура (српски):

EVENT Group

## Превод (енглески):

Јелена Марковић

## Лектура и коректура (енглески):

Гордана Недељковић

## Дизајн:

Растко Тохол

## Штампа:

ДМД, Београд

Тираж 120 примерака

ISBN 978-86-6161-197-1

Штампано 2020. године

Приликом коришћења података из ове публикације обавезно навести извор.

Изradу ове публикације подржале су владе Швајцарске и Немачке.  
Ова публикација не представља нужно званичан став влада Швајцарске и Немачке.

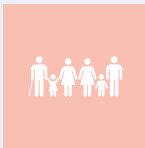


Sprovedeno od strane:



# САДРЖАЈ

Предговор	5
Реч захвалности	6
Увод	7



## ЦОР 1

Окончати сиромаштво свуда и у свим облицима

11



## ЦОР 2

Окончати глад, постићи безбедност хране и побољшану исхрану и промовисати одрживу пољопривреду

17



## ЦОР 3

Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација

23



## ЦОР 4

Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све

33



## ЦОР 5

Постигнути родну равноправност и оснаживати све жене и девојчице

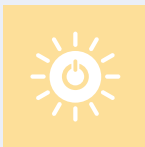
39



## ЦОР 6

Обезбедити доступност и одрживо управљање водом и санитацијама за све

47



## ЦОР 7

Осигурати приступ доступној, поузданој, одрживој и модерној енергији за све

53

	<b>ЦОР 8</b> Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све	<b>57</b>
	<b>ЦОР 9</b> Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације	<b>65</b>
	<b>ЦОР 10</b> Смањити неједнакост унутар и између држава	<b>69</b>
	<b>ЦОР 11</b> Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим	<b>73</b>
	<b>ЦОР 12</b> Обезбедити одрживе обрасце потрошње и производње	<b>75</b>
	<b>ЦОР 15</b> Заштитити, обнављати и промовисати одрживо коришћење копнених екосистема, одрживо управљати шумама, борити се против дезертификације, зауставити и преокренути процес деградације земљишта и зауставити губитак биодиверзитета	<b>77</b>
	<b>ЦОР 16</b> Промовисати мирољубива и инклузивна друштва за одрживи развој, обезбедити приступ правди за све, и изградити делотворне, одговорне и инклузивне институције на свим нивоима	<b>81</b>
	<b>ЦОР 17</b> Ојачати средства примене и ревитализовати глобално партнерство за одрживи развој	<b>87</b>

<b>Прилог 1</b> Методологија израчунавања сложене годишње стопе раста	91
<b>Прилог 2</b> Табеле	92
<b>Прилог 3</b> Линкови ка подацима ЦОР	139
<b>Прилог 4</b> Прегледна табела прогреса ка циљевима одрживог развоја	140

## ПРЕДГОВОР

Септембра 2015. године све државе чланице Уједињених нација усвојиле су Агенду 2030 која представља визију одрживог развоја и бољег, стабилнијег и безбеднијег живота за све. Агенда садржи краткорочне и дугорочне циљеве и потциљеве у економској, социјалној и еколошкој димензији.

Република Србија је у јулу 2019. године, у седишту Уједињених нација у Њујорку, представила први Добровољни национални извештај о спровођењу Агенде 2030 за одрживи развој у Републици Србији. Републички завод за статистику (Завод), заједно са другим произвођачима података, обезбедио је податке за праћење индикатора циљева одрживог развоја и они су представљени као статистички анекс поменутог документа.

Завод остаје доследан у праћењу и обезбеђивању поузданих података неопходних за достизање Циљева одрживог развоја за Републику Србију.

*Београд, децембар 2020. године*

Директор  
Др Миладин Ковачевић

## РЕЧ ЗАХВАЛНОСТИ

Захваљујемо др Марији Бабовић за успешну и плодну сарадњу током израде *Извештаја о најрејџу у остваривању Циљева одрживог развоја (ЦОР) до 2030. године у Републици Србији*, Катји Грбић, која је у име ГИЗ-а давала техничку подршку на пројекту, као и свим члановима Радне групе за праћење ЦОР.

Чланови Радне групе за праћење ЦОР су:

Снежана Лакчевић

Весна Пантелић

Наташа Мијаковац

Јелена Пераћ

Мр Гордана Бјелобрк

Сунчица Стефановић Шестић

Драгана Ђоковић Папић

Душанка Достанић

Сања Радоњић

Милијана Смиљковић

Милутин Раденковић

Миливоје Грбовић

Драгана Погарчић

Петар Ђорић

Весна Зајц

Марија Вуловић

Јованка Стојановић

Мр Нада Ђерић

Владица Јанковић

## УВОД

Агенда за одрживи развој до 2030. године и 17 циљева одрживог развоја (ЦОР) које су усвојиле све државе чланице Уједињених нација у септембру 2015. године, представљају глобални стратешки оквир за одрживи развој коме треба да стреме све државе чланице и међународни релевантни актери. Агенда 2030 пружа основу за визију развоја као одрживог просперитета заснованог на социјалном укључивању и једнакости, уз истовремено очување наше планете. Један од темељних принципа на коме почива овај стратешки оквир је да се нико не изостави из развојних процеса и развојних достигнућа. Праћење напретка у остваривању Циљева одрживог развоја (ЦОР) важан је аспект имплементације Агенде за одрживи развој до 2030. Овај извештај има за циљ да на основу података доступних у другој половини 2020. године, прикаже стање у остваривању ЦОР. Тиме се настоји да се учврсти чињенична основа за праћење и даље унапређивање политика које воде остваривању ових циљева.

### Посвећеност Србије Агенди 2030: механизми, политике, процеси

Република Србија је имала активну улогу и исказала посвећеност глобалној Агенди за одрживи развој до 2030. године још у периоду дефинисања Циљева одрживог развоја, као чланица Отворене радне групе за Циљеве одрживог развоја (Open Working Group on Sustainable Development Goals) и Међувладиног комитета експерата за финансирање одрживог развоја (Intergovernmental Committee of Experts on Sustainable Development Financing). Током процеса националних консултација о Циљевима одрживог развоја, грађани Србије имали су прилику да се у периоду 2012–2014. изјасне о развојним приоритетима и тако утичу на глобални процес формулисања циљева. Током првог циклуса консултација „Србија какву желим“ 2012–2013. године, уз циљеве истакнуте и у већини других земаља које су учествовале у процесу консултација, попут смањења сиромаштва, повећања достојне запослености, очувања животне средине, унапређења родне равноправности и других, појавили су се и национално специфични циљеви који су припадали корпусу културних аспеката развоја, укључујући неговање толеранције, солидарности, успостављање бесконфликтних друштава са владавином закона. Управо због тога што су резултати консултација у Србији указали на ове важне аспекте развоја, у другом циклусу консултација пажња је била усмерена на однос културе и развоја, а резултати су значајно допринели формулацији ЦОР 16 који предвиђа промовисање мирољубивих и инклузивних друштава за одрживи развој.

Одмах након усвајања Агенде за развој до 2030. године, у септембру 2015. године, Република Србија је приступила успостављању националних механизма за спровођење Агенде. Већ крајем 2015. године, Влада Републике Србије основала је Међуресорну радну групу за спровођење Агенде Уједињених нација за одрживи развој до 2030. године, којом председава министар надлежан за демографију и популациону политику, а чији су чланови високи представници 27 ресорних министарстава и других институција. Међуресорна радна група има за циљ да координира активности свих релевантних министарстава у вези са Агендом 2030, да прати њену имплементацију, да предлаже усвајање националне стратегије за одрживи развој са финансијским планом који би интегрисао индивидуалне стратегије и хармонизо-



вао настојања да се достигну Циљеви одрживог развоја, да предложи статистичко праћење циљева, да припрема периодичне извештаје о имплементацији и континуирано информише представника УН у Србији и УН систем.

Поред овог кључног механизма конституисаног у оквиру извршне власти на националном нивоу, 2017. године формирана је и Фокус група Народне скупштине Србије за развој контролних механизма и надзор имплементације ЦОР. Овај механизам надзире и подржава спровођење Агенде за развој.

Важан аспект имплементације Агенде 2030. представља и „локализација“ Циљева одрживог развоја, односно интегрисање циљева у локалне политике. У овом процесу важну улогу има Стална конференција градова и општина која координира активностима локалних самоуправа усмерених у овом правцу. Уз СКГО у спровођење Агенде 2030. укључиле су се и друге организације цивилног друштва у различите иницијативе на националном и локалном нивоу.

У циљу интегрисања свих 17 ЦОР у националне политике, што је опредељење Владе РС<sup>1</sup>, предузет је низ корака. Републички секретаријат за јавне политике је спровео анализу усклађености кровних и секторских политика са Агендом 2030, као и са реформама у оквиру процеса приступања Европској унији. На темељу те анализе спроведена је и додатна анализа усклађености националних политика са ЦОР уз подршку УН тима у Србији, током припреме MAPS мисије (Mainstreaming, Acceleration and Policy Support). Ове анализе установиле су да постоји висока усклађеност кровних националних политика са Агендом 2030, те да кључни стратешки документи који дефинишу правце развоја Србије на путу ка ЕУ у великој мери кореспондирају са ЦОР, укључујући *Национални програм за усвајање њравних њекови-на Европске уније (National Programme for Adoption of the Acquis — NPAA)*, *Националне приоритетне за развојну помоћ (The National Priorities for Development Assistance — NAD)*, *Програм реформи њолињике за њошљавања и социјалне њолињике (The Employment and Social Reform Programme — ESRP)*. Поред ових кровних политика, анализе су показале и значајну кореспонденцију секторских политика са ЦОР. У складу са Законом о планском систему, Србија ће приступити изради интегрисане стратегије развоја, што ће омогућити кохерентнију усмереност политика према ЦОР и чвршће повезивање процеса остваривања ЦОР са реформама у процесу придруживања ЕУ.

У циљу процене фактора који омогућавају убрзање у остваривању ЦОР, те идентификовању подручја у којима је додатно потребно подстаћи имплементацију, током 2018. године Влада Републике Србије је организовала посету MAPS мисије која је сачинила анализу стања имплементације. У јулу 2019. године Влада Републике Србије поднела је први Добровољни национални извештај (Voluntary National Report — VNR) на састанку Политичког форума на високом нивоу, у коме су описана достигнућа у остваривању ЦОР, са посебним фокусом на локалне заједнице и младе.

Важну улогу у праћењу достигнућа у вези са ЦОР има Републички завод за статистику (РЗС), који је поставио интернет платформу на којој се за сада може пратити 83 од 244 индикатора за праћење ЦОР.

<sup>1</sup> На националном нивоу Република Србија се определила за подједнаку важност свих ЦОР, док је на локалном нивоу остављено да сваки град и општина одреде своје приоритете.

## Сврха и циљеви извештаја

Циљ овог извештаја је да представи напредак у остваривању ЦОР за 2020. годину у складу са смерницама Агенде за одрживи развој до 2030. године. Наиме, у параграфу 79 Агенде 2030, државе чланице подстичу се да „спроводе редовне и партиципативне процесе прегледа стања у вези са напретком у остваривању ЦОР на националном и локалном нивоу, који су национално специфични и вођени“. Први Добровољни национални извештај који је Србија поднела садржао је и статистички анекс са приказом стања према свим индикаторима ЦОР које је било могуће пратити у складу са доступношћу података.

## Методологија праћења и мерења напретка








Праћење напретка у овом извештају заснива се на подацима Републичког завода за статистику (РЗС) и других произвођача података, који за сада прати 83 индикатора у оквиру 17 ЦОР.

Мерење напретка спроведено је према методологији коју Евростат примењује у Европској унији. Имајући у виду да у Србији нису дефинисане национално специфични циљеви, односно квантитативне мере које би требало достићи у дефинисаном временском оквиру, а у односу на које се напредак може пратити на основу квантитативних индикатора, за мерење напретка у овом извештају примењена је методологија коју Евростат примењује за ЦОР без квантитативних индикатора. То значи да се мерење не врши у односу на квантитативно дефинисани циљ, јер га нема (на пример, прецизно дефинисана стопа сиромаштва на коју треба смањити сиромаштво у 2030), већ се напредак прати у односу на почетну годину за коју постоје подаци, па се мери степен у коме се напредак креће у позитивном или негативном смеру (што би у претходном примеру значило колико се стопа сиромаштва смањује или повећава у односу на почетни посматрани период, а тиме и приближава или удаљава од ЦОР 1 — искоренити сиромаштво). Стопа промене на основу које се врши процена напретка израчунава се применом сложене годишње стопе раста, која је појашњена у Прилогу 1.

Док се у ЕУ напредак прати у два временска оквира — дугорочном (последњих 15 година) и краткорочном (последњих 5 година), у овом извештају напредак се прати углавном у краткорочном оквиру чија дужина зависи од доступности података, а у зависности од доступности података приказани су и дугорочни трендови. Процена напретка се врши према Евростатовој методологији тако да се промене од 1% и више оцењују као значајан напредак према ЦОР, промене веће или једнаке 0 али мање од 1% као умерени напредак према ЦОР, мање од 0 али веће од -1% као умерени тренд који се удаљава од ЦОР и испод -1% као изражени тренд удаљавања од ЦОР (Табела 1). Гранична вредност од 1% се показала као адекватна током десетогодишњег искуства примене ове стопе у праћењима различитих трендова које спроводи Евростат, као довољно дискриминативна да раздвоји трендове према степену промена. Поред тога, омогућава приказ добре слике о трендовима промена, са довољним бројем индикатора који се разврставају у четири категорије<sup>2</sup>.

<sup>2</sup> Eurostat (2019) *Sustainable Development in the European Union. Monitoring report on progress towards the SDGs in and EU context: 2019 edition*. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi/publications>

## Категорије оцене напретка и симболи

Симбол	Оцена напретка
	Значајан напредак у остваривању ЦОР
	Умерен напредак у остваривању ЦОР
	Умерено удаљавање од ЦОР
	Значајно удаљавање од ЦОР
	Неконзистентни трендови — напредак се бележи на једном (под)индикатору а удаљавање од циља на другом
	Израчунавање тренда није могуће (на пример због кратке серије података)
	Циљ остварен

## Структура извештаја

Извештај је организован у 15 поглавља која су посвећена појединачним ЦОР. Два ЦОР нису обухваћена због тога што за њихово праћење за сада у Србији нису доступни подаци (ЦОР 13 и ЦОР 14). У наставку се налазе прилози који садрже методолошко објашњење мерења напретка, приказ детаљнијих статистичких података, линкови ка профилима ЦОР и прегледна табела прогреса ка циљевима одрживог развоја.



## ЦОР 1

# ОКОНЧАТИ СИРОМАШТВО СВУДА И У СВИМ ОБЛИЦИМА

**Број потциљева које је могуће пратити:**

**4/7 (1.2, 1.3, 1.4, 1.a)**

**Број индикатора које је могуће пратити:**

**5/14**

ЦОР 1 предвиђа окончање сиромаштва у свим облицима и обухвата 7 потциљева који се прате на основу 14 индикатора. У Србији је за сада могуће пратити напредак у односу на 4 потциља и то на основу пет индикатора. У извештају је приказан напредак у остваривању следећих потциљева: 1.2 којим се предвиђа смањење броја сиромашних, 1.3 којим се предвиђа примена одговарајућих националних система социјалне заштите, 1.4 којим се предвиђа обезбеђивање приступа основним услугама целог становништва, а посебно рањивих група, као и 1.a којим се предвиђа мобилизација ресурса за примену политика окончања сиромаштва.

### КЉУЧНИ НАЛАЗИ

- ▶ Република Србија је дугорочно остварила умерен (2013–2018), а краткорочно (2015–2018) значајан напредак у смањењу ризика од сиромаштва и социјалне искључености.
- ▶ Значајан напредак остварен је и у односу на потциљ који предвиђа примену одговарајућих националних система социјалне заштите, услед повећања удела корисника социјалне заштите у укупној популацији.
- ▶ Због недостатка упоредивих података напредак није могуће пратити у односу на потциљ 1.4 којим се региструје обухват становништва које има приступ услугама снабдевања водом и санитацијом. Према подацима доступним за 2019. годину обухват у општој популацији је готово потпун али је стопа обухвата нешто нижа у ромским насељима.
- ▶ Умерено удаљавање регистровано је у мобилизацији ресурса за примену политика окончања сиромаштва, с тим да је пораст издвајања за образовање и здравство позитиван али праћен смањењем издвајања за социјалну заштиту.

## Потциљ 1.2 До 2030. најмање за половину смањити број мушкараца, жена и деце свих узраста који живе у било ком облику сиромаштва, према националним дефиницијама сиромаштва

**Индикатор 1.2.1** Удео становништва које живи испод националне линије сиромаштва, по полу и старости (Стопа ризика од сиромаштва)



**Индикатор 1.2.2** Удео мушкараца, жена и деце свих узраста који живе у сиромаштву у свим димензијама сиромаштва према националним дефиницијама (Стопа ризика од сиромаштва или социјалне искључености)



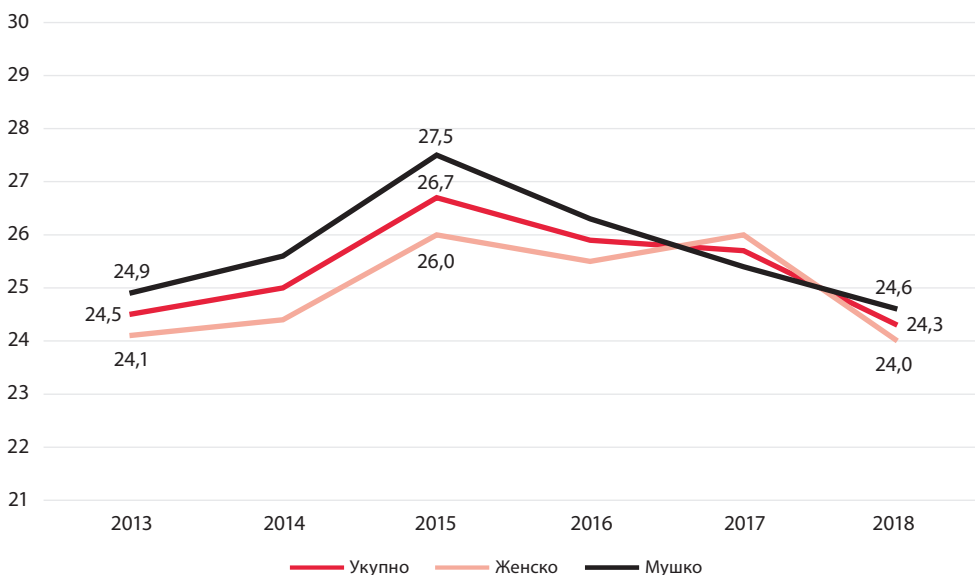
У 2018. години у односу на 2013. годину, када је први пут спроведена Анкета о приходима и условима живота на основу које се мери релативно сиромаштво, стопа ризика од сиромаштва<sup>3</sup> је смањена за 0,2 процентна поена (са 24,5% на 24,3%), што указује на умерени напредак у остварењу потциља 1.2 који предвиђа смањење броја мушкараца, жена и деце свих узраста који живе у било ком облику сиромаштва, најмање за половину. Краткорочно (2015–2018) напредак у смањењу ризика од сиромаштва остварен је по сложеној годишњој стопи раста од -3,09%, што указује на значајан напредак у периоду спровођења Агенде 2030 (Табела 1, Прилог 2). Овакав тренд дугује се повећању стопа ризика од сиромаштва 2014. и 2015. године, након кога долази до опадања ове стопе на ниво нешто нижи од 2013. године (Графикон 1).<sup>4</sup>

Тренд смањења сиромаштва могуће је пратити према полу и старости. Подаци разврстани према полу указују да је и код жена и код мушкараца дугорочно забележен умерен, а краткорочно значајан напредак у остварењу овог циља. Када су у питању трендови посматрани према старосним групама, дугорочни трендови указују на значајан напредак смањења сиромаштва код свих старосних категорија осим најстаријег становништва (65+) код којих се бележи умерено удаљавање од циља (Табела 1 у Прилогу 2). Посматрано у дугорочном временском интервалу (2013–2018) неповољни трендови повећања стопе ризика од сиромаштва региструју се међу младима (18–24) и две најстарије старосне групе (55–64 и 65+), уз стопе које указују на значајно удаљавање од циља (1,51%, 1,86% и 1,69% респективно) (Табела 1, Прилог 2).<sup>5</sup>

<sup>3</sup> Стопа ризика од сиромаштва представља проценат лица чији је еквивалентни приход мањи од прага ризика од сиромаштва (релативне линије сиромаштва). Ова лица нису нужно сиромашна, већ само имају већи ризик да то буду. Праг ризика од сиромаштва (релативна линија сиромаштва) представља 60% медијане националног еквивалентног прихода и изражава се у динарима. Еквивалентни приход је укупни расположиви приход домаћинства равномерно расподељен међу члановима домаћинства према модификованој скали еквиваленције OECD (Organisation for Economic cooperation and Development). Према овој скали, први одрасли члан домаћинства добија вредност 1, остали одрасли чланови стари 14 и више година вредност 0,5 и деца испод 14 година вредност 0,3. Приход домаћинства не укључује приход у природи.

<sup>4</sup> Извор: Анкета о приходима и условима живота (SILC), РЗС.

<sup>5</sup> Извор: Анкета о приходима и условима живота (SILC), РЗС.

**Графикон 1: Индикатор 1.2.1 Стопа ризика од сиромаштва**

Извор: Анкета о приходима и условима живота, РЗС

Када се посматрају ризици од сиромаштва и социјалне искључености који осим финансијског сиромаштва које се прати претходним индикатором обухватају и ризике од материјалне депривације или ниског интензитета рада<sup>6</sup>, примећује се да је значајан напредак код свих старосних група становништва, остварен и дугорочно (стопа је опала са 42,0% у 2013. години на 34,3% у 2018) и краткорочно (стопа је опала са 41,7% у 2015. на 34,3% у 2018). Овај напредак је идентичан код жена и мушкараца (по слојеној годишњој стопи раста од 3,97% (Табела 2, Прилог 2))<sup>7</sup>

**Потциљ 1.3 Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући најугроженије, и до 2030. постићи довољно велики обухват сиромашних и рањивих**

**Индикатор 1.3.1 Удео корисника социјалне заштите у укупној популацији**



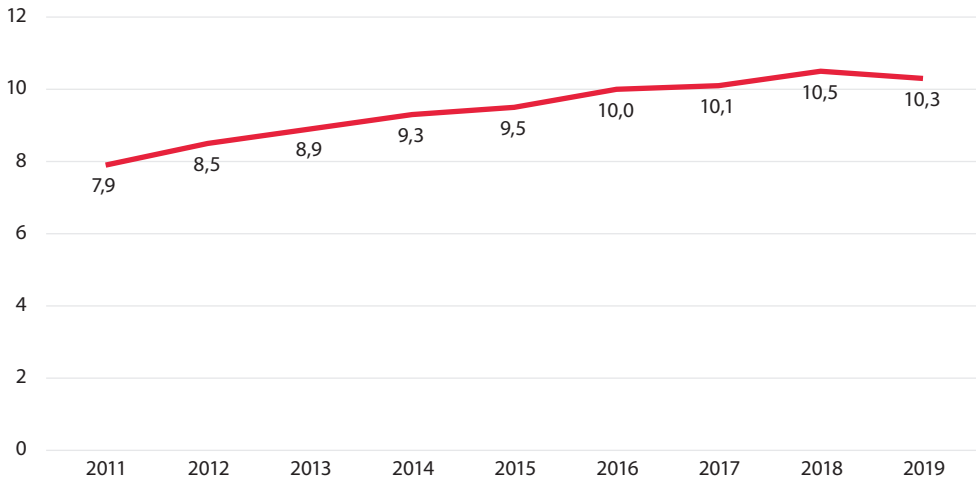
Значајан напредак остварен је и у вези са потциљем који предвиђа примену одговарајућих националних система социјалне заштите и довољно велики обухват сиромашних и рањивих. У периоду 2011–2019, забележено је континуирано повећање удела становништва обухваћених системима социјалне заштите у укупном броју становника, и то за 2,6 процентних поена, по слојеној годишњој стопи раста од 3,37% на нивоу читавог периода, а 2,04% током 2015–2019. (Табела 3, Прилог 2).<sup>8</sup> Подаци нису доступни по полу и старости.

<sup>6</sup> Стопа ризика од сиромаштва или социјалне искључености показује проценат лица који су у ризику од сиромаштва, или су изразито материјално депривирани, или живе у домаћинствима веома ниског интензитета рада.

<sup>7</sup> Извор: Анкета о приходима и условима живота (SILC), РЗС.

<sup>8</sup> Извор: Републички завод за социјалну заштиту и Витална статистика, РЗС.

## Графикон 2: Индикатор 1.3.1 Удео становника обухваћених системима социјалне заштите (%)



Извор: Републички завод за социјалну заштиту, редовни годишњи извештај центара за социјални рад

**Потциљ 1.4** До 2030. обезбедити да сви мушкарци и жене, а посебно сиромашни и припадници рањивих група, имају једнака права на економске ресурсе, као и приступ основним услугама, власништву и управљању земљиштем, односно другим облицима својине, наследству, природним богатствима, одговарајућим новим технологијама и финансијским услугама, укључујући микрофинансирање

**Индикатор 1.4.1а** Процент лица која користе основне услуге снабдевања водом за пиће



**Индикатор 1.4.1б** Процент лица која користе основне услуге санитације



Напредак у погледу овог потциља није могуће пратити због недостатка упоредивих података за више година. Према подацима истраживања вишеструких показатеља, у Србији је у 2019. години 99,1% лица користило основне услуге снабдевања водом за пиће, са малом разликом између оних који живе у градским и осталим насељима (99,2% према 99,0%) и нешто већом разликом код ромских насеља (98,2%). Када је у питању приступ услугама санитације, 98,4% лица има приступ овим услугама (99,4% у градским и 97,0% у осталим насељима). Нижи удео ових лица је забележен у ромској популацији (86,4%) (Табела 4, Прилог 2).<sup>9</sup>

<sup>9</sup> Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ.

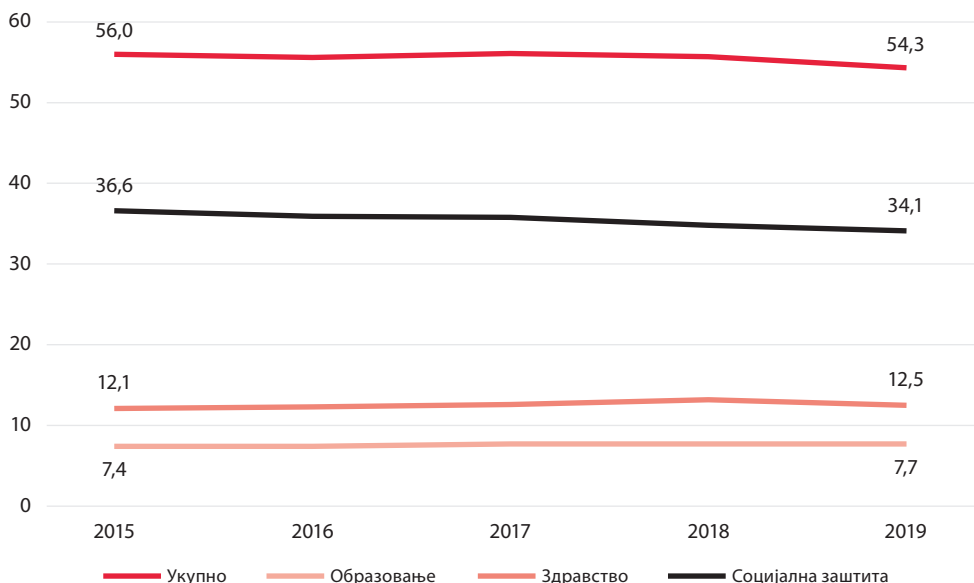
**Потциљ 1.а** Осигурати значајну мобилизацију ресурса из различитих извора, између осталог и кроз повећану развојну сарадњу, како би се обезбедила адекватна и предвидљива средства за земље у развоју, посебно најмање развијене земље, да примењују програме и политике за окончање свих облика сиромаштва

**Индикатор 1.а.2** Удео укупних државних расхода за основне услуге (образовање, здравство, и социјална заштита)



Умерено удаљавање од циља забележено је према потциљу 1.а.2 који предвиђа да се осигура значајна мобилизација ресурса за примену програма и политика за окончање свих облика сиромаштва. Удео расхода за образовање и здравство је повећан у периоду 2015–2019, али је удео расхода за социјалну заштиту у укупним државним расходима смањен (Графикон 3 и Табела 5 у Прилогу 2).<sup>10</sup>

**Графикон 3: Индикатор 1.а.2 Удео укупних државних расхода за основне услуге (образовање, здравство и социјална заштита) (%)**



Извор: Министарство финансија — Сектор за макроекономске и фискалне анализе и пројекције

<sup>10</sup> Извор: Министарство финансија — Сектор за макроекономске и фискалне анализе и пројекције.









## ЦОР 2

# ОКОНЧАТИ ГЛАД, ПОСТИЋИ БЕЗБЕДНОСТ ХРАНЕ И ПОБОЉШАНУ ИСХРАНУ И ПРОМОВИСАТИ ОДРЖИВУ ПОЉОПРИВРЕДУ

**Број потциљева које је могуће пратити:**

**3/8 (2.1, 2.2, 2.a)**

**Број индикатора које је могуће пратити:**

**4/13**

ЦОР 2 предвиђа окончање глади и обезбеђивање безбедности хране, побољшану исхрану и промовисање одрживе пољопривреде која је кључна за такву исхрану. Овај циљ обухвата 8 потциљева који се прате на основу 13 индикатора. У Србији је за сада могуће пратити напредак у односу на 3 потциља и то на основу 4 индикатора. У извештају је приказан напредак у остваривању следећих потциљева: 2.1 којим се предвиђа окончање глади и приступ безбедној, нутритивној и довољној исхрани, 2.2 којим се предвиђа окончање свих облика неухрањености и 2.a којим се предвиђа повећање инвестирања у руралну инфраструктуру, пољопривредна истраживања, развој технологије и банака биљног и сточног генетског материјала.

### КЉУЧНИ НАЛАЗИ

- ▶ Напредак према остварењу ЦОР 2 бележи неконзистентне трендове: док се региструје напредак у погледу смањења различитих облика неухрањености деце и повећања издвајања за пољопривреду, број лица која се налазе у умереној и озбиљној несигурности хране међу одраслима се повећава.
- ▶ Значајно удаљавање од потциља 2.1 који предвиђа окончање глади и обезбеђивање приступа безбедној, нутритивној и довољној исхрани за све, због повећања удела лица која се налазе у стању умерене или озбиљне несигурности хране. Овај тренд је изразито родно специфичан, јер се код мушкараца бележи смањење броја лица у ситуацији несигурности хране, а код жена повећање удела ових лица.
- ▶ У периоду спровођења Агенде 2030 региструје се значајан напредак у смањењу распрострањености различитих облика неухрањености деце, попут заостајања у расту, губитка у маси, али и гојазности.
- ▶ Значајан напредак забележен је и у погледу државних издвајања за пољопривреду.

**Потциљ 2.1 До 2030. окончати глад и осигурати приступ безбедној, нутритивној и довољној исхрани током целе године свим људима, а посебно сиромашнима и лицима у стањима рањивости, укључујући одојчад**

<b>Индикатор 2.1.2a</b> Преваленција умерене или озбиљне несигурности хране код одрасле популације <sup>11</sup>	↓
<b>Индикатор 2.1.2b</b> Преваленција озбиљне несигурности хране код одрасле популације	↓
<b>Индикатор 2.1.2c</b> Укупна популација у умереној или озбиљној несигурности хране	↓
<b>Индикатор 2.1.2d</b> Укупна популација у озбиљној несигурности хране	↓

Значајно удаљавање од потциља 2.1 дугује се повећању броја лица која се налазе у ситуацији несигурности хране. Укупан број особа које пате од озбиљне несигурности хране повећао се између 2015. и 2017. године са 118.856 на 138.429 лица (односно са 1,3% на 1,6%). У овом погледу изражена је родна неједнакост. Међу мушкарцима старим 15 и више година, укупан број лица која пате од озбиљне несигурности хране смањен је са 54.544 на 40.585 лица (односно са 1,5% на 1,1%), док је у женској популацији исте старости број ових лица повећан са 48.087 на 67.517 лица (са 1,3% на 1,8%). Исти се тренд бележи и када је у питању индикатор којим се мери укупан број лица која се налазе у ситуацији умерене или озбиљне несигурности хране. Број ових лица старости 15 и више година повећан је са 942.248 у 2015. години на 1.030.590 у 2017. години (односно са 10,6% на 11,7%). И у овом случају међу мушкарцима број ових лица је смањен (са 355.388 на 329.895, односно са 9,9% на 9,3%), док је међу женама повећан (са 401.008 на 503.659, односно са 10,5% на 13,3%).<sup>12</sup>

**Потциљ 2.2 До 2030. окончати све облике неухрањености, уз постизање, до 2025. године, међународно договорених циљева који се односе на заостајање у расту и тежине у односу на висину код деце млађе од 5 година, и усмерити пажњу на нутритивне потребе адолесценткиња, трудница и дојиља, те старијих лица**

<b>Индикатор 2.2.1</b> Преваленција заостајања у расту (умерено и тешко) међу децом до 5 година <sup>13</sup>	↑
<b>Индикатор 2.2.2a</b> Преваленција гојазности међу децом до 5 година <sup>14</sup>	↑
<b>Индикатор 2.2.2b</b> Преваленција губитка у маси (умерено и тешко) међу децом до 5 година <sup>15</sup>	↑

<sup>11</sup> Показатељ мери проценат појединаца у популацији која је током референтног периода имала несигурност хране на умереним или озбиљним нивоима. Озбиљност несигурности хране, дефинисана као латентна особина, мери се на глобалној референтној скали за несигурност хране, стандарду мерења који је утврдила ФАО применом Скала искуства о несигурности хране у више од 140 земаља широм света, почевши од 2014. године.

<sup>12</sup> Организација за храну и пољопривреду (FAO) — база података.

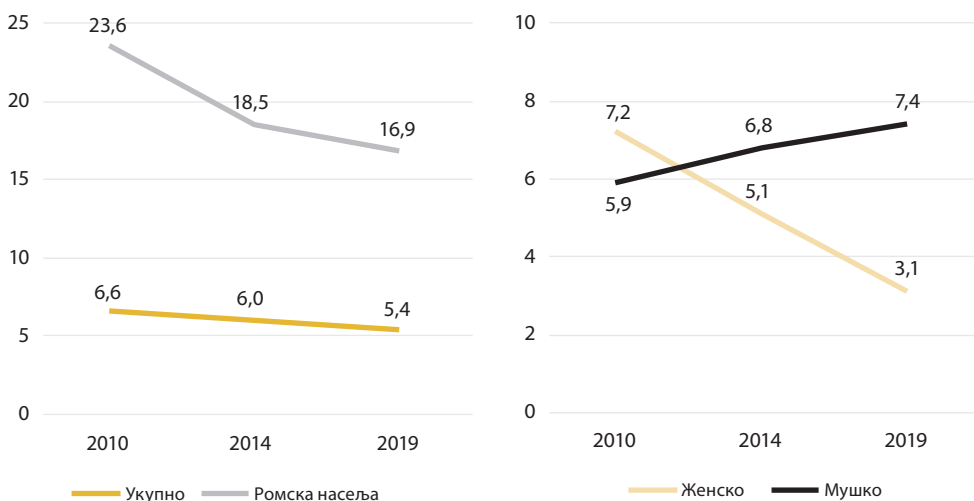
<sup>13</sup> Висина за узраст <-2 стандардне девијације од средње вредности према Светској здравственој организацији — СЗО (Стандарди раста деце).

<sup>14</sup> Тежина према висини >+2 стандардне девијације од средње вредности СЗО Стандарда раста деце.

<sup>15</sup> Тежина према висини <-2 стандардне девијације од средње вредности СЗО Стандарда раста деце.

Значајан напредак у остварењу потциља 2.2 бележи се на основу свих индикатора, односно према свим облицима неухрањености деце старе до 5 година: заостајањем у расту, гојазности и губитку у маси.<sup>16</sup> Дугорочно и краткорочно опадање удела деце код које је идентификовано заостајање у расту присутно је и у општој популацији деце старе до пет година, као и у узорку деце која живе у ромским насељима (Графикон 4). Међутим, у овом погледу постоје видљиве родне разлике, јер се међу девојчицама смањује удео деце код које се бележи ова врста заостајања у физичком развоју, док се међу дечацима повећава (Табела 10, Прилог 2).

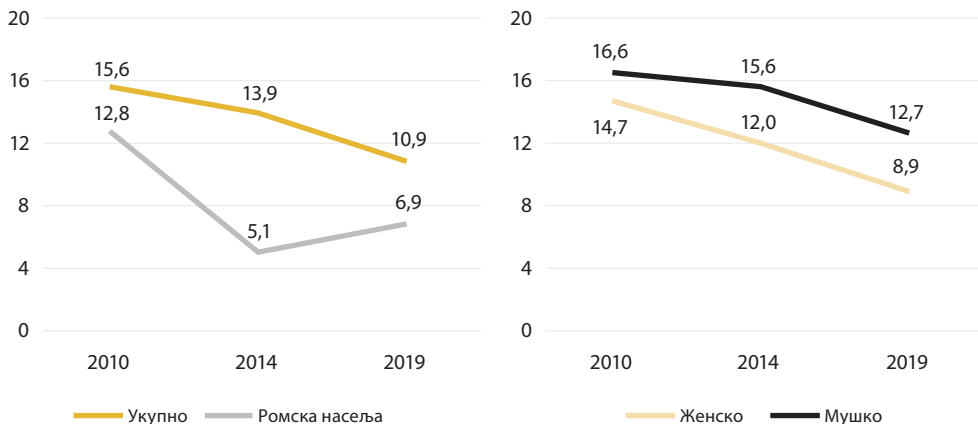
**Графикон 4: Индикатор 2.2.1 Преваленција заостајања у расту (умерено и тешко) међу децом до 5 година, према полу, Србија и ромска насеља, 2010–2019. (%)**



Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

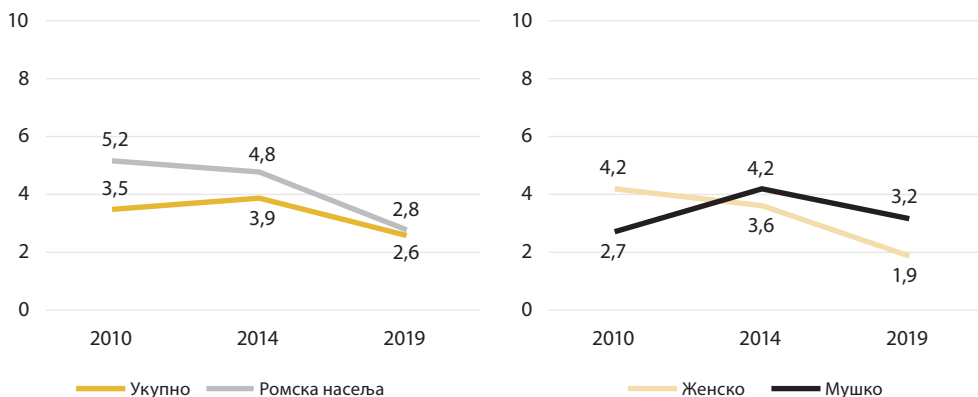
У погледу смањења распрострањености гојазности забележен је значајан напредак како дугорочно (у периоду 2010–2019. године), тако и краткорочно (2014–2019). Позитиван тренд присутан је и код девојчица и код дечака, али се удаљавање од циља бележи међу децом која живе у ромским насељима (Графикон 5). Сагледано кроз призму материјалног стања домаћинства, значајни напредак се региструје код деце која живе у домаћинствима најсиромашнијег, другог и средњег квинтила индекса благостања, а значајно удаљавање код деце која живе у бољестојећим домаћинствима, односно оним из четвртог и најбогатијег квинтила (Табела 11, Прилог 2).

<sup>16</sup> Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ.

**Графикон 5: Индикатор 2.2.2а Преваленција гојазности (умерено и тешко) међу децом старом до 5 година, према полу, Србија и ромска насеља, 2010–2019. (%)**

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

Када је у питању преваленција губитка у маси, значајан напредак региструје се у укупној популацији деце старе до пет година, и међу женском и међу мушком децом, као и међу децом која живе у ромским насељима (Графикон 6). Значајно удаљавање од циља присутно је међу децом из најсиромашнијих домаћинстава и то у краткорочном, мада не и дугорочном периоду (Табела 12, Прилог 2).

**Графикон 6: Индикатор 2.2.2б Преваленција губитка у маси (умерено и тешко), међу децом старом до 5 година, према полу, Србија и ромска насеља, 2010–2019. (%)**

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

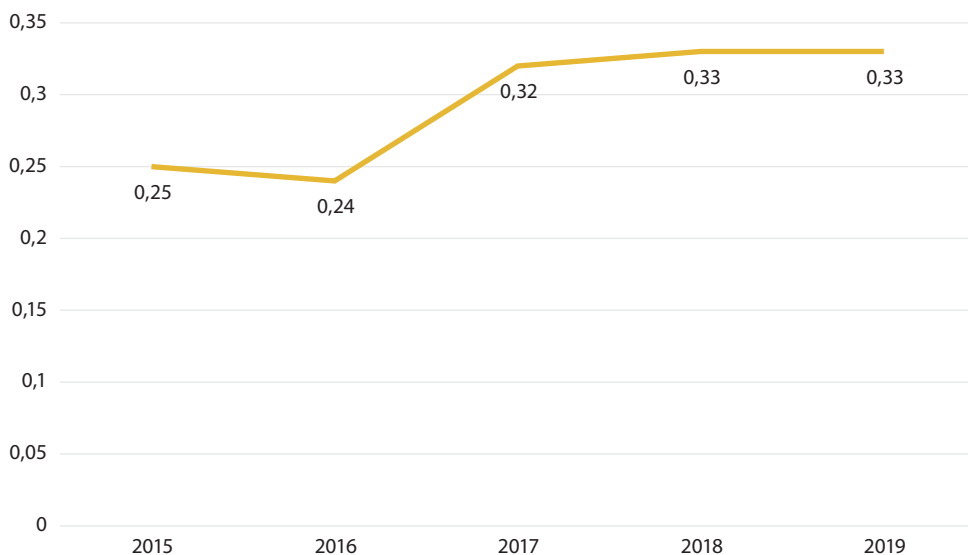
**Потциљ 2.а** Повећати инвестирање, укључујући кроз побољшану међународну сарадњу, у руралну инфраструктуру, пољопривредна истраживања и саветодавне услуге, развој технологије и банака биљног и сточног генетског материјала како би се унапредили пољопривредни производни капацитети у земљама у развоју, а посебно у најмање развијенијим земљама

**Индикатор 2.а.1** Индекс државних расхода усмерених на пољопривреду



Значајан напредак бележи се и у погледу издвајања државних средстава за пољопривреду, у периоду 2015–2019. године (Графикон 7) и то по сложеној годишњој стопи раста од 7,19%.<sup>17</sup>

**Графикон 7: Индекс државних расхода усмерених на пољопривреду, 2015–2019.**



Извор: Министарство финансија — Сектор за макроекономске и фискалне анализе и пројекције и Национални рачуни, РЗС

<sup>17</sup> Извор: Министарство финансија — Сектор за макроекономске и фискалне анализе и пројекције и Национални рачуни, РЗС.





## ЦОР 3

# ОБЕЗБЕДИТИ ЗДРАВ ЖИВОТ И ПРОМОВИСАТИ БЛАГОСТАЊЕ ЗА СВЕ ЉУДЕ СВИХ ГЕНЕРАЦИЈА

**Број потциљева које је могуће пратити:** 9/13 (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.7, 3.8, 3.9, 3.b, 3.c)

**Број индикатора које је могуће пратити:** 13/27

ЦОР 3 предвиђа обезбеђивање здравог живота и промовисање благостања за све становништво. Овај циљ обухвата 13 потциљева који се прате на основу 27 индикатора. У Србији је за сада могуће пратити напредак у односу на девет потциљева, на основу 13 од 27 индикатора. Захваљујући релативно доброј покривености овог ЦОР подацима, у извештају је приказан напредак у остваривању следећих потциљева: 3.1 којим се предвиђа смањење матерналне смртности, 3.2 којим се предвиђа смањење смртности деце млађе од 5 година, 3.3 којим се предвиђа окончање епидемије АИДС-а, туберкулозе и других заразних болести, као и 3.4 којим се предвиђа смањење смртности од непрениосивих болести, 3.7 који се односи на обезбеђивање универзалног приступа услугама сексуалног и репродуктивног здравља и планирања породице, 3.8 којим се предвиђа универзални обухват здравственом заштитом, укључујући и заштиту од финансијског ризика, доступност квалитетних основних здравствених услуга и доступност безбедних, делотворних, квалитетних и јефтених основних лекова и вакцина за све; 3.9 којим се предвиђа значајно смањење смртних случајева од различитих облика загађења, 3.b који се односи на подржавање истраживања и развој вакцина и лекова за прениосиве и непрениосиве болести, као и 3.c којим се предвиђа повећање финансирања у области здравства и унапређење људских ресурса у здравственој заштити.

### КЉУЧНИ НАЛАЗИ

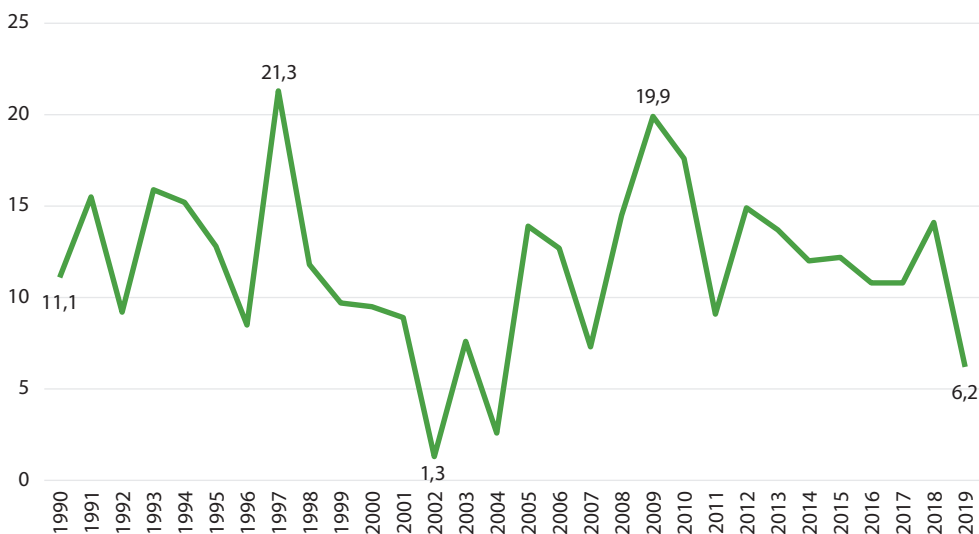
- ▶ Код већине индикатора којима се мери напредак у остварењу ЦОР 3 остварен је напредак, поједини циљеви су и остварени када се упореде са вредностима дефинисаним на глобалном нивоу, али се у областима појединих потциљева бележи и удаљавање од циља.
- ▶ Потциљ који се односи на смањење матерналне смртности (3.1) може се сматрати оствареним у односу на праг постављен на глобалном нивоу који предвиђа смањење стопе матерналне смртности испод 70 случајева на 100.000 живорођене деце. Овај циљ је на глобалном нивоу дефинисан у складу са неповољним стањем у неразвијеним земљама. Иако је глобални циљ остварен, дугорочни и краткорочни трендови у Србији ипак указују на умерено погоршање на овом индикатору.



- ▶ Други индикатор који је важан за матерналну смртност — удео порођаја уз присуство квалификованих здравствених радника у укупном броју порођаја, показује континуирано веома високе вредности уз додатан умерени напредак.
- ▶ Показатељи који се односе на смртност деце млађе од 5 година и смртност новорођенчади (потциљ 3.2) указују такође да је глобални циљ у Србији остварен, али не треба изгубити из вида да су стандарди на глобалном нивоу дефинисани имајући у виду изразито неповољно стање у неразвијеним земљама. Трендови у Србији показују пад смртности деце испод пет година и новорођенчади, како код опште популације, тако и у становништву које живи у ромским насељима.
- ▶ Значајан напредак забележен је у погледу смањене инциденције туберкулозе на 100.000 становника, што је један од индикатора за потциљ 3.3 којим се предвиђа окончање заразних болести.
- ▶ У области незаразних болести (3.4) бележи се умерен напредак, на шта указују трендови забележени у погледу стопа смртности услед кардиоваскуларних болести, малигних обољења, дијабетеса или хроничних респираторних болести. Истовремено, значајан напредак се региструје у погледу смањења смртности услед самоубиства којим се прати ментално здравље и благостање.
- ▶ Значајан напредак остварен је у погледу сексуалног и репродуктивног здравља (3.7), како због повећања удела жена које се налазе у репродуктивном периоду а које своје потребе за планирањем породице задовољавају савременим методама, тако и због смањења стопе рађања међу адолесценткињама.
- ▶ Напредак у односу на потциљ 3.8 није могуће пратити услед недостатка временски упоредивих података који су доступни само за један индикатор и то онај којим се мери доступност унапређених санитарних просторија. Подаци указују да је заступљеност висока у општој популацији као и у ромским насељима.
- ▶ Позитиван тренд и значајан напредак регистрован је у погледу смањења стопе смртности која се приписује ненамерном тровању.
- ▶ Напредак није могуће пратити у вези са потциљем 3.b јер подаци доступни за 2019. годину, нису упоредиви са претходним подацима. Они указују да обухват деце није потпун, поготово у ромским насељима.
- ▶ Неконзистентан тренд забележен је у вези са потциљем 3.c који предвиђа повећање финансирања здравства и регрутовања и развијања здравствених кадрова. Према индикатору густине и дистрибуције здравствених радника примећују се умерено удаљавање од циља када су у питању лекари, стоматолози и фармацеути, а значајно напредовање према циљу када су у питању медицинске сестре и бабице.

**Потциљ 3.1 До 2030. смањити глобални однос матерналне смртности на мање од 70 на 100.000 живорођених****Индикатор 3.1.1 Однос матерналне смртности<sup>18</sup>****Индикатор 3.1.2 Процент порођаја уз присуство квалификованих здравствених радника**

Један од најважнијих потциљева у оквиру ЦОП 3 односи се на смањење матерналне смртности, а на глобалном нивоу као праг је постављено мање од 70 смртних случајева мајки на 100.000 новорођене деце. У матерналне смртне случајеве рачунају се сви они случајеви који су наступили за време трудноће или у току 42 дана од завршетка трудноће, без обзира на трајање и локализацију трудноће, због било ког узрока у вези са трудноћом или са другим тешкоћама које су погоршане услед трудноће или вођења трудноће. У Србији је овај циљ достигнут и упркос годишњим варијацијама, он је значајно испод 70 (Графикон 8), мада треба имати у виду да је овакав праг постављен на глобалном нивоу пре свега због још увек високе матерналне смртности у мање развијеним земљама.<sup>19</sup>

**Графикон 8: Индикатор 3.1.1 Однос матерналне смртности, 1990–2019.<sup>20</sup>**

Извор: Витална статистика, РЗС

<sup>18</sup> Однос матерналне смртности — број матерналних смрти на 100.000 живорођених, у години посматрања. Матернална смрт (смрт мајке) — смрт жене која је наступила за време трудноће или у току 42 дана од завршетка трудноће, без обзира на трајање и локализацију трудноће, због било ког узрока у вези са трудноћом или погоршаним због трудноће или вођења трудноће, али не као последица случајних или споредних узрока. Од 2007. године па надаље, подаци су добијени применом методологије трангулације, коришћењем потврда о смрти, пријава рођења и извештаја о хоспитализацији као извора података. Подаци за 2019. годину су добијени коришћењем потврда о смрти.

<sup>19</sup> Извор: Витална статистика, РЗС.

<sup>20</sup> Однос матерналне смртности — број матерналних смрти на 100.000 живорођених, у години посматрања. Матернална смрт (смрт мајке) — смрт жене која је наступила за време трудноће или у току 42 дана од завршетка трудноће, без обзира на трајање и локализацију трудноће, због било ког узрока у вези са трудноћом или погоршаним због трудноће или вођења трудноће, али не као последица случајних или споредних узрока.

Процент порођаја обављених уз надзор обучених здравствених радника<sup>21</sup> представља још један индикатор којим се мери напредак у вези са потциљем 3.1. Овај индикатор (3.1.2) за Србију показује континуирано високе вредности, уз додатни континуирани напредак (Табела 13 у Прилогу 2).<sup>22</sup>

**Потциљ 3.2 До 2030. окончати смртне случајеве који се могу спречити код новорођенчади и деце млађе од 5 година, где ће све земље имати за циљ смањење неонаталне смртности на не више од 12 на 1.000 живорођених и смртности деце испод 5 година на не више од 25 на 1.000 живорођених**

**Индикатор 3.2.1 Стопа смртности деце испод пет година старости**

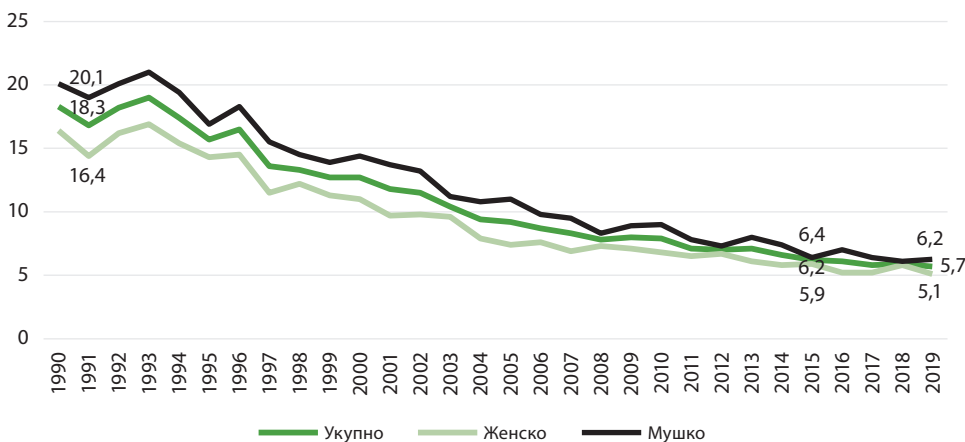


**Индикатор 3.2.2 Стопа неонаталне смртности**



Потциљ 3.2 дефинише као приоритете смањење смртности новорођенчади и деце млађе од 5 година. Овај потциљ на глобалном нивоу дефинише и стандарде који подразумевају да број умрле новорођенчади на 1.000 живорођене деце треба да буде испод 12 а број умрле деце млађе од 5 година на 1.000 живорођене деце испод 25. У односу на ове стандарде који су постављени имајући у виду неповољно стање у неразвијеним земљама, Србија је остварила глобални циљ. Поред тога, када се посматрају трендови, примећује се континуирано опадање стопе смртности у општој популацији деце као и међу децом која живе у ромским насељима, где је ова стопа опала са 28 у 2005. години на 9 у 2019. години. Позитивни трендови региструју се и код дечака и код девојчица (Графикон 9).<sup>23</sup>

**Графикон 9: Индикатор 3.2.1 Стопа смртности деце испод пет година старости, 1990–2019.**<sup>24</sup>



Извор: Витална статистика, РЗС

<sup>21</sup> Индикатор мери проценат жена старости 15–49 година које су се породиле у две године пре истраживања уз помоћ стручних здравствених радника (лекар, болничар, акушер). Посматра се период од последње две године које претходе истраживању.

<sup>22</sup> Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ.

<sup>23</sup> Извор: Витална статистика, РЗС, за популацију из ромских насеља Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ.

<sup>24</sup> Умрли на 1.000 живорођених.

**Потциљ 3.3 До 2030. окончати епидемије АИДС-а, туберкулозе, маларије и занемарених тропских болести и борити се против хепатитиса, болести које се преносе водом и осталих заразних болести**

**Индикатор 3.3.2 Инциденција туберкулозе на 100.000 становника**



Значајан напредак региструје се у вези са потциљем 3.3 који предвиђа смањење заразних болести. За сада је доступан само индикатор којим се прати инциденција туберкулозе и према овом индикатору приметан је континуиран и дугорочни и краткорочни напредак (Табела 18, Прилог 2).<sup>25</sup> Док је у 2001. години било 38,7 пријављених случајева оболелих од туберкулозе на 100.000 становника, у 2015. години, почетној години Агенде развоја до 2030. године, било је 13,6 случајева а у 2018. години, последњој за коју су доступни подаци, 10 случајева на 100.000 становника.<sup>26</sup>

**Потциљ 3.4 До 2030. смањити за једну трећину превремени морталитет од непрениосивих болести кроз превенцију и лечење и промовисати ментално здравље и благостање**

**Индикатор 3.4.1 Стопа смртности која се приписује кардиоваскуларним болестима, раку, дијабетесу или хроничним респираторним болестима**



**Индикатор 3.4.2 Стопа смртности услед самоубиства**



Умерен напредак бележи се у погледу незаразних болести, чије смањење као приоритет дефинише потциљ 3.4. Стопа смртности од кардиоваскуларних болести, малигних обољења, дијабетеса или хроничних респираторних болести<sup>27</sup> је благо опала између 2015. и 2019. године (са 21,2% на 20,7%). Родне разлике су изражене јер упркос смањењу стопа, оне остају знатно више за мушку него за женску популацију (Графикон 10).<sup>28</sup>

Показатељ менталног здравља којим се прати стопа смртности услед самоубиства<sup>29</sup> показује значајан напредак у периоду 2015–2019. Ова стопа опала је како за женску популацију, тако и за мушку популацију (Графикон 11 и Табела 20, Прилог 2).<sup>30</sup>

<sup>25</sup> Извор: Институт за јавно здравље Србије и Витална статистика, РЗС.

<sup>26</sup> Извор: Институт за јавно здравље Србије и Витална статистика, РЗС.

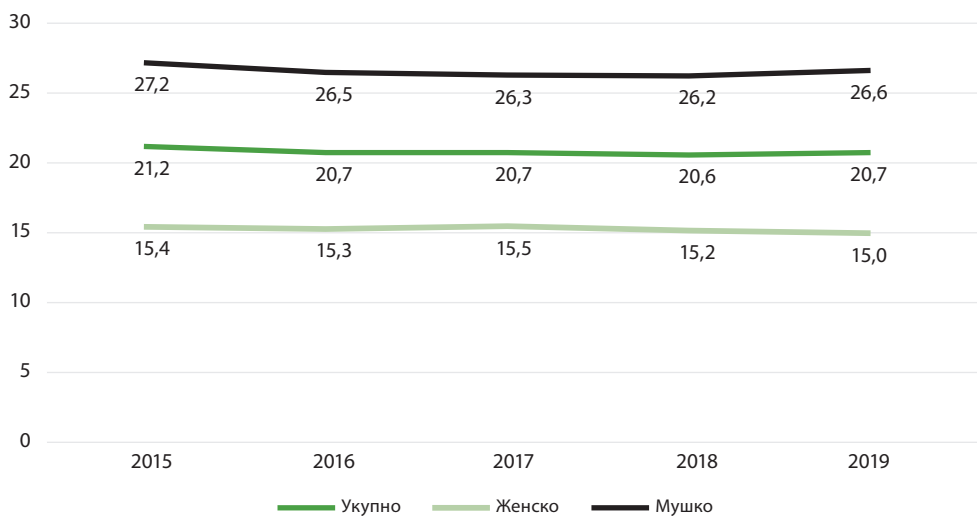
<sup>27</sup> Вероватноћа смрти, при старости између 30 и 70 година, услед болести система крвотока, злоћудних тумора, шећерне болести и хроничних респираторних болести базирана на следећим ICD-10 (International Classification of Diseases) кодовима: I00-I99, C00-C97, E10-E14, и J30-J98.

<sup>28</sup> Извор: Витална статистика, РЗС.

<sup>29</sup> Број умрлих услед самоубиства на 100.000 становника у години посматрања.

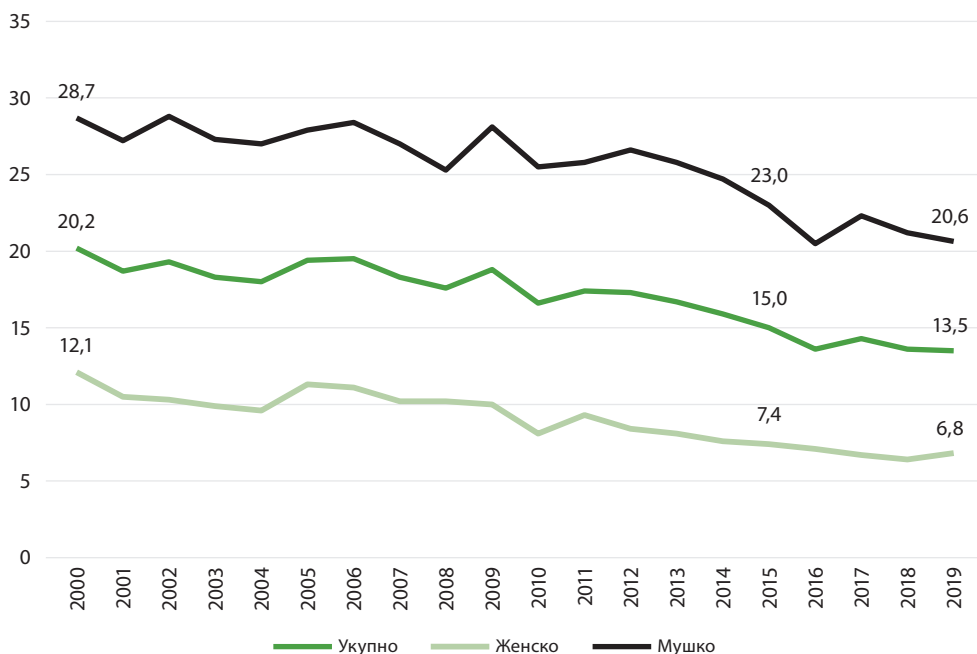
<sup>30</sup> Извор: Витална статистика, РЗС.

**Графикон 10: Индикатор 3.4.1 Стопа смртности која се приписује кардиоваскуларним болестима, раку, дијабетесу или хроничним респираторним болестима, 2015–2019. (%)**




Извор: Витална статистика, РЗС


**Графикон 11: Индикатор 3.4.2 Стопа смртности услед самоубиства, према полу, 2000–2019. (%)**



Извор: Витална статистика, РЗС

**Потциљ 3.7** До 2030. обезбедити универзални приступ услугама које се односе на полну и репродуктивну здравствену заштиту укључујући планирање породице, информисање и образовање, као и интеграцију репродуктивног здравља у националне стратегије и програме

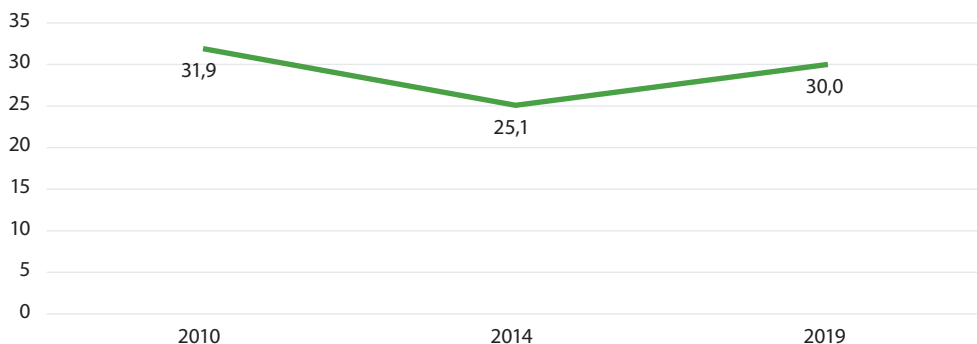
**Индикатор 3.7.1** Удео жена у репродуктивном периоду (старости 15–49 година) које своје потребе за планирањем породице задовољавају савременим методама 

**Индикатор 3.7.2** Стопа рађања адолесценткиња (старости 15–19 година) на 1.000 жена из те старосне групе 



У достизању потциља 3.7, који се односи на сексуално и репродуктивно здравље, значајан напредак остварен је, како према индикатору удела жена у репродуктивном периоду које своје потребе за планирањем породице задовољавају савременим методама,<sup>31</sup> тако и према индикатору стопе рађања адолесценткиња.<sup>32</sup> У Графикону 12 приказан је тренд за општу популацију жена старих 15–49 година, за коју су доступни најновији подаци упоредиви са подацима из претходна два циклуса истраживања вишеструких показатеља. Према тим подацима остварен је значајан краткорочни напредак по сложеној годишњој стопи раста од 3,63% краткорочно, али умерено удаљавање од циља по стопи од -0,68% дугорочно због пада, а потом повећања удела жена које користе модерне методе контрацепције у посматраном периоду (Графикон 12).<sup>33</sup>

**Графикон 12: Индикатор 3.7.1 Стопа употребе контрацептивних средстава — савремене методе, женско становништво 15–49 година (%)**



Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

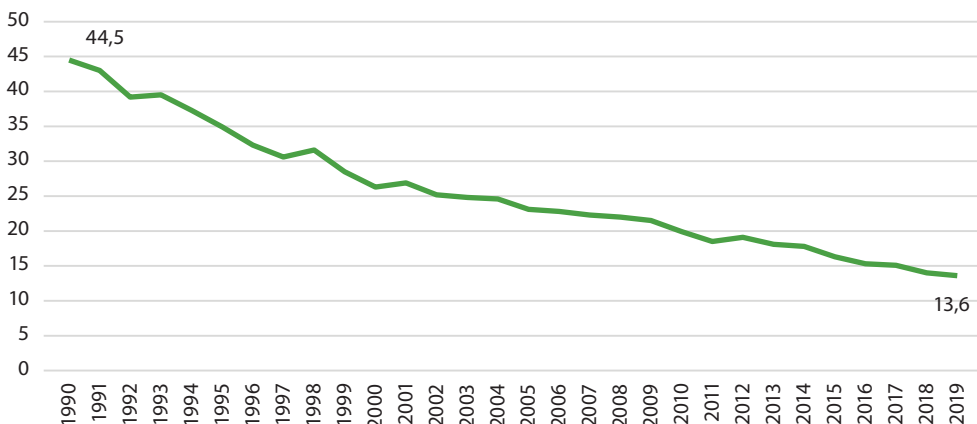
<sup>31</sup> Процент жена старости 15–49 година које су удате или имају сталног партнера и које користе (чији партнер користи) било који савремени метод контрацепције. Савремени метод контрацепције обухвата неки од следећих метода: стерилизација, пилула, спирала, инјекције, имплантати, кондом, женски кондом или дијафрагма.

<sup>32</sup> Представља однос између броја живорођених које су родиле мајке старости 15–19 година и процењеног броја женског становништва исте старости.

<sup>33</sup> Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ.

Смањење стопе рађања код адолесценткиња указује на значајан напредак према циљу, како дугорочан (по сложеној годишњој стопи раста од -4,01), тако и краткорочан (по сложеној годишњој стопи раста од -4,43) (Графикон 13 и Табела 22 у Прилогу 2).

**Графикон 13: Индикатор 3.7.2 Стопа рађања адолесценткиња (старости 15–19 година) на 1.000 жена из те старосне групе<sup>34</sup>, 1990–2019.**



Извор: Витална статистика, РСЗ

**Потциљ 3.8** Постићи универзални обухват здравственом заштитом, укључујући заштиту од финансијског ризика, доступност квалитетних основних здравствених услуга и доступност безбедних, делотворних, квалитетних и јефтиних основних лекова и вакцина за све

**Индикатор 3.8.1** Процент лица која користе побољшане санитарне просторије

Напредак није могуће пратити у односу на овај потциљ због недостатка временски упоредивих података. Према подацима последњег истраживања вишеструких показатеља из 2019. године 98,6% лица у општој популацији и 93,0% лица која живе у ромским насељима користе побољшане санитарне просторије. Разлике су присутне између лица која живе у градским и осталим срединама, као између лица која живе у домаћинствима различитих квинтила индекса благостања (Табела 23, Прилог 2).<sup>35</sup>

<sup>34</sup> Индикатор представља однос између броја живорођених које су родиле мајке старости 15–19 година и процењеног броја женског становништва исте старости.

<sup>35</sup> Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РСЗ и УНИЦЕФ.

**Потциљ 3.9** До 2030. значајно смањити број смртних случајева и обољења од опасних хемикалија и загађења, и контаминације ваздуха, воде и земљишта

**Индикатор 3.9.3** Стопа смртности која се приписује ненамерном тровању



Значајан напредак присутан је и у области потциља 3.9 који предвиђа смањење смртности од различитих облика загађења<sup>36</sup>. У 2010. години у Србији је умрло 0,6 на 100.000 становника од ненамерног тровања, а у 2019. години — 0,3, што даје сложену годишњу стопу раста од -7,41% (Табела 24, Прилог 2).

**Потциљ 3.б** Подржати истраживања и развој вакцина и лекова за преносиве и непреносиве болести које примарно погађају земље у развоју, обезбедити доступност јефтених основних лекова и вакцина у складу са Декларацијом из Дохе о Споразуму о трговинским аспектима права интелектуалне својине (TRIPS) и јавном здрављу, којом се потврђује право земаља у развоју да у потпуности користе одредбе Споразума о трговинским аспектима права интелектуалне својине, које се односе на флексибилност у погледу заштите јавног здравља и, посебно, обезбеђују доступност лекова за све

**Индикатор 3.б.1** Удео циљне популације обухваћене свим вакцинама из националног програма



Напредак у односу на потциљ 3.б.1 није могуће пратити јер подаци доступни за 2019. годину нису упоредиви са претходним подацима. Према подацима MICS 6, деца стара 12–23 месеца обухваћена су имунизацијом против дифтерије, тетануса и великог кашља у 91,8% случајева у општој популацији а 73,3% у ромским насељима. Имунизацијом против пнеумокока обухваћено је 65,4% деце истог узраста у општој популацији а 47,0% у ромским насељима. Имунизацијом против малих богиња у општој популацији деце старе 24–35 месеци обухваћено је 87,2% а у ромским насељима 76,5% деце.<sup>37</sup>

**Потциљ 3.с** Значајно повећати финансирање у области здравства, као и регрутовање, развијање, обучавање и задржавање здравствених радника у земљама у развоју, посебно у најмање развијеним земљама и малим острвским државама у развоју

**Индикатор 3.с.1** Густина и дистрибуција здравствених радника



Када је у питању потциљ 3.с којим се предвиђа повећање издвајања за здравствену заштиту, регрутовање и развој медицинског кадра, приметни су претежно негативни краткорочни трендови (2015–2017) којим се Србија умерено удаљава од циља. Наиме, број лекара на

<sup>36</sup> Број умрлих од ненамерног тровања (МКБ-10 шифре: X40, X43-X44, X46-X49) на 100.000 становника, у години посматрања.

<sup>37</sup> Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ.



10.000 становника смањен је са 30,8 у 2015. години на 30,5 у 2017, број стоматолога у истом периоду смањен је са 3,1 на 2,8, а број фармацеута са 3,3 на 2,9. У истом периоду, број медицинских сестара и бабица повећан је са 63,6 на 64,9 (сложене годишње стопе раста приказане су у Табели 26 у Прилогу 2).<sup>38</sup>

---

<sup>38</sup> Извор: Институт за јавно здравље Србије и Витална статистика, РЗС.



## ЦОР 4

# ОБЕЗБЕДИТИ ИНКЛУЗИВНО И ПРАВЕДНО КВАЛИТЕТНО ОБРАЗОВАЊЕ И ПРОМОВИСАТИ МОГУЋНОСТ ЦЕЛОЖИВОТНОГ УЧЕЊА ЗА СВЕ

**Број потциљева које је могуће пратити:**

**5/10 (4.1, 4.2, 4.3, 4.5, 4.6)**

**Број индикатора које је могуће пратити:**

**6/11**

ЦОР 4 посвећен је унапређивању образовања становништва кроз 10 потциљева који се прате на основу 11 индикатора. У Србији је за сада могуће пратити напредак у односу на 5 потциљева, на основу 6 индикатора. У извештају је приказан напредак у остваривању следећих потциљева: 4.1 којим се налаже да се обезбеди да све девојчице и дечааци заврше бесплатно, равноправно и квалитетно основно и средње образовање, 4.2 којим се предвиђа да до 2030. године све девојчице и дечааци треба да имају приступ квалитетном развоју у раном детињству, бризи и предшколском образовању како би се припремили за основно образовање, 4.3 који подразумева једнаку доступност приступачног и квалитетног стручног образовања на свим нивоима, 4.5 којим се предвиђа елиминисање родних неједнакости у образовању и 4.6 којим се предвиђа да сви млади и знатан део одраслих треба да постигну језичку и нумеричку писменост.

### КЉУЧНИ НАЛАЗИ

- ▶ Напредак у остваривању потциља 4.1 којим се налаже да се обезбеди бесплатно, равноправно и квалитетно основно и средње образовање за све девојчице и дечаке, није могуће пратити због тога што су подаци о стопи завршавања основне и средње школе доступни само за 2019. годину. Према овим подацима, стопа завршавања првог и другог циклуса основне школе је висока, нешто је нижа за средњу школу, а значајно нижа за популацију деце која живе у ромским насељима.
- ▶ Умерени напредак је присутан у погледу раног развоја деце и учешћа деце у обавезном предшколском програму (потциљ 4.2).
- ▶ Неконзистентан тренд забележен је у односу на потциљ 4.3 којим се предвиђа остварење једнаке доступности приступачног и квалитетног стручног образовања на свим нивоима, за све жене и мушкарце, јер се умерени напредак бележи код младих (15–24) а умерено удаљавање од циља код одрасле популације (25–64).

- ▶ Напредак у остваривању потциља 4.5 није могуће мерити јер се сложене годишње стопе раста не могу применити на индексе паритета, али упоредни подаци за 2014. и 2019. годину показују неконзистентне трендове на различитим нивоима образовања.<sup>39</sup>
- ▶ Умерен напредак остварен је у погледу подизања писмености деце у области читања, наука и математике (потциљ 4.6).

#### Потциљ 4.1 До 2030. обезбедити да све девојчице и дечаци заврше бесплатно, равноправно и квалитетно основно и средње образовање које води ка релевантним и ефикасним исходима учења

Индикатор 4.1.2а Стопа завршавања првог циклуса основног образовања	✘
Индикатор 4.1.2б Стопа завршавања другог циклуса основног образовања	✘
Индикатор 4.1.2с Стопа завршавања средње школе	✘

Због недостатка временских серија, није могуће пратити напредак у оквиру потциља 4.1 који предвиђа да све девојчице и дечаци заврше основно и средње образовање. Према подацима за 2019. годину, стопа завршавања првог циклуса основног образовања је висока у општој популацији (99,9%), али је нижа међу децом која живе у ромским насељима (88,9%). Стопа завршавања другог циклуса основног образовања је такође висока у општој популацији (99,5%), али је нижа у популацији деце из ромских насеља (63,7%). На нивоу средње школе она благо пада у општој популацији у односу на основно образовање (97,7%), као и у популацији деце из ромских насеља (61,0%), а најнижа је код девојчица из ромских насеља (49,5%)<sup>40</sup> (Табеле 27, 28 и 29, Прилог 2).

#### Потциљ 4.2 До 2030. обезбедити да све девојчице и дечаци имају приступ квалитетном развоју у раном детињству, бризи и предшколском образовању како би били спремни за основно образовање

Индикатор 4.2.1 Удео деце млађе од 5 година која се правилно развијају у доменима: здравља, образовања и психосоцијалног благостања, према полу	↗
Индикатор 4.2.2 Стопа учешћа у организованом учењу (годину дана пре званичног узраста за упис у основну школу), према полу	↗

Умерени напредак бележи се у погледу раног развоја деце (млађе од 5 година)<sup>41</sup> по сложеној годишњој стопи раста од 0,44% (Табела 30, Прилог 2). Напредак је присутан и код женске и код мушке деце. Значајан напредак се региструје међу децом из најсиромашнијих домаћинстава (Табела 30, Прилог 2).

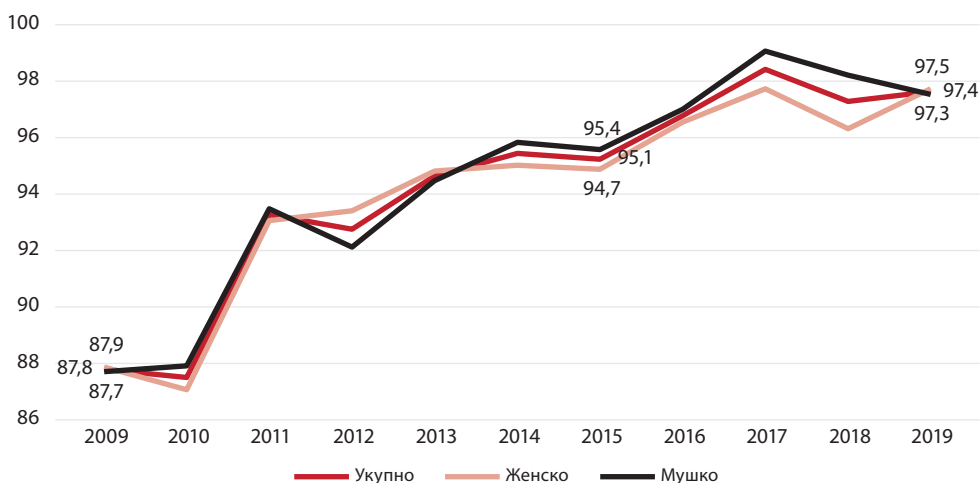
<sup>39</sup> Индикатор дефинише нивое образовања према ISCED класификацији.

<sup>40</sup> Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ.

<sup>41</sup> Индекс раног развоја представља проценат деце узраста 36–59 месеци која се правилно развијају у најмање три од следећа четири домена: познавање слова и бројева, физички развој, социјално-емоционални развој и учење. Подаци се прикупљају Истраживањем вишеструких показатеља (MICS — Multiple Indicator Cluster Survey) који спроводе периодично УНИЦЕФ и РЗС.

У погледу учешћа деце у обавезном предшколском образовном програму бележи се умерени напредак краткорочно (по сложеној годишњој стопи раста од 0,61%), а значајан напредак дугорочно (по сложеној годишњој стопи раста од 1,04%) (Табела 31, Прилог 2), без изражених разлика по полу (Графикон 14).<sup>42</sup>

**Графикон 14: Индикатор 4.2.2 Стопа учешћа у организованом учењу (годину дана пре званичног узраста за упис у основну школу), према полу, 2009–2019. (%)<sup>43</sup>**



Извор: Статистика образовања, РЗС

**Потциљ 4.3 До 2030. обезбедити једнаку доступност приступачног и квалитетног стручног образовања на свим нивоима, укључујући и универзитетско, за све жене и мушкарце**

**Индикатор 4.3.1 Стопа учешћа младих и одраслих у формалном и неформалном образовању и обукама у претходних 12 месеци, према полу**



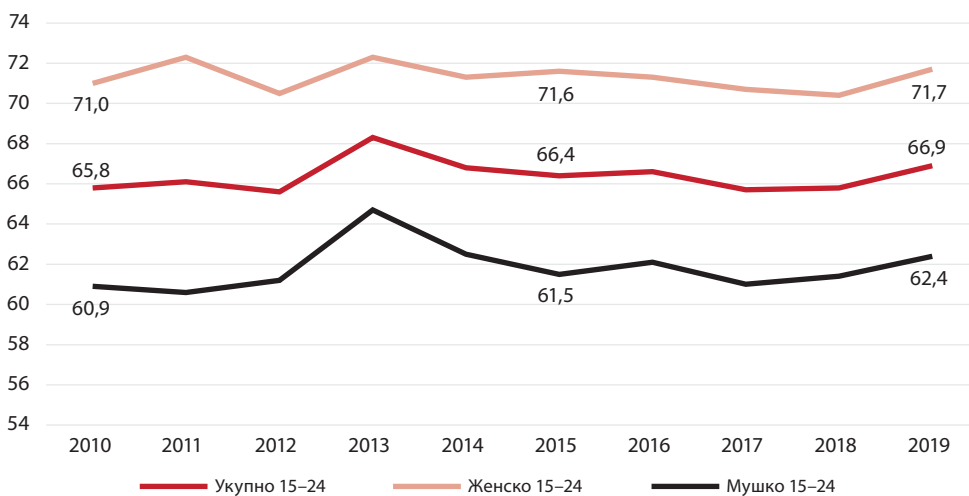
У односу на потциљ 4.3 бележи се неконзистентан тренд: умерен напредак у погледу учешћа младих у формалном и неформалном образовању и обукама, и значајно удаљавање од циља код одрасле популације (25–64) (Табела 32, Прилог 2). Код младих се позитиван тренд региструје како краткорочно (2015–2019), тако и дугорочно (2010–2019). Мада се напредак региструје и код жена и код мушкараца, приметна је континуирана разлика у стопама учешћа у образовању у корист жена (Графикон 15).<sup>44</sup>

<sup>42</sup> Извор: Статистика образовања, РЗС.

<sup>43</sup> Обухват деце припремним предшколским програмом представља однос броја деце која похађају припремни предшколски програм и старосне групе деце која су у обавези да похађају ППП.

<sup>44</sup> Извор: Анкета о радној снази, РЗС.

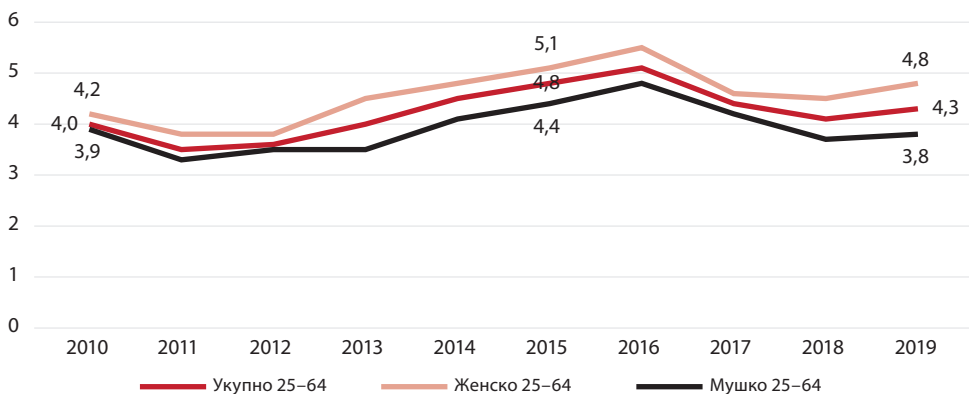
**Графикон 15: Индикатор 4.3.1 Стопа учешћа младих и одраслих у формалном и неформалном образовању и обукама у претходних 12 месеци, према полу, младо становништво 15–24 године (%)**



Извор: Анкета о радној снази, РЗС

Када је у питању одрасла популација (25–64), дугорочни тренд показује умерен напредак, али краткорочан показује значајно удаљавање од циља, и то и за жене и за мушкарце (Графикон 16). И у овом случају стопа учешћа жена је континуирано виша него стопа учешћа мушкараца, али је разлика далеко мања него у младој популацији.<sup>45</sup>

**Графикон 16: Индикатор 4.3.1 Стопа учешћа младих и одраслих у формалном и неформалном образовању и обукама у претходних 12 месеци, према полу, одрасло становништво 25–64 године (%)**



Извор: Анкета о радној снази, РЗС

<sup>45</sup> Извор: Анкета о радној снази, РЗС.

**Потциљ 4.5** До 2030. елиминисати родну неједнакост у образовању и обезбедити једнак приступ свим нивоима образовања и стручном оспособљавању за рањиве групе, укључујући особе са инвалидитетом, аутохтоно становништво и децу у рањивим ситуацијама

**Индикатор 4.5.1** Индекси паритета у различитим нивоима образовања



Напредак није могуће мерити сложеном годишњом стопом раста, пошто су у питању индекси паритета. На нивоу основне школе између 2014. и 2019. дошло је до повећања диспаритета у корист дечака, док је на нивоу више средње школе дошло до смањења диспаритета, а стање је непромењено на нивоу ниже средње школе (Табела 33, Прилог 2). Када је у питању диспарат између деце из најсиромашнијих и најбогатијих домаћинстава, на нивоу основног образовања дошло је до преокрета у корист деце из најсиромашнијих слојева, док се на нивоу ниже средње и више средње школе одржао диспарат у корист деце из најбогатијих домаћинстава (Табела 33, Прилог 2).<sup>46</sup>

**Потциљ 4.6** До 2030. обезбедити да сви млади и знатан део одраслих (мушкараца и жена) постигну језичку и нумеричку писменост

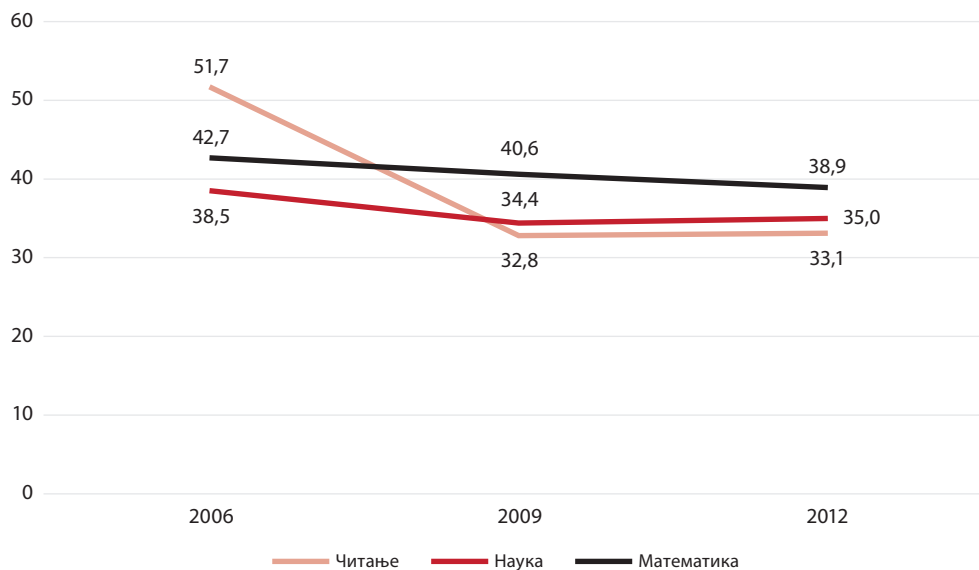
**Индикатор 4.6.1** Удео ученика старости 15 година који нису достигли најмањи фиксни ниво постигнућа на PISA скали за три основна школска предмета



Подаци о језичкој и нумеричкој писмености нису доступни за период од када је на снагу ступила Агенда 2030, већ само за период 2006–2012. године. Према овим подацима значајан напредак забележен је и у погледу језичке и нумеричке писмености (Табела 34, Прилог 2). У односу на прву годину тестирања (2006), смањен је удео деце која нису достигла најмањи фиксни ниво постигнућа у све три области: читању, математици и науци. Међутим, између 2009. и 2012. године, удео деце која нису достигла овај минимални ниво постигнућа је благо порастао у области читања и науке (Графикон 17).<sup>47</sup>

<sup>46</sup> Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ.

<sup>47</sup> Извор: Организација за економску сарадњу и развој (OECD) — база података.

**Графикон 17: Индикатор 4.6.1: Удео ученика старости 15 година који нису достигли најмањи фиксни ниво постигнућа на PISA скали за три основна школска предмета**

Извор: Организација за економску сарадњу и развој (ОЕЦД) — база података



## ЦОР 5

# ПОСТИЋИ РОДНУ РАВНОПРАВНОСТ И ОСНАЖИВАТИ СВЕ ЖЕНЕ И ДЕВОЈЧИЦЕ

**Број потциљева које је могуће пратити:**

**8/9 (5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.a, 5.b)**

**Број индикатора које је могуће пратити:**

**10/14**

ЦОР 5 посвећен је унапређивању родне равноправности и оснаживању жена и девојчица кроз 9 потциљева који се прате на основу 14 индикатора. У Србији је напредак могуће пратити у готово свим потциљевима (осам од девет) и то на основу десет индикатора. У извештају је приказан напредак у остваривању следећих потциљева: 5.1. којим се налаже окончање свих облика дискриминације жена и девојчица, 5.2 којим се налаже елиминисање свих облика насиља над женама и девојчицама, 5.3 којим се налаже елиминисање свих штетних пракси попут дечјих бракова и сакаћења женских гениталија, 5.4 којим се позива на препознавање и вредновање неплаћеног рада и старања у домаћинству, 5.5 којим се налаже да се обезбеди пуно учешће жена у одлучивању и руковођењу, 5.6 којим се захтева обезбеђивање универзалног приступа услугама сексуалног и репродуктивног здравља, 5.a којим се позива на спровођење реформи како би жене добиле једнака права на економске ресурсе и 5.b којим се промовише повећана употреба иновативних технологија, посебно ИКТ.

### КЉУЧНИ НАЛАЗИ

- ▶ Иако није могуће пратити напредак према индикатору којим се мери оствареност потциља 5.1 који се односи на успостављање правног оквира неопходног за окончање свих облика дискриминације жена и девојчица, подаци према постојећим индикаторима указују да је у великој мери овај оквир успостављен.
- ▶ Напредак према индикаторима којима се мери оствареност потциља 5.2 који се односи на елиминисање свих облика насиља над женама и девојчицама, такође није могуће пратити због недостатка временских серија.
- ▶ Када је у питању елиминисање штетних пракси као што су дечји, рани и присилни бракови (потциљ 5.3), подаци указују да је значајно удаљавање од циља присутно у погледу уласка у брак пре 15. године, али да је значајан напредак остварен у погледу ступања у брак или ванбрачну заједницу пре навршених 18 година.
- ▶ Значајан напредак остварен је и према потциљу 5.4 који предвиђа препознавање и вредновање неплаћеног рада, бриге и старања у домаћинству, због смањеног удела времена које се проводи у обављању неплаћених послова у домаћинству и бризи о другима.



- ▶ Значајан напредак остварен је у области учешћа жена у одлучивању (потциљ 5.5). Напредак је евидентиран како у погледу већег учешћа жена у националном парламенту, тако и у погледу њиховог већег учешћа на руководећим положајима.
- ▶ Напредак према потциљу 5.6 који захтева обезбеђивање универзалног приступа услугама сексуалног и репродуктивног здравља није могуће мерити због недостатка временских серија, а подаци за 2019. годину указују да још увек један број жена није у могућности да самостално доноси одлуке о сексуалним односима, употреби контрацепције и бризи за репродуктивно здравље.
- ▶ Напредак у реформама усмереним на једнака права на економске ресурсе није могуће пратити због недостатка лонгитудиналних података, али је према доступном податку ниво заштићености права релативно висок.
- ▶ Значајан напредак остварен је у погледу повећања удела особа које поседују мобилни телефон (потциљ 5.b.1).

### Потциљ 5.1 Окончати свуда и све облике дискриминације жена и девојчица

**Индикатор 5.1.1 Правни оквири који промовишу, спроводе и прате родну равноправност (процент постигнућа, 0–100)**



Напредак у погледу окончања свих облика дискриминације жена и девојчица прати се на основу индикатора којим се оцењује проценат постигнућа (1–100)<sup>48</sup> у развоју правног оквира којим се промовише, спроводи и прати родна равноправност. Према подацима UN Women, у Србији је највећи ниво постигнућа остварен у области запослености и економске користи (100), иза кога следе свеобухватни правни оквири и јавни живот (90), потом правни оквир који се односи на брак и породицу (72,7), а најниже постигнуће је идентификовано у области насиља над женама (58,3).<sup>49</sup>

### Потциљ 5.2 Елиминисати све облике насиља над свим женама и девојчицама у јавној и приватној сфери, укључујући трговину људима, сексуалне и друге облике експлоатације

**Индикатор 5.2.1 Удео жена и девојака старости 18 до 74 године које су биле изложене физичком, сексуалном или психолошком насиљу од стране садашњег или бившег интимног партнера током протеклих 12 месеци, према врсти насиља и старости**



**Индикатор 5.2.2 Удео жена и девојака старости 18 до 74 године које су биле изложене сексуалном насиљу од стране особа које нису биле њихов интимни партнер током протеклих 12 месеци, према старости**

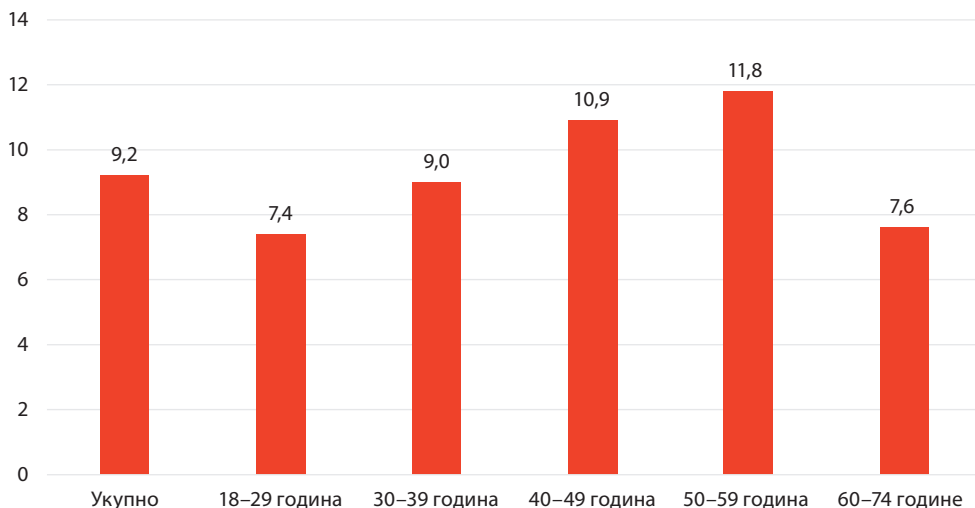


<sup>48</sup> Подаци су добијени из упитника за процену правних оквира државе које су попуњавали Национални статистички завод и/или Национална женска машинерија и правници /истраживачи родне равноправности. Упитник садржи 45 „да/не“ питања у оквиру четири области закона: (i) свеобухватни правни оквири и јавни живот; (ii) насиље над женама; (iii) запошљавање и економске користи; и (iv) брак и породица.

<sup>49</sup> Извор: UN Women — УН база података.

Напредак није могуће пратити ни у вези са индикаторима 5.2.1 и 5.2.2, због тога што су подаци неопходни за праћење доступни само за 2018. годину, па се не могу мерити промене. Подаци из истраживања које је спровео ОЕБС о добробити и сигурности жена показују да је у години пре истраживања 9,2% жена претрпело физичко, сексуално или психолошко насиље од стране садашњег или бившег партнера. Посматрано према старости, највећи удео жена које су претрпеле насиље од стране партнера током последњих 12 месеци, регистрован је међу женама старим 50–59 година, као и оним старим 40–49 година. Подаци из истраживања указали су да су већим ризицима од насиља изложене жене из мањинских и рањивих група: жене избеглице или расељена лица, жене са инвалидитетом, жене из националних мањина, као и жене које живе у условима материјалне депривације (Табела 35, Прилог 2).<sup>50</sup>

**Графикон 18: Индикатор 5.2.1 Удео жена и девојака старости од 18 до 74 године које су биле изложене физичком, сексуалном или психолошком насиљу од стране садашњег или бившег интимног партнера током протеклих 12 месеци, према старости, 2018. (%)**



Извор: ОЕБС — Анкета о добробити и сигурности жена, 2018.

У периоду од 12 месеци који су претходили истраживању о добробити и сигурности жена, 0,5% жена је доживело неки облик сексуалног насиља од стране особа које нису биле њихов интимни партнер. Жене из популације избеглица или расељених лица, жене које живе у материјалној депривацији, као и младе жене, биле су у већем проценту него друге групе жена изложене овом облику насиља (Табела 36, Прилог 2).

<sup>50</sup> Извор: ОЕБС — Анкета о добробити и сигурности жена, 2018.

### Потциљ 5.3 Елиминисати све штетне праксе као што су дечји, рани и присилни бракови и сакаћење женских гениталија

**Индикатор 5.3.1а** Удео жена старости 20–24 године које су први пут ступиле у брак или ванбрачну заједницу пре 15. године



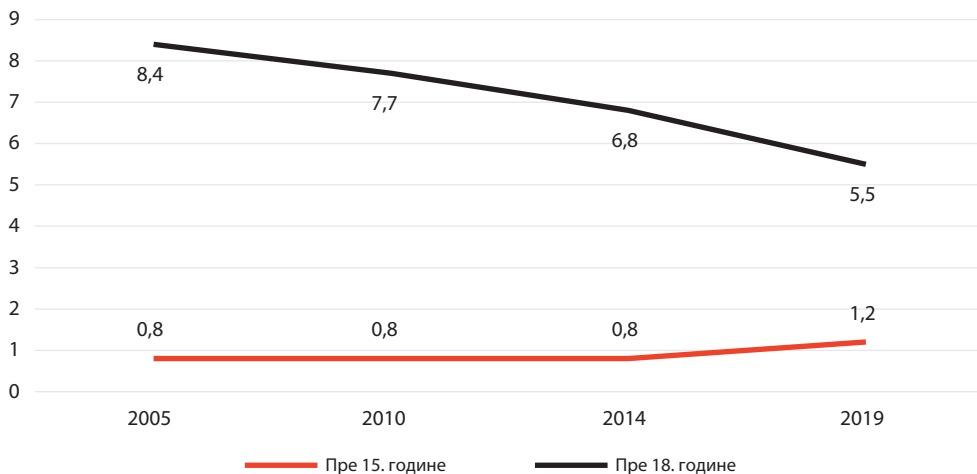
**Индикатор 5.3.1б** Удео жена старости 20–24 године које су први пут ступиле у брак или ванбрачну заједницу пре 18. године



Потциљ 5.3 који предвиђа елиминисање свих штетних пракси као што су дечји, рани и присилни бракови, прати се у Србији преко два индикатора: удела жена старости 20–24 године које су први пут ступиле у брак или ванбрачну заједницу пре 15. године, као и индикатора који мери удео жена исте старости које су први пут ступиле у брак или ванбрачну заједницу пре 18. године. Према првом индикатору, бележи се умерено удаљавање од циља краткорочно и дугорочно. Наиме, у 2005, 2010. и 2014. години било је 0,8% жена из ове старосне групе које су ступиле у први брак или ванбрачну заједницу пре навршених 15 година, док је у 2019. било 1,2% таквих жена (Графикон 19). То значи да је вредност дугорочне сложене годишње стопе раста 2,94%, а краткорочне 8,45%, што указује на значајно удаљавање од циља (Табела 37, Прилог 2).<sup>51</sup>

Према другом индикатору, бележи се значајан напредак према циљу, јер је сложена стопа годишњег раста дугорочно -2,98%, а краткорочно -4,16%, услед опадања удела жена које су ступиле у први брак или ванбрачну заједницу пре навршене 18. године (Графикон 19, Табела 38 у Прилогу 2).

**Графикон 19: Индикатор 5.3.1 Удео жена старости 20–24 године које су први пут ступиле у брак или ванбрачну заједницу пре 15. године и пре 18. године (%)**




Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

<sup>51</sup> Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ.

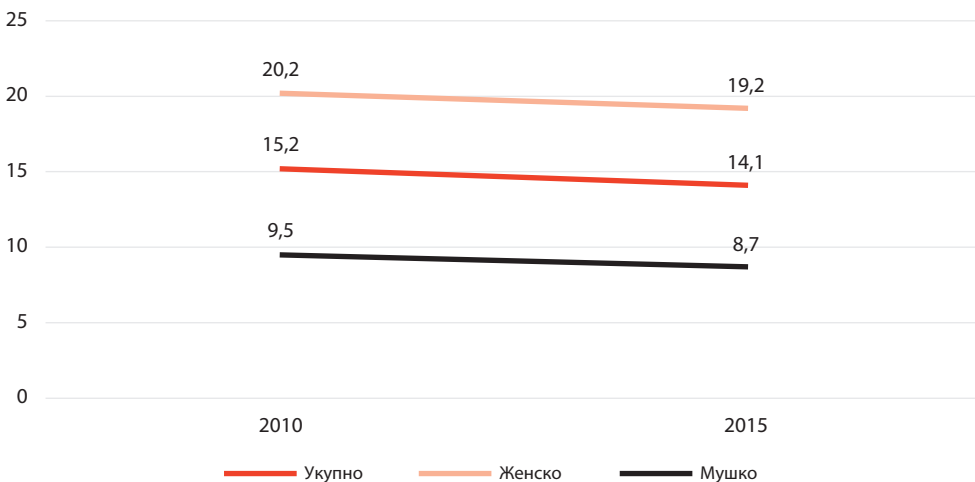
Значајан напредак по оба индикатора забележен је међу женама које живе у градским насељима, као и међу женама из најбогатијих домаћинстава, док је умерен напредак забележен међу женама које живе у ромским насељима. Истовремено, значајно удаљавање од циља забележено је међу женама које живе у насељима означеним као „остала“, у најсиромашнијим домаћинствима, као и међу женама које имају само основну школу, или су без образовања (Табеле 37 и 38, Прилог 2).

**Потциљ 5.4** Препознати и вредновати неплаћени рад, бригу и старање у домаћинству, кроз обезбеђивање јавних услуга, инфраструктуре и политике социјалне заштите, и кроз промовисање заједничке одговорности у домаћинству и породици, на национално прикладан начин

**Индикатор 5.4.1** Удео времена које се проводи у обављању неплаћених послова у домаћинству и бризи о другима, према полу, старости и типу насеља 

Удео времена које се проводи у обављању неплаћених послова у домаћинству и бризи о другима бележи значајан пад како међу женама, тако и међу мушкарцима старости 15 и више година. Међутим, важно је имати у виду да жене у овој врсти рада проводе у просеку знатно више времена него мушкарци (Графикон 20). До повећања времена проведеног у овим пословима дошло је међу младим женама и нешто више међу младим мушкарцима, а до смањења међу женама и мушкарцима старијих генерација (Табела 39, Прилог 2).<sup>52</sup>

**Графикон 20: Индикатор 5.4.1 Удео времена које се проводи у обављању неплаћених послова у домаћинству и бризи о другима, према полу, 2010–2015. (%)**



Извор: Истраживање о коришћењу времена (TUS), РЗС

<sup>52</sup> Извор: Истраживање о коришћењу времена (TUS), РЗС.

### Потциљ 5.5 Обезбедити да жене у потпуности и ефективно учествују и имају једнаке могућности за руковођење на свим нивоима доношења одлука у политичком, привредном и јавном животу

**Индикатор 5.5.1** Удео жена у националном парламенту

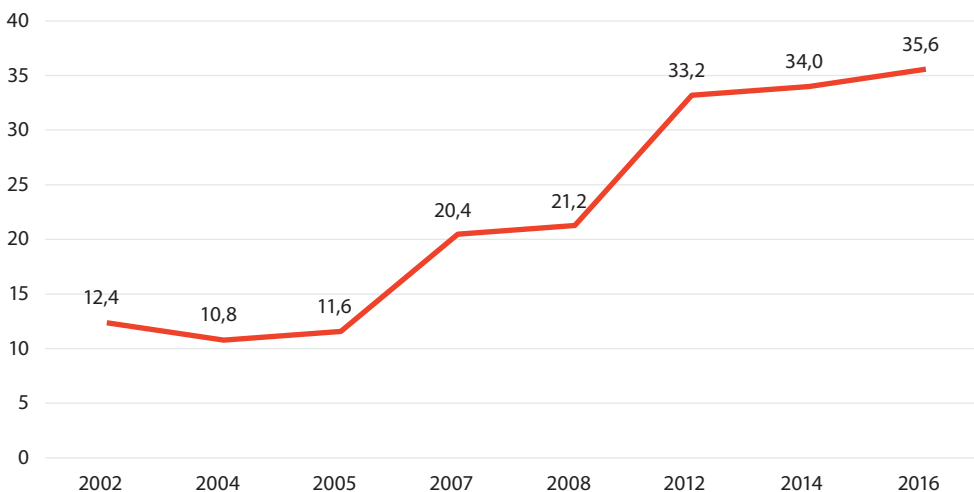


**Индикатор 5.5.2** Удео жена на руководећим положајима



Значајан напредак остварен је према потциљу који као развојни приоритет дефинише повећање учешћа жена у доношењу одлука у политичком, привредном и јавном животу. Према индикатору којим се мери удео жена у Народној скупштини Србије, остварен је значајан напредак према сложеној годишњој стопи од 7,82 (Графикон 21).<sup>53</sup>

#### Графикон 21: Индикатор 5.5.1 Удео жена у националном парламенту (%)



Извор: Избори за народне посланике, РЗС

Значајан напредак у овој области остварен је и према индикатору 5.5.2 којим се мери удео жена на руководећим положајима<sup>54</sup>, по сложеној годишњој стопи раста од 4,62% (Табела 40, Прилог 2).

<sup>53</sup> Извор: Избори за народне посланике, РЗС.

<sup>54</sup> Индикатор мери удео жена чланова одбора у највећим јавним компанијама чијим се деоницама тргује на берзи. Највеће компаније покривају тржишну капитализацију и/или тржишну трговину. Узете су у обзир само компаније које су регистроване у дотичној земљи. Чланови одбора покривају све чланове највишег тела за доношење одлука у свакој компанији. Највише тело за доношење одлука обично се назива надзорним одбором (у случају дводомног система управљања) или управним одбором (у јединственом систему). Руководиоци се односе на више руководиоце у два највиша тела која доносе одлуке у највећим (максимално 50) национално регистрованим компанијама које се котирају на националној берзи.

**Потциљ 5.6** Обезбедити универзалан приступ услугама сексуалног и репродуктивног здравља и репродуктивних права, како је договорено у складу са Програмом акције Међународне конференције о становништву и развоју и Пекиншком платформом за акцију, односно са документима који су настали као резултат њихових аналитичких конференција

**Индикатор 5.6.1** Удео жена старости 15–49 година које самостално доносе одлуке засноване на информацијама о сексуалним односима, употреби контрацепције и бризи за репродуктивно здравље



Напредак према потциљу 5.6 није могуће пратити због недостатка временских серија. Подаци Истраживања вишеструких показатеља (MICS) из 2019. године показују да 84,2% жена у општој популацији и 67,7% жена које живе у ромским насељима самостално доносе одлуке засноване на информацијама о сексуалним односима, употреби контрацепције и бризи за репродуктивно здравље. Разлике су присутне у зависности од образовања жена и материјалног статуса (Табела 41, Прилог 2).<sup>55</sup>

**Потциљ 5.а** Спровести реформе како би жене добиле једнака права на економске ресурсе, као и приступ власништву и контроли над земљиштем и осталим облицима својине, финансијским услугама, наследству и природним ресурсима, у складу са националним законима

**Индикатор 5.а.2** Степен до којег правни оквир (укључујући обичајно право) гарантује једнака права жена на власништво над земљом и/или контролу



Индикатором 5.а.2 мери се степен до којег правни оквир, укључујући и обичајно право, гарантује једнака права жена на власништво или контролу над земљом. Мерење се врши тестирањем оквира путем 6 показатеља међународног права и међународно прихваћених добрих пракси, посебно Конвенције о елиминисању свих облика дискриминације над женама (CEDAW). Индикатор мери постигнуће оценом 1–6, при чему оцена 1 значи да нема доказа о гаранцијама родне равноправности у власништву над земљом и/или контроли у законском оквиру, а оцена 6 значи највиши ниво гаранција родне равноправности у власништву над земљиштем и/или контроли у законском оквиру. За Србију је 2019. године на основу оваквог мерења добијена оцена 5.<sup>56</sup>

<sup>55</sup> Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ.

<sup>56</sup> Извор: Републички геодетски завод — Катастар непокретности.

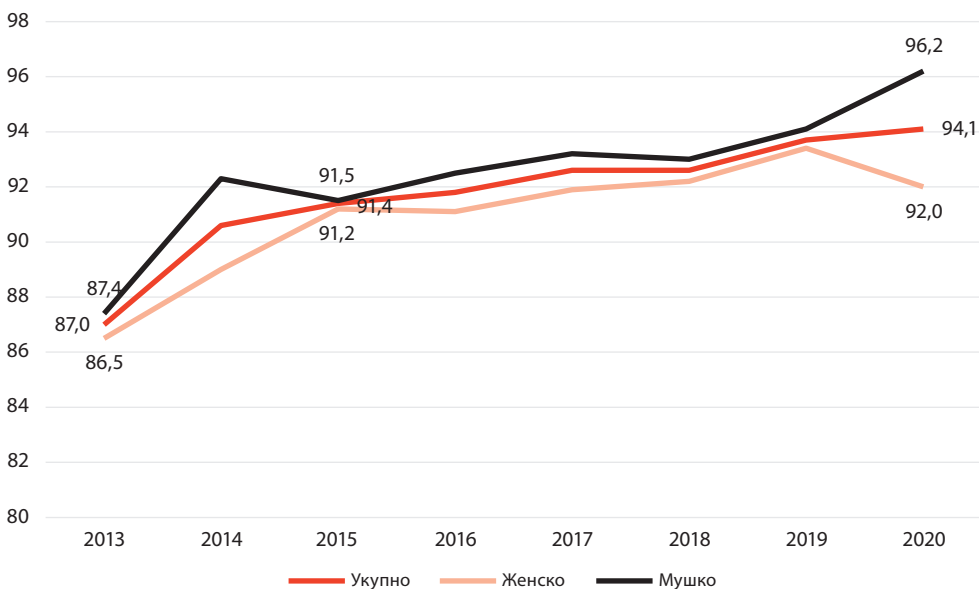
### Потциљ 5.б Повећати употребу иновативних технологија, посебно информационих и комуникационих технологија, како би се промовисало оснаживање жена

#### Индикатор 5.б.1 Удео особа које поседују мобилни телефон, према полу



Значајан напредак остварен је према потциљу којим се предвиђа повећање употребе иновативних технологија, посебно ИКТ. Међутим, док је међу мушкарцима забележен значајан напредак по сложеној годишњој стопи раста од 1,38%, међу женама је забележен умерен напредак од 0,89% (Графикон 22 и Табела 42, Прилог 2).<sup>57</sup>

#### Графикон 22: Индикатор 5.б.1 Удео особа које поседују мобилни телефон, према полу (%)



Извор: Статистика употребе информационо-комуникационих технологија

<sup>57</sup> Извор: Међународна унија за телекомуникације (ИТУ) — База података о светским телекомуникацијама.



## ЦОР 6

# ОБЕЗБЕДИТИ ДОСТУПНОСТ И ОДРЖИВО УПРАВЉАЊЕ ВОДОМ И САНИТАЦИЈАМА ЗА СВЕ

**Број потциљева које је могуће пратити:**

**4/8 (6.3, 6.4, 6.a, 6.b)**

**Број индикатора које је могуће пратити:**

**6/11**

ЦОР 6 налаже да се обезбеди доступност и одрживо управљање водом и санитацијама за сво становништво. Циљ обухвата 8 потциљева који се прате преко 11 индикатора. У Србији је за сада могуће пратити 4 потциља на основу 6 индикатора. У извештају је приказан напредак у остваривању следећих потциљева: 6.3 којим се предвиђа унапређење квалитета воде смањењем загађења, 6.4 којим се предвиђа повећање ефикасности коришћења воде, 6.a којим се позива на проширење међународне сарадње у области водоснабдевања и санитације и 6.b којим се заговара подршка и повећано учешће локалних заједница у унапређивању управљања водоснабдевањем и санитацијом.

### КЉУЧНИ НАЛАЗИ

- ▶ **Значајан напредак остварен је у вези са потциљем 6.3 којим се предвиђа унапређење квалитета воде смањењем загађења и смањењем удела непречишћених отпадних вода из домаћинства и индустрије мерено повећањем популације која је прикључена на третман урбаних отпадних вода са најмање секундарним третманом.**
- ▶ **Умерено удаљавање од циља остварено је у оквиру потциља 6.4 у погледу промена у ефикасности коришћења вода а значајно удаљавање од циља на основу индекса експлоатације воде који се односи на обезбеђивање одрживе експлоатације воде и снабдевање слатком водом како би се одговорило на несташицу воде и смањено број људи који се суочавају са несташицом воде.**
- ▶ **У односу на потциљ 6.a којим се предвиђа проширивање међународне сарадње и подршке у стварању капацитета за водоснабдевање и санитацију забележен је значајан напредак услед повећања износа званичне развојне помоћи која је усмерена на водоснабдевање и санитацију као део Владиног усклађеног плана потрошње.**
- ▶ **У погледу потциља 6. b којим се дефинише подршка локалним заједницама у управљању водоснабдевањем и санитацијом, бележе се висока постигнућа. Према сва четири индикатора, овај циљ је остварен.**



**Потциљ 6.2** До 2030. постићи адекватан и једнак приступ санитарним и хигијенским условима за све, као и окончање праксе обављања дефекације на отвореном, уз обраћање посебне пажње на потребе жена и девојчица, односно оних у стањима рањивости

**Индикатор 6.2.1** Удео становништва које користи услуге санитације којима се безбедно управља, укључујући прање руку сапуном и водом



Напредак према потциљу 6.2 није могуће пратити због тога што су подаци доступни само за 2019. годину на основу MICS истраживања. Према тим подацима у Србији 15,2% домаћинства има приступ санитацији која омогућава уклањање отпадних материја ради третмана изван домаћинства.

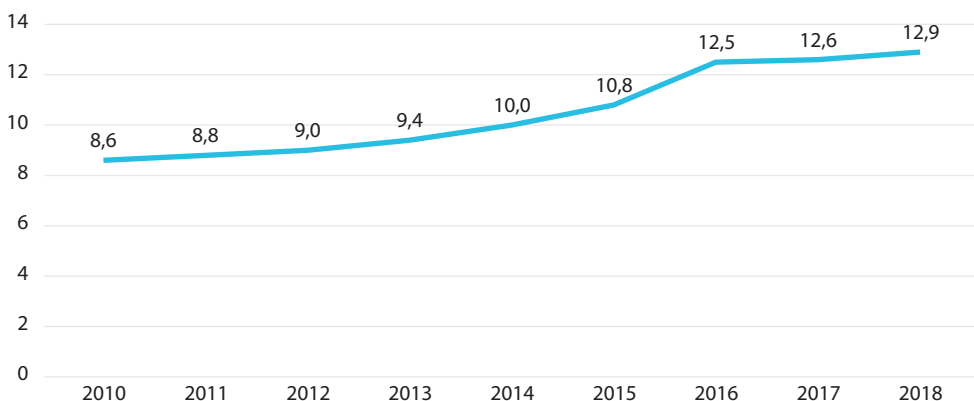
**Потциљ 6.3** До 2030. унапредити квалитет воде смањењем загађења, елиминисати одлагање и на најмању могућу меру свести испуштање опасних хемикалија и материја, преполовити удео непречишћених отпадних вода и значајно повећати рециклирање и безбедну поновну употребу на глобалном нивоу

**Индикатор 6.3.1** Популација прикључена на третман урбаних отпадних вода са најмање секундарним третманом



Процент становника прикључених на третман урбаних отпадних вода је у спором порасту последњих осам година али са тенденцијом даљег раста. Подаци указују да је проценат становника прикључених на третман отпадних вода повећан дугорочно (2010–2018) са 8,6% на 12,9%, али и краткорочно. Заправо највећи напредак остварен је између 2015. и 2016. године (Графикон 23).<sup>58</sup>

**Графикон 23: Индикатор 6.3.1** Популација прикључена на третман урбаних отпадних вода са најмање секундарним третманом (%)




Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС

<sup>58</sup> Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС.

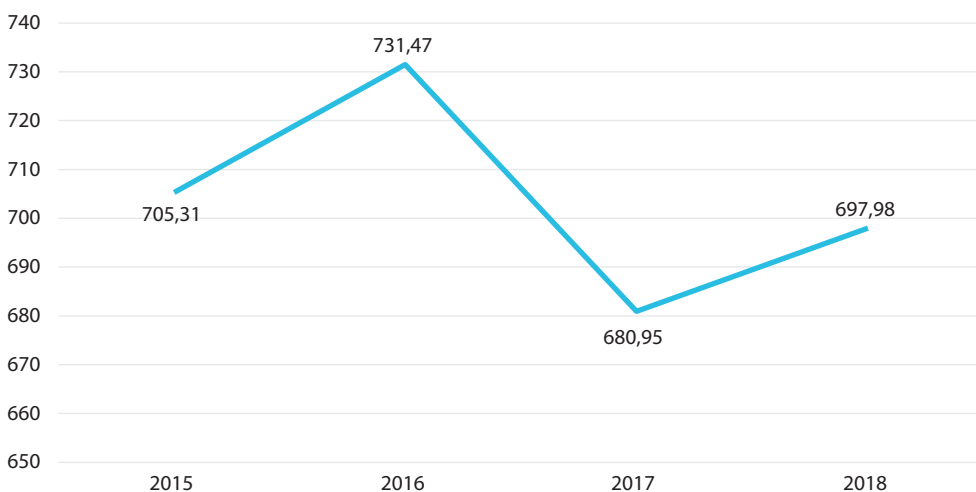
**Потциљ 6.4** До 2030. битно повећати ефикасност коришћења воде у свим секторима и обезбедити одрживу експлоатацију воде и снабдевање слатком водом како би се одговорило на несташицу воде и у знатној мери смањило број људи који се суочавају са несташицом воде

**Индикатор 6.4.1** Промене у ефикасности коришћења вода (WUE) током времена 

**Индикатор 6.4.2** Индекс експлоатације воде (WEI) према врсти извора воде 

Индикатор 6.4.1 пружа информације о ефикасности коришћења водних ресурса са економског и социјалног аспекта. Имајући у виду да је током периода 2015–2018. забележена негативна сложена годишња стопа раста од  $-0,35\%$ , може се закључити да је дошло до умереног удаљавања од циља. Наиме, у 2015. години, WUE је износио  $705,31$  РСД/м<sup>3</sup>, док је у 2018. години вредност благо опала на  $697,98$  РСД/м<sup>3</sup> (Графикон 24).<sup>59</sup>

**Графикон 24: Индикатор 6.4.1** Промене у ефикасности коришћења вода (WUE) током времена, 2015–2018 (РСД/м<sup>3</sup>)



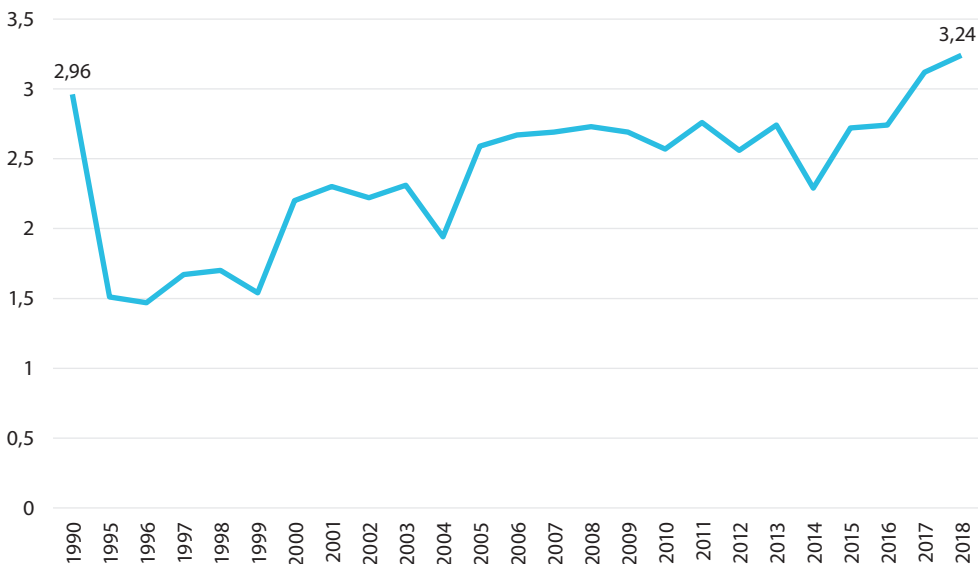
Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС

Водни стрес погађа земље на свим континентима и омета одрживост природних ресурса, као и економски и социјални развој. Република Србија располаже богатим водним ресурсима и користи њихов релативно мали удео на шта указује и умерено удаљавање од циља мерено индексом експлоатације воде (WEI)<sup>60</sup>. На то указују вредност дугорочне (1990–2018) сложене годишње стопе раста  $0,32\%$  (вредност је повећана са  $2,96\%$  на  $3,24\%$ ). Краткорочно (2015–2018) региструје се значајно удаљавање од потциља уз сложену годишњу стопу раста од  $6,01\%$  (вредност је повећана са  $2,72\%$  на  $3,24\%$ ).<sup>61</sup>

<sup>59</sup> Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС.


<sup>60</sup> Индикатор индекс експлоатације вода (WEI) представља однос укупне годишње количине захваћених водних ресурса и обновљивих водних ресурса. То је индикатор притиска захваћених водних ресурса на одрживо коришћење обновљивих водних ресурса на националном нивоу.

<sup>61</sup> Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС.

**Графикон 25: Индикатор 6.4.2 Индекс експлоатације воде (WEI) (%)**

Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС

**Потциљ 6.а** До 2030. проширити међународну сарадњу са земљама у развоју и подршку тим земљама у стварању капацитета за активности и програме везане за водоснабдевање и санитацију, укључујући прикупљање воде, десалинацију, ефикасно коришћење воде, третман отпадних вода, рециклирање и технологије поновне употребе воде

**Индикатор 6.а.1** Износ званичне развојне помоћи усмерене на водоснабдевање и санитацију који је део владиног усклађеног плана потрошње 

Адекватни финансијски ресурси су пресудни за постизање ЦОР 6 до 2030. године, било привлачењем нових извора или бољим коришћењем постојећих ресурса. Удео укупних издатака за званичну развојну помоћ (ОДА) за сектор вода укључује помоћ за снабдевање водом за пиће, санитацију и хигијену као и помоћ у другим областима, као што су пољопривредни водни ресурси, заштита од поплава и хидроелектрична енергија. Износ званичне развојне помоћи<sup>62</sup> усмерене на водоснабдевање и санитацију који је део владиног усклађеног плана потрошње повећан је са 55,8 (у 2000. години) на 58,3 милиона долара у сталним ценама 2016 (у 2016. години), што даје сложену годишњу стопу раста од 0,28%. И у овом случају напредак је био интензивнији у периоду након усвајања Агенде 2030 (2015–2016), са сложе-

<sup>62</sup> Висина званичне развојне помоћи која се односи на воду и санитарне услове, а која је део владиног плана потрошње, представља удео укупних издатака за званичну развојну помоћ (ОДА), који су укључени у државни буџет. Индикатор се израчунава као проценат од укупне званичне развојне помоћи (ОДА) која се односи на воду и санитацију и која је укључена у државни буџет тј. висина укупне званичне развојне помоћи (ОДА) која је укључена у државни буџет је подељена са укупном висином (ОДА) средстава за воду и санитацију.

ном годишњом стопом раста од 57,97%, услед значајног повећања између ове две године, са 36,9 на 58,3 милиона долара у сталним ценама 2016.<sup>63</sup>

### Потциљ 6.б Подржати и појачати учешће локалних заједница у унапређивању управљања водоснабдевањем и санитацијом

**Индикатор 6.б.1.а** Ниво учешћа корисника услуга/заједница у програмима планирања урбаног/руралног снабдевања питком водом (3 = Високо; 2 = Средње; 1 = Ниско; 0 = Податак није доступан) ✓

**Индикатор 6.б.1.б** Ниво дефиниција у процедурама за учешће корисника услуга/заједница у програму планирања урбаног/руралног снабдевања питком водом (10 = Јасно дефинисано; 5 = Није јасно дефинисано; 0 = Податак није доступан) ✓

**Индикатор 6.б.1.с** Ниво учешћа корисника/заједница у програмима планирања и управљања водним ресурсима (3 = Високо; 2 = Средње; 1 = Ниско; 0 = Податак није доступан) ✓

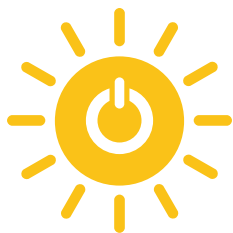
**Индикатор 6.б.1.д** Ниво дефиниција у законским или политичким процедурама за учешће корисника услуга/заједница у планирању и управљању водним ресурсима (10 = Јасно дефинисано; 5 = Није јасно дефинисано; 0 = Податак није доступан) ✓

Потциљ 6.б има за циљ учешће локалних заједница у планирању и управљању водом и санитацијама. Ово је од суштинског значаја да би се осигурале и задовољиле потребе локалних корисника и да локалне заједнице у потпуности разумеју утицај развојних одлука. Овај потциљ је остварен, мерењем према четири индикатора: нивоу учешћа корисника услуга у програмима планирања снабдевања питком водом, нивоу дефиниција у процедурама за учешће корисника услуга/заједница у програму планирања урбаног или руалног снабдевања питком водом, нивоу учешћа корисника услуга у програмима планирања и управљања водним ресурсима, и нивоу дефиниција у законским или политичким процедурама за учешће корисника услуга или заједница у планирању и управљању водним ресурсима (Табела 47 у Прилогу 2).<sup>64</sup>

<sup>63</sup> Извор: GLAAS — Глобална анализа и процена каналасања и водоснабдевања.

<sup>64</sup> Извор: GLAAS — Глобална анализа и процена каналасања и водоснабдевања.





## ЦОР 7

# ОСИГУРАТИ ПРИСТУП ДОСТУПНОЈ, ПОУЗДАНОЈ, ОДРЖИВОЈ И МОДЕРНОЈ ЕНЕРГИЈИ ЗА СВЕ

**Број потциљева које је могуће пратити:**

**2/5 (7.1, 7.3)**

**Број индикатора које је могуће пратити:**

**3/6**

ЦОР 7 предвиђа обезбеђивање приступа доступној, поузданој, одрживој и модерној енергији за све кроз 5 потциљева који се прате на основу 6 индикатора. У Србији је за сада могуће пратити два потциља на основу три индикатора. У извештају је приказан напредак у остваривању потциљева: 7.1 којим се предвиђа да се обезбеди универзални приступ јефтиним, поузданим и модерним енергетским услугама и 7.3 којим се налаже да се до 2030. године удвостручи глобална стопа побољшања енергетске ефикасности.

### КЉУЧНИ НАЛАЗИ

- ▶ Умерен напредак у остваривању првог потциља бележи се захваљујући повећању удела становништва које има приступ електричној енергији.
- ▶ Значајно удаљавање од циља региструје се у односу на потциљ 7.3 који предвиђа да се до 2030. године удвостручи глобална стопа побољшања енергетске ефикасности.

**Потциљ 7.1 До 2030. обезбедити универзални приступ јефтиним, поузданим и модерним енергетским услугама**

**Индикатор 7.1.1 Удео становништва које има приступ електричној енергији**



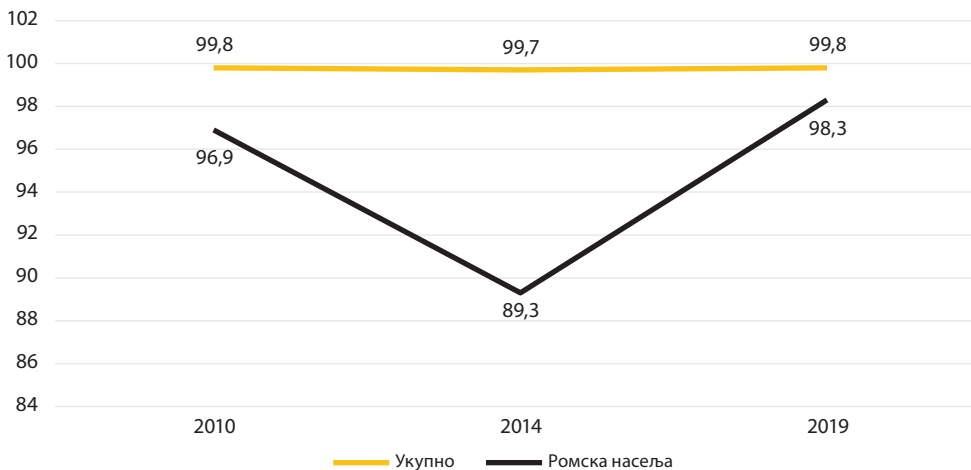
**Индикатор 7.1.2 Удео становништва које се првенствено ослања на чиста горива и технологије за кување**



Умерен напредак дугује се повећању удела становништва које има приступ електричној енергији<sup>65</sup> укупно, у градским и осталим насељима, као и у ромским насељима<sup>66</sup> (Графикон 26).

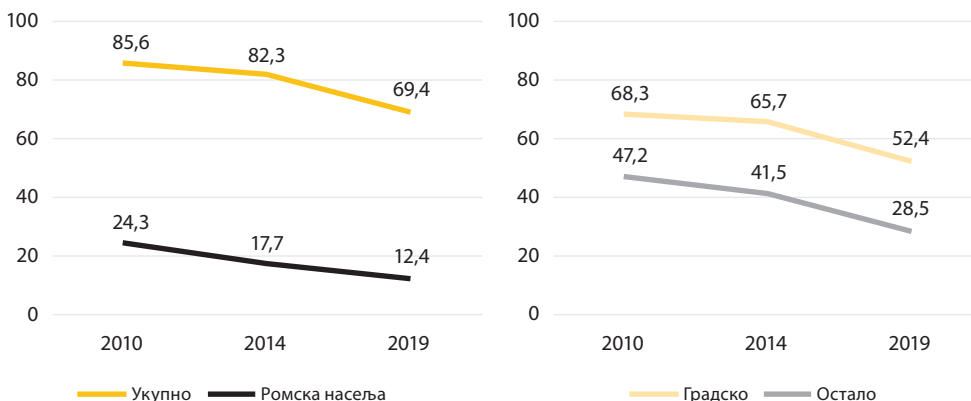
<sup>65</sup> Однос броја становника који у свом домаћинству имају електричну енергију (одговор на питање НС8.А, Упитник за домаћинство) и укупног броја становника, изражено у процентима.

<sup>66</sup> Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ.

**Графикон 26: Индикатор 7.1.2 Удео становништва које има приступ електричној енергији, Србија укупно, градска, остала и ромска насеља, 2010–2019. (%)**

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

Значајно удаљавање од циља бележи се на основу индикатора (7.1.2) којим се мери удео становништва које се примарно ослања на чиста горива и технологије за кување<sup>67</sup>. Подаци указују конзистентно на пад удела у градским и осталим насељима, као и у ромским насељима<sup>68</sup> (Графикон 27 и Табела 49, Прилог 2).

**Графикон 27: Индикатор 7.1.2 Удео становништва које се првенствено ослања на чиста горива и технологије за кување**

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

<sup>67</sup> Индикатор представља однос броја становника који се првенствено ослањају на чиста горива и технологије (електрична енергија, течни пропан, гас (LPG) и природни гас) за кување и укупног броја становника, изражено у процентима.

<sup>68</sup> Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ.

**Потциљ 7.3** До 2030. удвостручити глобалну стопу побољшања енергетске ефикасности**Индикатор 7.3.1** Енергетски интензитет мерен кроз примарну енергију и БДП

ЦОР 7

Значајно удаљавање од циља бележи се и у погледу енергетског интензитета мереног кроз примарну енергију и БДП<sup>69</sup>, при чему је вредност овог индикатора опала са 6,71 MJ/USD<sup>70</sup> у 2010. години на 6,09 MJ/USD у 2017. години.<sup>71</sup>

<sup>69</sup> Енергетски интензитет се дефинише као укупна енергија која се испоручује привреди по јединичној вредности економског аутопута. Изражава се у мегацулима по САД долару (USD). Енергетски интензитет показује колико се енергије користи за производњу једне јединице економског аутопута.

<sup>70</sup> Мегацули по USD рачунају се применом просечног годишњег курса долара.

<sup>71</sup> Извор: Статистика енергетике РЗС, Национални рачуни РЗС и Уједињене нације.







## ЦОР 8

# ПРОМОВИСАТИ КОНТИНУИРАН, ИНКЛУЗИВАН И ОДРЖИВ ЕКОНОМСКИ РАСТ, ПУНУ И ПРОДУКТИВНУ ЗАПОСЛЕНОСТ И ДОСТОЈАНСТВЕН РАД ЗА СВЕ

**Број потциљева које је могуће пратити:**

**7/12 (8.1, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7, 8.10)**

**Број индикатора које је могуће пратити:**

**8/17**

ЦОР 8 промовише континуиран, инклузиван и одржив економски раст уз пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све. Овај циљ обухвата 12 потциљева који се прате преко 17 индикатора. У Србији је за сада омогућено праћење 7 потциљева према 8 индикатора. У извештају је приказан напредак у остваривању следећих потциљева: 8.1 којим се налаже одржање економског раста, 8.3 којим се промовишу развојно оријентисане политике које подржавају продуктивне активности, стварање достојанствених послова, предузетништво, креативност и иновативност, 8.4 којим се предвиђа унапређивање глобалне ефикасности ресурса, 8.5 којим се налаже постизање пуне и продуктивне запослености, 8.6 којим се већ до 2020. предвиђа битно смањење удела младих који нису запослени нити су у процесу образовања или обуке, 8.7 којим се налаже предузимање хитних мера за искорењивање присилног рада, као и окончање дечјег рада и 8.10 којим се предвиђа јачање капацитета домаћих финансијских институција како би се омогућила шира доступност банкарских и других финансијских услуга.

### КЉУЧНИ НАЛАЗИ

- ▶ Значајан краткорочни напредак остварен је у односу на потциљ 8.1 који предвиђа одржање позитивног економског раста.
- ▶ Смањење неформалне запослености у непољопривредним делатностима допринело је значајном напретку у остваривању потциља 8.3 који предвиђа промовисање развојно оријентисаних политика и стварање достојанствених послова.
- ▶ Неконзистентни трендови региструју се у коришћењу ресурса (потциљ 8.4). Док се значајно удаљавање од циља бележи у погледу домаће потрошње материјала, умерен напредак се региструје у продуктивној употреби ресурса.

- ▶ Остваривање продуктивне запослености и достојанственог рада могуће је мерити само преко стопа незапослености, које показују такође значајан напредак према остваривању циља.
- ▶ Забележено је и смањење удела младих који нису ни у образовању ни на тржишту рада, што указује на значајан напредак у остваривању потциља 8.6.
- ▶ Услед благог повећања распрострањености дечјег рада, бележи се умерено удаљавање од потциља 8.7.
- ▶ У погледу јачања капацитета домаћих финансијских институција (потциљ 8.10), бележе се противречне тенденције — значајно удаљавање од циља у погледу броја филијала комерцијалних банака на 100.000 становника, а значајан напредак према циљу у погледу броја аутоматизованих банкомата на 100.000 одраслих становника.

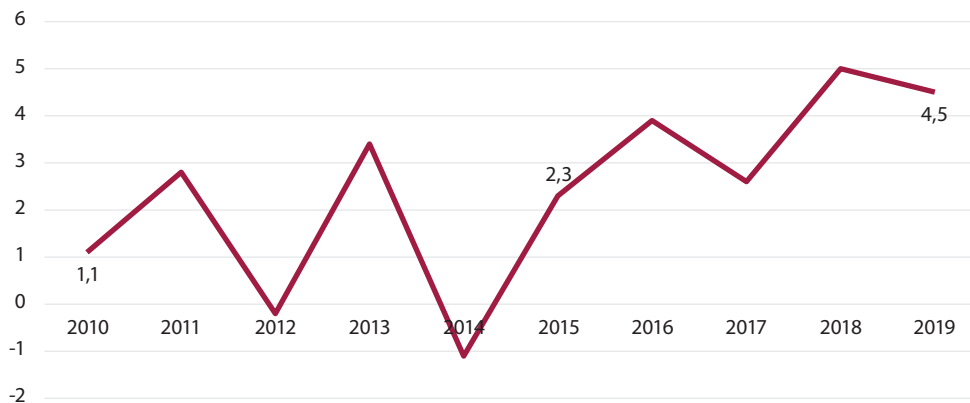
### Потциљ 8.1 Одржати економски раст по глави становника у складу са националним околностима, а у најмање развијеним земљама одржати раст бруто домаћег производа на нивоу од најмање 7% годишње

**Индикатор 8.1.1** Годишња стопа раста реалног БДП-а по глави становника



Значајан напредак регистрован је у односу на потциљ 8.1, јер су у периоду 2015–2019. године, остварене позитивне годишње стопе реалног раста БДП-а по сложеној стопи годишњег раста од 18,27% (Табела 51, Прилог 2)<sup>72</sup>. Међутим, у овом периоду повећање стопа раста није континуирано, јер је стопа раста била нижа 2017. године у односу на 2016, као и у 2019. у односу на 2018.<sup>73</sup> (Графикон 28).

#### Графикон 28: Индикатор 8.1.1 Годишња стопа раста реалног БДП-а по глави становника, 2010–2019.



Извор: Национални рачуни, РЗС

<sup>72</sup> Годишња стопа реалног раста бруто домаћег производа (БДП) по глави становника представља процентуалну промену реалног БДП-а по глави становника између две узастопне године.

<sup>73</sup> Извор: Национални рачуни, РЗС.

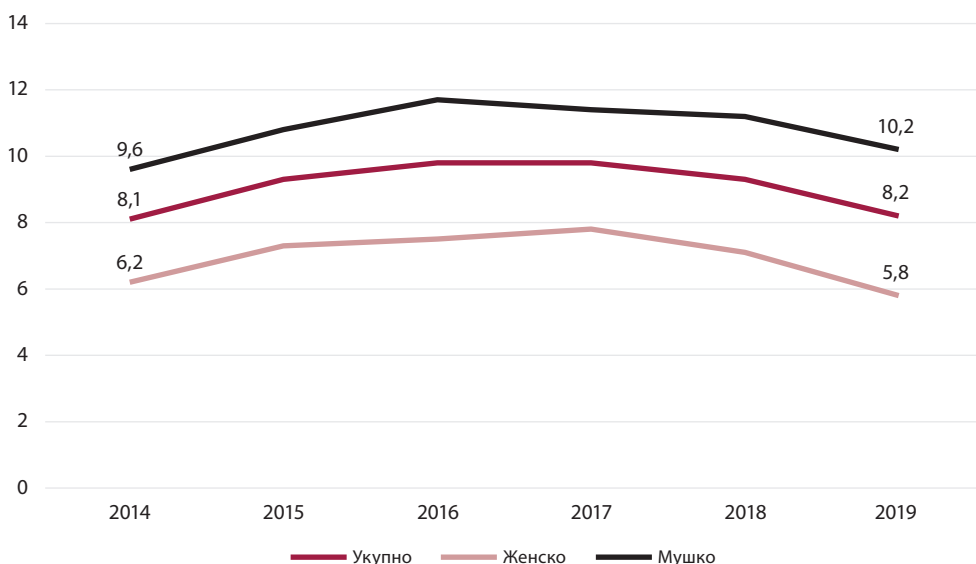
**Потциљ 8.3** Промовисати развојно оријентисане политике које подржавају продуктивне активности, стварање достојанствених послова, предузетништво, креативност и иновативност и подстицати формализацију и раст микропредузећа, односно малих и средњих предузећа, укључујући и приступ финансијским услугама

**Индикатор 8.3.1** Удео неформалне запослености у непољопривредним делатностима, према полу



Овај потциљ је за сада могуће пратити само преко индикатора којим се мери удео неформалне запослености у непољопривредним делатностима. Подаци указују да је током периода 2015–2019. године остварен значајан напредак у остваривању овог циља, што је позитивна промена у односу на дугорочни тренд раста неформалне запослености (Графикон 29). Позитивне промене региструју се и међу женском и међу мушком радном снагом<sup>74</sup> (Табела 52, Прилог 2).

**Графикон 29: Индикатор 8.3.1** Удео неформалне запослености у непољопривредним делатностима, према полу (%)



Извор: Анкета о радној снази, РЗС

<sup>74</sup> Извор: Анкета о радној снази, РЗС.

**Потциљ 8.4** Прогресивно унапредити, до 2030, глобалну ефикасност ресурса у потрошњи и производњи и уложити напоре да се економски раст раздвоји од деградације животне средине у складу са 10-годишњим оквиром програма одрживе потрошње и производње, уз водећу улогу развијених земаља

**Индикатор 8.4.2а** Домаћа потрошња материјала



**Индикатор 8.4.2б** Продуктивност ресурса



Противречни трендови бележе се у погледу потциља 8.4. Док је значајно удаљавање од циља остварено у погледу домаће потрошње материјала у периоду 2015–2018, умерен напредак остварен је у продуктивности<sup>75</sup> (Табеле 53 и 54, Прилог 2).

**Потциљ 8.5** До 2030. постићи пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све жене и мушкарце, укључујући и младе људе и особе са инвалидитетом, као и једнаку плату за рад једнаке вредности

**Индикатор 8.5.1а** Просечна зарада жена и мушкараца по сату, према старости



**Индикатор 8.5.1б** Просечна зарада жена и мушкараца по сату, према занимању



**Индикатор 8.5.2а** Стопа незапослености (15–24 године)



**Индикатор 8.5.2б** Стопа незапослености (15–64 године)

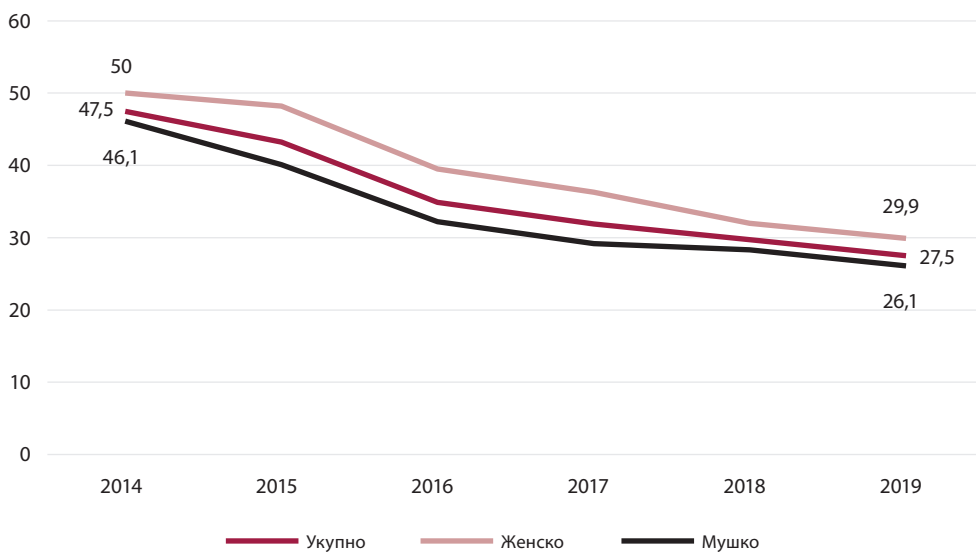


Овај потциљ се прати преко индикатора којима се мере просечне зараде по часу рада жена и мушкараца различите старости и занимања. Подаци за овај индикатор добијају се на основу Истраживања о структури зарада које се спроводи у четворогодишњој динамици. За сада су једини подаци доступни за 2014. годину, па није могуће пратити тренд, али на основу просечних зарада по сату за жене и мушкарце различите старости и занимања, приказаних у Табелама 55 и 56 у Прилогу 2, може се уочити да су родне разлике конзистентне између жена и мушкараца у оквиру свих категорија, и то у корист мушкараца.

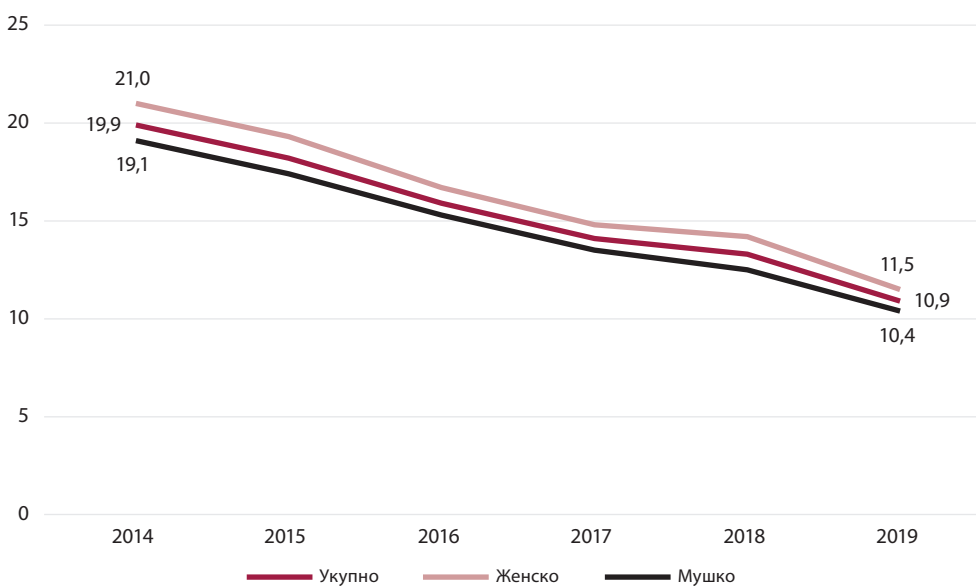
Поред зарада, напредак у остваривању овог потциља прати се и преко стопа незапослености. И дугорочни и краткорочни трендови указују на значајан напредак услед пада стопа незапослености младог становништва (15–24 године), као и становништва радног узраста (15–64 године) (Табела 57, Прилог 2). Позитивни трендови бележе се и међу женама и међу мушкарцима<sup>76</sup> (Графикони 30а и 30б).

<sup>75</sup> Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС.

<sup>76</sup> Извор: Анкета о радној снази, РЗС.

**Графикон 30а: Индикатор 8.5.2а Стопа незапослености (15–24 године)**

Извор: Анкета о радној снази, РЗС

**Графикон 30б: Индикатор 8.5.2б Стопа незапослености (15–64 године)**

Извор: Анкета о радној снази, РЗС

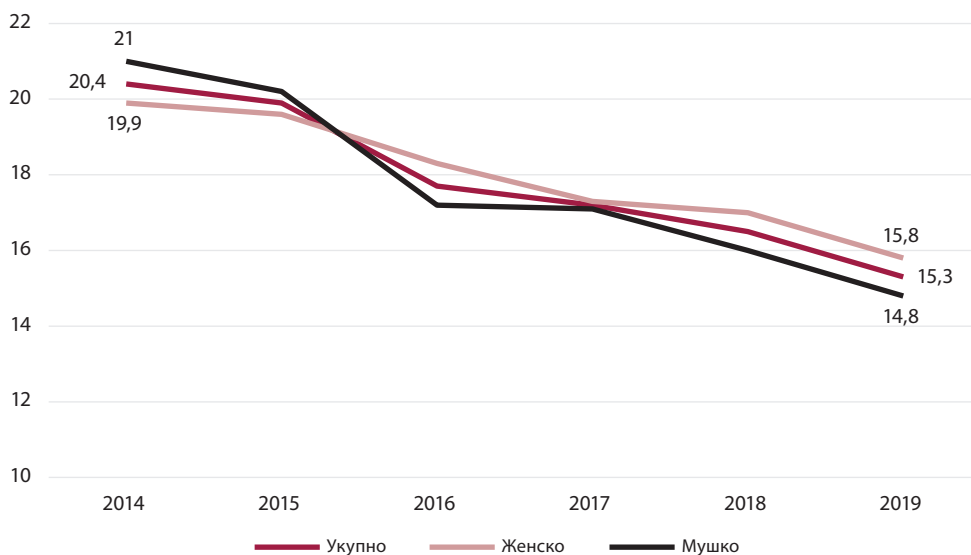
### Потциљ 8.6 До 2020. битно смањити удео младих који нису запослени нити су у процесу образовања или обуке

**Индикатор 8.6.1** Удео младих (старости 15–24 године) који нису обухваћени образовањем, запосленошћу или обуком



Значајан напредак према остваривању циља евидентиран је и смањењем удела младих који нису запослени нити се налазе у процесу образовања, како у женској, тако и у мушкој популацији (Графикон 31).

**Графикон 31: Индикатор 8.6.1** Удео младих (старости 15–24 године) који нису обухваћени образовањем, запосленошћу или обуком\* (%)



Извор: Анкета о радној снази, РЗС

\* NEET индикатор

### Потциљ 8.7 Предузимање хитних и ефикасних мера за искорењивање присилног рада; окончати савремено ропство и трговину људима и обезбедити забрану и отклањање најгорих облика дечјег рада, укључујући регрутовање и коришћење деце војника, а до 2025. окончати дечји рад у свим његовим облицима

**Индикатор 8.7.1** Удео и укупан број деце старости 5–17 година која су укључена у дечји рад, према полу и старости



Услед благог повећања распрострањености дечјег рада, региструје се умерено удаљавање од овог потциља. Повећање распрострањености бележи се међу женском децом, у градској популацији и у ромским насељима, у узрасту 5–11 година и то међу децом која похађају об-

разовање и живе у домаћинствима која нису сиромашна (Табела 60, Прилог 2). Истовремено се региструје смањење дечјег рада управо у групама деце у којима је био најраспрострањенији, попут дечака који живе у сеоским насељима.

**Потциљ 8.10** Јачати капацитете домаћих финансијских институција како би се подстицала и ширила доступност банкарских, осигуравајућих и финансијских услуга за све

**Индикатор 8.10.1а** Број филијала комерцијалних банака на 100.000 одраслих становника



**Индикатор 8.10.1б** Број аутоматизованих банкомата (АТМ) на 100.000 одраслих становника



У погледу потциља 8.10 којим се прати напредак у јачању капацитета и доступности домаћих финансијских институција, регистровани су неконзистентни трендови. Наиме, значајно удаљавање од циља бележи се у погледу броја филијала комерцијалних банака на 100.000 одраслих становника (индикатор 8.10.1а), док се значајан напредак бележи у погледу броја аутоматизованих банкомата на 100.000 одраслих становника (Индикатор 8.10.1б) (Табеле 61 и 62, Прилог 2).







## ЦОР 9

# ИЗГРАДИТИ ОТПОРНУ ИНФРАСТРУКТУРУ, ПРОМОВИСАТИ ИНКЛУЗИВНУ И ОДРЖИВУ ИНДУСТРИЈАЛИЗАЦИЈУ И ПОДСТИЦАТИ ИНОВАЦИЈЕ

**Број потциљева које је могуће пратити:**

**3/8 (9.2, 9.5, 9.c)**

**Број индикатора које је могуће пратити:**

**5/12**

ЦОР 9 предвиђа изградњу отпорне инфраструктуре и промовисање инклузивне и одрживе индустријализације подстицане иновацијама. Циљ обухвата 8 потциљева који се прате преко 12 индикатора. У Србији на основу података треба пратити три потциља преко 5 индикатора. У извештају је приказан напредак у остваривању потциљева: 9.2 којим се промовише инклузивна и одржива индустријализација и налаже повећање удела индустрије у стопи запослености и БДП-у, 9.5 којим се предвиђа унапређивање научних истраживања и побољшање технолошких могућности индустријских сектора, и 9.c којим се налаже повећање приступа информационом и комуникационим технологијама.

### КЉУЧНИ НАЛАЗИ

- ▶ Промовисање инклузивне и одрживе индустријализације и повећање удела сектора индустрије у стопи запослености и БДП-у (потциљ 9.2) показује умерени напредак према индикатору којим се мери повећање бруто додате вредности прерађивачке индустрије, а значајан напредак према индикатору којим се мери запосленост у прерађивачкој индустрији као удео у укупној запослености.
- ▶ Унапређење научних истраживања и побољшање технолошких могућности индустријског сектора (потциљ 9.5) видљиво је услед значајног повећања укупних улагања у истраживање и развој (ИР) као удела у БДП-у, као и услед умереног повећања броја истраживача.
- ▶ Значајан напредак остварен је у погледу повећања удела становништва обухваћеног мобилним мрежама 3G и 4G.

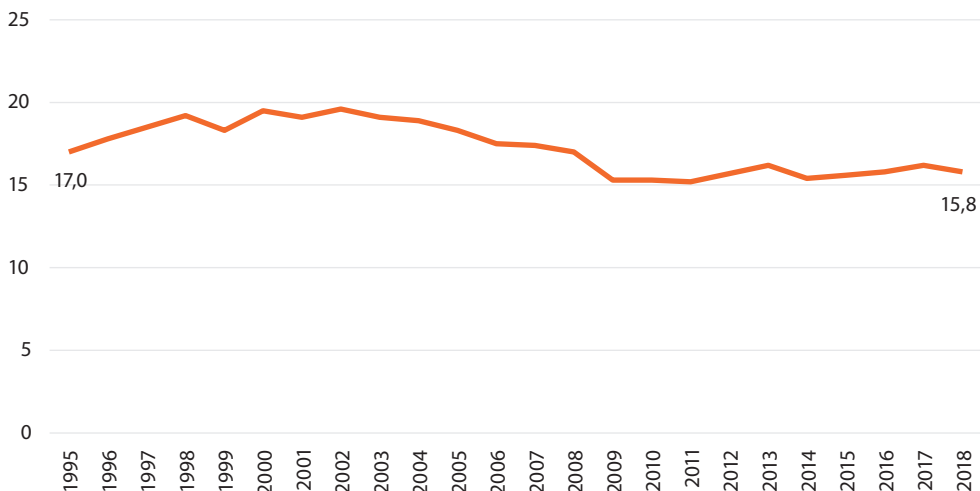
**Потциљ 9.2** Промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и до 2030. значајно повећати удео индустрије у стопи запослености и бруто домаћем производу, у складу са националним околностима, а у најмање развијеним земљама удвостручити њен удео

**Индикатор 9.2.1** Бруто додата вредност прерађивачке индустрије, учешће у БДП-у и по глави становника ↗

**Индикатор 9.2.2** Запосленост у прерађивачкој индустрији као удео у укупној запослености ↗

Док дугорочан тренд (1995–2018) указује на опадање индустријског сектора у Србији (Графикон 32), краткорочан тренд (2015–2018), који се везује за спровођење Агенде 2030, указује на позитивне тенденције. Наиме, учешће бруто додате вредности (БДВ) прерађивачке индустрије у бруто домаћем производу (БДП) по глави становника<sup>77</sup> показује благи пораст са 15,6% на 15,8%, али и даље остаје испод нивоа из 1995. године, када је износио 17%.<sup>78</sup>

**Графикон 32: Индикатор 9.2.1 Бруто додата вредност прерађивачке индустрије, учешће у БДП-у и по глави становника, 1996–2018. (%)**



Извор: Национални рачуни, РЗС

Удео запослених у прерађивачкој индустрији (индикатор 9.2.2) у укупном броју запослених такође бележи пораст, са 16,1% у 2015. години на 18,7% у 2018. години, што даје позитивну сложену годишњу стопу раста од 3,81% (Табела 64, Прилог 2).

<sup>77</sup> Учешће бруто додате вредности (БДВ) прерађивачке индустрије у бруто домаћем производу (БДП) по глави становника представља однос прерађивачке индустрије и БДП-а, исказаних у сталним ценама, по глави становника.

<sup>78</sup> Извор: Национални рачуни, РЗС.



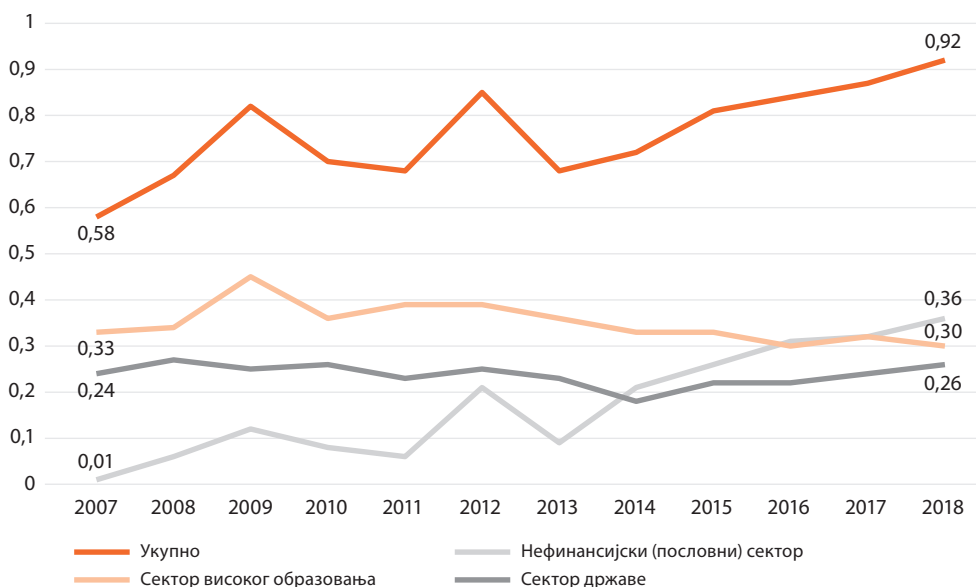
**Потциљ 9.5** Унапредити научна истраживања, побољшати технолошке могућности индустријских сектора у свим земљама, посебно земљама у развоју, што подразумева да се до 2030. подстичу иновације и значајно повећа број истраживача у области истраживања и развоја на милион становника, као и да се повећа јавна и приватна потрошња за истраживање и развој

**Индикатор 9.5.1** Укупна улагања у истраживање и развој као удео у БДП-у, према секторима ↑

**Индикатор 9.5.2** Број истраживача (изражено као еквивалент запослености са пуним радним временом) на милион становника ↗

Значајан напредак видљив је у погледу повећаних улагања у научна истраживања која су основа технолошког развоја индустријског сектора<sup>79</sup>. Укупна улагања у истраживања и развој бележе дугорочан (по сложеној годишњој стопи раста од 4,28%) и краткорочан пораст (4,34%) (Табела 65, Прилог 2). Међутим, подаци указују да до повећања расхода за истраживање и развој долази пре свега у нефинансијском (пословном) сектору и сектору државе, али не и сектору високог образовања у коме се бележи благи пад расхода<sup>80</sup> (Графикон 33).

**Графикон 33: Индикатор 9.5.1 Укупна улагања у истраживање и развој (ИР) као удео у БДП-у према секторима (%)**



Извор: Статистика науке, технологије и иновација, РЗС

<sup>79</sup> Индикатор приказује бруто уложена средства у науку: сектора државе, сектора високог образовања, нефинансијског и непрофитног сектора, изражена као њихов процентуални удео у БДП-у.

<sup>80</sup> Извор: Статистика науке, технологије и иновација, РЗС.

Умерени напредак у остваривању потциља 9.5 видљив је и према повећању броја истраживача у становништву<sup>81</sup>. Број истраживача дугорочно (2007–2018) растао је према стопи од 4,49%, а краткорочно (2015–2018) према стопи од 0,27%. Односно, док је у 2007. години било 1433 запослена истраживача, исказаних еквивалентом пуног радног времена, на милион становника, у 2015. години било их је 2303, а у 2018. години 2322.

**Потциљ 9.с** Значајно повећати приступ информационим и комуникационим технологијама и уложити напоре да се обезбеди универзалан и приуштив приступ интернету у најмање развијеним земљама до 2020. године

**Индикатор 9.с.1** Удео становништва обухваћеног мобилном мрежом, према технологијама

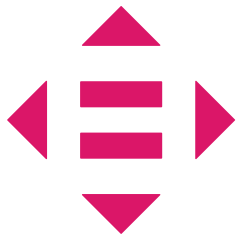


Значајан напредак остварен је и у погледу повећања приступа становништва информационим и комуникационим технологијама<sup>82</sup> (Табела 67, Прилог 2). У 2019. години мобилном мрежом 2G било је обухваћено 99,16% становништва, мрежом 3G било је обухваћено 98,88%, а мрежом 4G било је обухваћено 96,86% становништва.<sup>83</sup>

<sup>81</sup> Истраживачи, изражени еквивалентом пуног радног времена, на милион становника су директни показатељ броја запослених у истраживању и развоју на милион становника.

<sup>82</sup> Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге (РАТЕЛ) прикупља и обрађује податке оператера електронских комуникационих мрежа и услуга, достављених у оквиру годишњих извештаја. На основу поднесених извештаја представљени су подаци о покривености становништва сигналом мобилне мреже према технологијама (2G, 3G и 4G) и добијени су као проценат становника који живе на територији коју покрива сигнал конкретне мобилне мреже, без обзира да ли су претплатници или не било које од ових мрежа.

<sup>83</sup> Извор: Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге (РАТЕЛ).



## ЦОР 10

# СМАЊИТИ НЕЈЕДНАКОСТ УНУТАР И ИЗМЕЂУ ДРЖАВА

**Број потциљева које је могуће пратити:**

**3/10 (10.1, 10.3, 10.4)**

**Број индикатора које је могуће пратити:**

**3/11**

ЦОР 10 предвиђа смањење неједнакости унутар и између држава кроз 10 потциљева који се прате преко 11 индикатора. У Србији је за сада на основу доступних података могуће пратити 3 потциља на основу 3 индикатора. У извештају је приказан напредак у односу на потциљеве: 10.1 којим се предвиђа раст прихода доњих 40% становништва по стопи вишој од националног просека, 10.3 којим се налаже да се осигурају једнаке могућности и смање неједнакости у исходу, укључујући и елиминисање дискриминаторних закона, политика и пракси, као и 10.4 којим се предвиђа усвајање политика, нарочито фискалних у области зарада и социјалне заштите.

### КЉУЧНИ НАЛАЗИ

- ▶ Од три потциља у оквиру ЦОР 10 за које су доступни подаци могуће је мерити сложену годишњу стопу раста само за један потциљ (10.4), док су преостала два (10.1 и 10.3) подаци доступни само за једну годину, па није могуће израчунати тренд промене.
- ▶ Значајан напредак бележи се у погледу потциља 10.4 који предвиђа усвајање политика, нарочито фискалних, у области зарада и социјалне заштите које воде ка већој равноправности.

**Потциљ 10.1 До 2030. прогресивно постићи и одржати раст прихода доњих 40% становништва по стопи вишој од националног просека**

**Индикатор 10.1.1 Стопе раста издатака домаћинстава или прихода по глави становника доњих 40% становништва и укупног становништва**



Подаци на основу којих се мери напредак према Индикатору 10.1.1 доступни су само за период 2012–2014. године, што значи да не показују напредак током периода спровођења Агенде 2030. Поред тога, сам индикатор дефинисан је у виду стопе, па није могуће израчу-

нати сложену годишњу стопу раста<sup>84</sup>. Вредности овог индикатора за укупно становништво и становништво које према нивоу прихода припада категорији доњих 40% становништва, показују да су и укупно становништво, и најсиромашнијих 40%, у овом периоду доживели пад прихода. Поред тога, пад прихода био је нешто израженији код најсиромашнијих 40% него што је просек за укупно становништво.<sup>85</sup>

**Табела 1: Индикатор 10.1.1 Стопе раста прихода по глави становника доњих 40% становништва и укупног становништва, 2012–2014.**<sup>86</sup>

Категорија	Стопа
Укупно становништво	-1,4
Доњих 40%	-1,7

Извор: Светска банка — Глобална база података заједничког просперитета

**Потциљ 10.3 Осигурати једнаке могућности и смањити неједнакост исхода, укључујући елиминисање дискриминаторних закона, политика и пракси и промовисање одговарајућег законодавства, политика и деловања у том погледу**

**Индикатор 10.3.1 Процент жена старости 15–49 година које су се у претходних 12 месеци осећале дискриминисано или узнемирано и оних које се нису осећале дискриминисано или узнемирано**




С обзиром да су подаци доступни само за 2019. годину, није могуће пратити напредак према овом потциљу. Подаци показују да је у општој популацији жена 6,9% искусило неки облик дискриминације током 12 месеци који су претходили истраживању вишеструких показатеља. Удео таквих жена двоструко је већи у популацији жена које живе у ромским насељима (12,5%). Жене из градских средина у већем проценту су пријавиле искуство дискриминације него жене из сеоских средина, жене вишег образовања чешће него жене средњег и нижег образовања, а жене из најбогатијих домаћинстава чешће него жене из домаћинстава нижих квинтила благостања<sup>87</sup> (Табела 68, Прилог 2). Потребно је имати у виду да подаци делом одражавају и свест о дискриминацији од које зависи препознавање таквих искустава и спремност да се она током истраживања пријаве.

<sup>84</sup> Стопе раста агрегата благостања најсиромашнијих 40% становништва израчунава се као годишња просечна стопа раста реалне потрошње per capita или прихода најсиромашнијих 40% становништва у земљи, на основу истраживања на бази домаћинства у периоду од приближно пет година. Просечна реална потрошња или приход per capita израчунава се на основу паритета куповне моћи за 2011. (Purchasing Power Parity (PPP)) користећи PovcalNet (<http://iresearch.worldbank.org/PovcalNet>).

<sup>85</sup> Извор: Светска банка — Глобална база података заједничког просперитета.

<sup>86</sup> Оцењено на основу индивидуалних података о приходима. Стопе раста за период 2012–2014.

<sup>87</sup> Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), P3C и УНИЦЕФ.

**Потциљ 10.4** Усвојити политике, посебно фискалне, политике у области зарада и социјалне заштите, и прогресивно постићи већу равноправност**Индикатор 10.4.1** Удео рада у БДП-у, укључујући плате и остала лична примања, као и социјалне трансфере ЦОР 10    

Значајан напредак забележен је у односу на потциљ 10.4 на основу индикатора којим се мери удео рада у бруто домаћем производу<sup>88</sup>. У периоду 2015–2018. сложена годишња стопа раста износила је 1,29%, јер је удео рада у БДП-у повећан са 38,45% на 39,9%.<sup>89</sup>

<sup>88</sup> Удео рада у бруто домаћем производу (БДП) представља укупне накнаде запосленима изражене као проценат БДП-а, који представља меру укупног аутпута. Индикатор обезбеђује информацију о релативном уделу аутпута који је плаћен као накнада запосленима у поређењу са уделом који је плаћен капиталу у процесу производње за дати референтни период.

<sup>89</sup> Извор: Национални рачуни, РЗС.







## ЦОР 11

# УЧИНИТИ ГРАДОВЕ И ЉУДСКА НАСЕЉА ИНКЛУЗИВНИМ, БЕЗБЕДНИМ, ОТПОРНИМ И ОДРЖИВИМ

**Број потциљева које је могуће пратити:**

1/10 (11.6)

**Број индикатора које је могуће пратити:**

1/15

ЦОР 11 дефинише потребне кораке како би се градови и људска насеља учинили инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим. То чини кроз 10 потциљева који се прате преко 15 индикатора. У Србији је за сада могуће пратити један потциљ на основу једног индикатора. Реч је о потциљу 11.6 којим се налаже смањивање негативног утицаја градова на животну средину.

### КЉУЧНИ НАЛАЗИ

- У односу на потциљ 11.6 региструје се значајно удаљавање од циља, како због смањења стопе рециклирања комуналног отпада, тако и због повећања генерисаног отпада.

**Потциљ 11.6 До 2030. смањити негативан утицај градова на животну средину мерен по глави становника, са посебном пажњом на квалитет ваздуха и управљање отпадом на општинском и другим нивоима**

**Индикатор 11.6.1а Стопа рециклирања комуналног отпада**



**Индикатор 11.6.1b Генерисани отпад из кога је искључен главни минерални отпад према опасности**

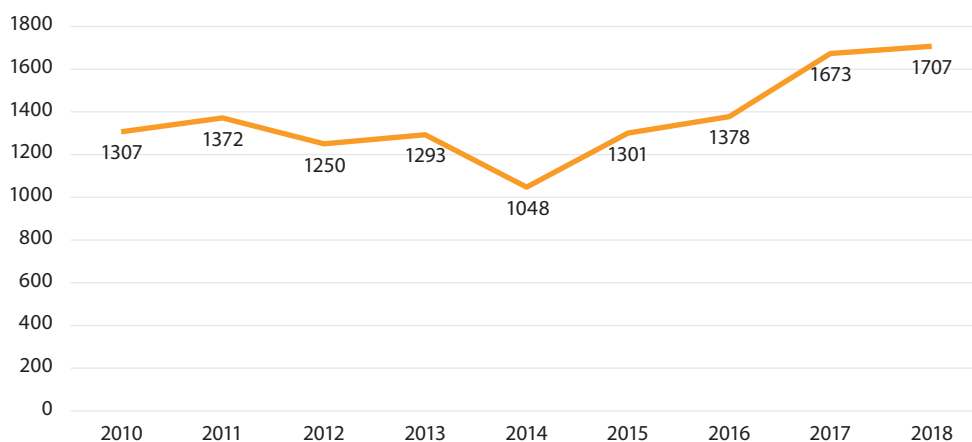


Значајно удаљавање од циља забележено је због дугорочног и краткорочног повећања генерисаног отпада (индикатор 11.6.1b<sup>90</sup>), уз истовремено смањење стопе рециклирања комуналног отпада (индикатор 11.6.1a<sup>91</sup>).<sup>92</sup>

У периоду 2010–2018. генерисани отпад по глави становника (Индикатор 11.6.1b) увећан је са 1.307 кг на 1.707 кг, што даје сложу годишњу стопу раста од 3,39%. Уколико се посматра краткорочан тренд (2015–2018), ова стопа је још већа и износи 9,48%.

Подаци на основу којих се рачуна стопа рециклирања комуналног отпада (Индикатор 11.6.1a) доступни су за период 2013–2016. Према овим подацима, стопа је смањена са 1% укупно рециклираног комуналног отпада у 2013. години на 0,3% у 2016. години, што даје сложу годишњу стопу раста од -33,06%<sup>93</sup> (Табела 70, Прилог 2).

### Графикон 34: Индикатор 11.6.1b Генерисани отпад из кога је искључен главни минерални отпад према опасности, 2010–2018. (кг по глави становника)



Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС

<sup>90</sup> Индикатор представља количину отпада из кога је искључен главни минерални отпад, генерисан у земљи, изражен у килограмима по становнику и години. Индикатор обухвата опасни и неопасни отпад из свих сектора економских делатности и из домаћинства, укључујући отпад из третмана отпада (секундарни отпад) али искључује главни минерални отпад. За израчунавање индикатора годишња количина генерисаног неминералног отпада у тонама је подељена са просечним бројем становника. Категорије отпада су према Анексу I Уредбе о статистици отпада (Regulation 2150/2002/EC).

<sup>91</sup> Комунални отпад јесте отпад из домаћинства (кућни отпад), као и други отпад који је због своје природе или састава сличан отпаду из домаћинства.

<sup>92</sup> Извор: Агенција за заштиту животне средине — Истраживање о комуналном отпаду.

<sup>93</sup> Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС.



## ЦОР 12

# ОБЕЗБЕДИТИ ОДРЖИВЕ ОБРАСЦЕ ПОТРОШЊЕ И ПРОИЗВОДЊЕ

**Број потциљева које је могуће пратити:**

1/11 (12.2)

**Број индикатора које је могуће пратити:**

1/13

ЦОР 12 предвиђа успостављање одрживих образаца потрошње и производње, и то преко 11 потциљева који се прате преко 13 индикатора. У Србији је за сада могуће пратити један потциљ уз један индикатор: 12.2 којим се предвиђа одрживо управљање и ефикасно коришћење природних ресурса.

### КЉУЧНИ НАЛАЗИ

- Значајно удаљавање од циља региструје се у погледу домаће потрошње материјала, али се умерен напредак региструје у погледу продуктивности ресурса.

**Потциљ 12.2 До 2030. постићи одрживо управљање и ефикасно коришћење природних ресурса**

**Индикатор 12.2.2а Домаћа потрошња материјала**



**Индикатор 12.2.2b Продуктивност ресурса**



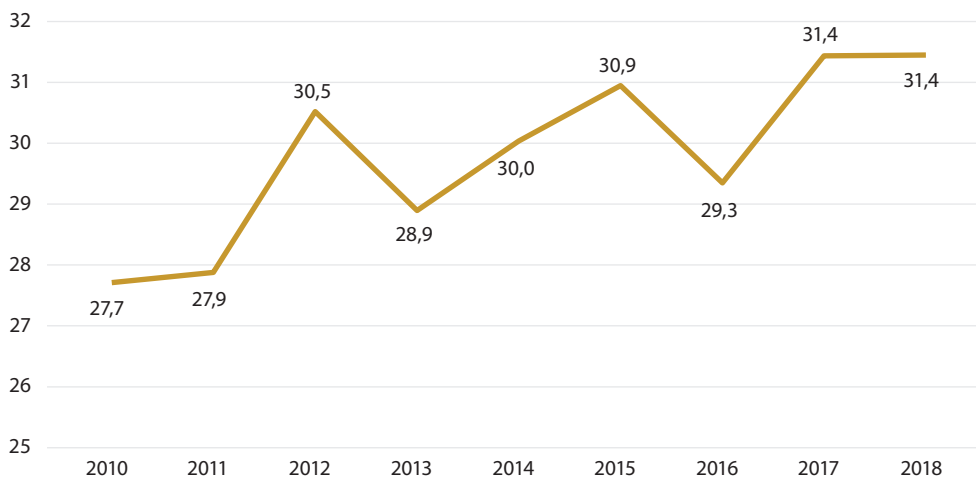
ЦОР 12 је усмерен на раздвајање економског раста од неповољних ефеката на животну средину. За сада је могуће пратити напредак само у односу на потциљ 12.2 којим се предвиђа достизање одрживог управљања и ефикасног коришћења природних ресурса. Овај потциљ се прати на основу два индикатора. Први мери домаћу потрошњу материјала<sup>94</sup> и указује на континуиран пораст у експлоатацији природних ресурса, уз дугорочну сложену годишњу стопу раста од 0,88%, а краткорочну од 2,71%. Изражено у основним јединицама, у 2010. години домаћа потрошња материјала износила је 110.776 хиљада тона, у 2015. години благо је смањена на 109.695 хиљада тона а у 2018. години повећана на 118.850 хиљада тона.<sup>95</sup>

<sup>94</sup> Домаћа потрошња материјала (DMC) мери годишњу количину сировина екстрахованих и употребљених у националној економији, увећану за разлику физичког увоза и физичког извоза.

<sup>95</sup> Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС.

Индикатор продуктивности ресурса мери количину производа у смислу БДП-а која се произведе у датој привреди по јединици искоришћених ресурса<sup>96</sup>. Дугорочна сложена годишња стопа раста указује на значајан напредак према овом потциљу уз сложена годишња стопа раста од 1,59%, док краткорочни напредак показује умереније тенденције уз стопу од 0,53%. Изражено у динарима, током посматраног периода остварено је повећање вредности произведеног аупута у односу на употребљене ресурсе са 28 РСД/кг у 2010. години, на 31 РСД/кг у 2018. години<sup>97</sup> (Графикон 35).

**Графикон 35: 12.2.2b Продуктивност ресурса, у РСД/кг**



Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС

<sup>96</sup> Продуктивност ресурса је дефинисана као однос између бруто домаћег производа (GDP) и домаће потрошње материјала (DMC). Домаћа потрошња материјала (DMC) мери укупну количину материјала коришћених у економији и дефинисана је као годишња екстракција сировина у оквиру националне територије, увећана за разлику физичког увоза и физичког извоза. Приликом сагледавања продуктивности ресурса током времена, GDP се изражава у РСД, у сталним ценама (уланчане мере вредности, референтна 2010. година).

<sup>97</sup> Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС.



## ЦОР 15

# ЗАШТИТИТИ, ОБНАВЉАТИ И ПРОМОВИСАТИ ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ КОПНЕНИХ ЕКОСИСТЕМА, ОДРЖИВО УПРАВЉАТИ ШУМАМА, БОРИТИ СЕ ПРОТИВ ДЕЗЕРТИФИКАЦИЈЕ, ЗАУСТАВИТИ И ПРЕОКРЕНУТИ ПРОЦЕС ДЕГРАДАЦИЈЕ ЗЕМЉИШТА И ЗАУСТАВИТИ ГУБИТАК БИОДИВЕРЗИТЕТА

**Број потциљева које је могуће пратити:**

3/12 (15.1, 15.a, 15.b)

**Број индикатора које је могуће пратити:**


3/14

ЦОР 15 предвиђа заштиту копнених екосистема путем 12 потциљева који се прате преко 14 индикатора. У Србији је за сада могуће пратити три потциља на основу три индикатора. У извештају је приказан напредак у односу на потциљеве: 15.1 који се односи на очување, обнову и одрживо коришћење копнених и унутрашњих слатководних екосистема и њиховог окружења, нарочито шума, 15.a којим се предвиђа значајно повећање финансијских средстава ради очувања и одрживог коришћења биодиверзитета и екосистема, и 15.b којим се предвиђа мобилисање значајних средстава на свим нивоима како би се финансирало одрживо управљање шумама.

### КЉУЧНИ НАЛАЗИ

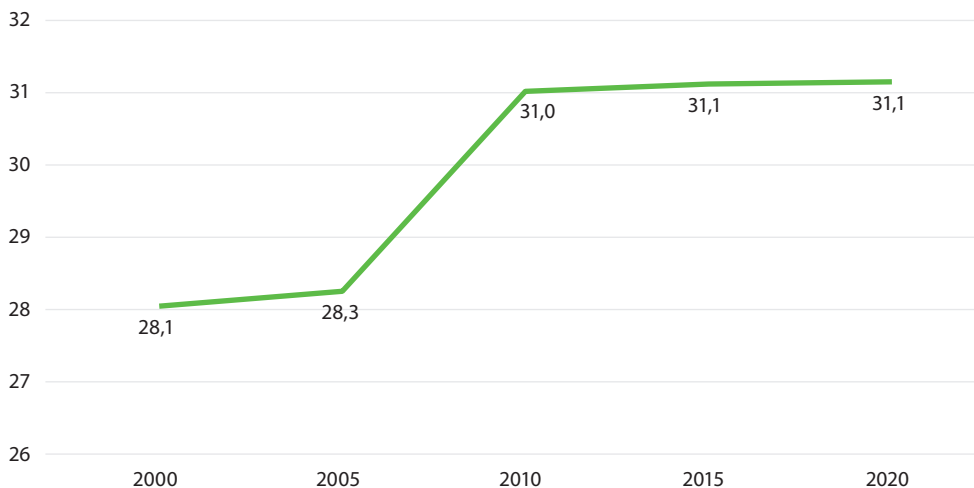
- ▶ Умерени дугорочан и краткорочан напредак остварен је у погледу осигурања, очувања, обнове и одрживог коришћења копнених и унутрашњих слатководних екосистема и њиховог окружења, посебно шума, мочварног земљишта, планина и исушеног земљишта у складу са обавезама према међународним споразумима.
- ▶ Значајан напредак остварен је у погледу мобилизације и повећања финансијских средстава из свих извора ради очувања и одрживог коришћења биодиверзитета и екосистема.

**Потциљ 15.1** До 2020. осигурати очување, обнову и одрживо коришћење копнених и унутрашњих слатководних екосистема и њиховог окружења, посебно шума, мочварног земљишта, планина и исушеног земљишта, у складу са обавезама према међународним споразумима

**Индикатор 15.1.1** Површина под шумама као удео у укупној копненој површини 

Потциљ који предвиђа очување и обнову као и одрживо коришћење копнених и унутрашњих слатководних екосистема и њиховог окружења према Агенди 2030. требало је да се оствари до 2020. године. Међутим, имајући у виду да нису одређене прецизне вредности које би требало достићи на индикаторима преко којих се напредак у односу на овај циљ прати, није могуће ни оценити да ли је циљ у потпуности остварен. Оно што је могуће установити у праћењу овог циља јесте напредак у аспекту заштите и повећања површина под шумама.<sup>98</sup> Подаци указују да је у том погледу дошло до умереног напретка и у дугорочном периоду 2000–2020. (по сложеној годишњој стопи раста од 0,51%), и у краткорочном периоду (2015–2020), по сложеној годишњој стопи раста од 0,02%<sup>99</sup> (Табела 74, Прилог 2).

**Графикон 36: Индикатор 15.1.1** Површина под шумама као удео у укупној копненој површини, 2000–2015. (%)




Извор: Организација за храну и пољопривреду (FAO) — база података

<sup>98</sup> Индикатор је дефинисан као удео површине под шумама у укупној копненој површини земље. Шума се дефинише као земљиште које се простире на више од 0,5 ха са дрвећем већим од 5 м и покривачем надстрешнице више од 10%, или дрвећем које може да досегне ове прагове на површини. Није обухваћено земљиште које је, према употреби, претежно пољопривредно или градско земљиште. Додатни критеријуми су наведени у документу Процена шумских ресурса 2020 — термини и дефиниције (Forest Resource Assessment 2020 — Terms and Definitions, FAO). Документу се може приступити преко следећег линка: <http://www.fao.org/3/i8661en/i8661en.pdf>. Укупна копнена површина земље подразумева укупну површину земље без површина копнених вода као што су реке и језера. Узета је укупна копнена површина за референтну 2015. годину.

<sup>99</sup> Извор: Организација за храну и пољопривреду (FAO) — база података.

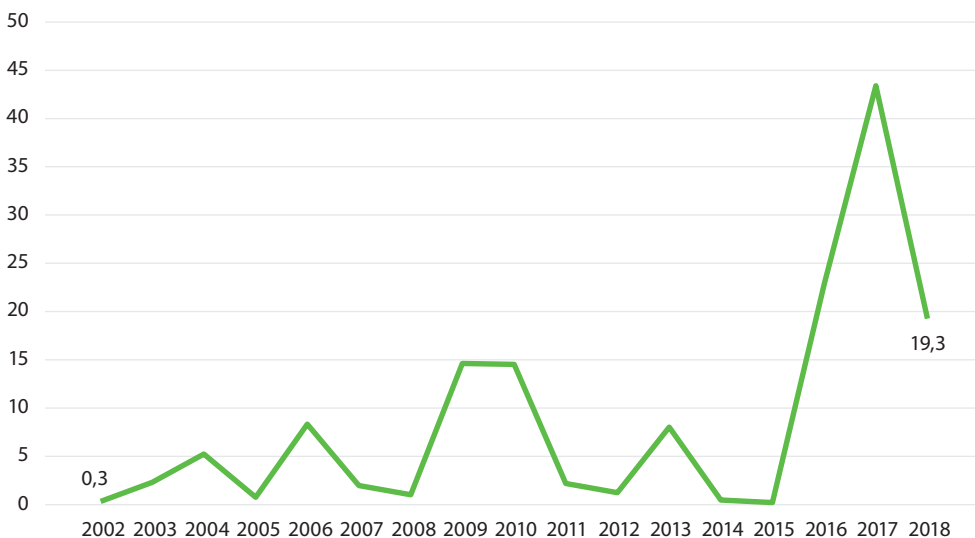
**Потциљ 15.а** Мобилисати и значајно повећати финансијска средства из свих извора ради очувања и одрживог коришћења биодиверзитета и екосистема

**Потциљ 15.б** Мобилисати значајна средства из свих извора и на свим нивоима како би се финансирало одрживо управљање шумама и пружили одговарајући подстицаји земљама у развоју за унапређење таквог управљања, укључујући очување и пошумљавање

**Индикатор 15.а.1, 15.б.1** Званична развојна помоћ за очување и одрживо коришћење биодиверзитета и екосистема 

Напредак у односу на потциљеве 15.а и 15.б мери се истим индикатором, који региструје инвестиције у очување и одрживо коришћење биодиверзитета и екосистема из средстава званичне развојне помоћи и јавних расхода.<sup>100</sup> У односу на оба потциља остварен је значајан напредак према краткорочној (2015–2018) сложеној годишњој стопи раста од 350,70% што је значајан напредак у односу на дугорочни тренд (2002–2018) за који се бележи сложена годишња стопа раста од 28,71%.<sup>101</sup>

**Графикон 37: Индикатор 15.а.1 и 15.б.1 Званична развојна помоћ за очување и одрживо коришћење биодиверзитета и екосистема (мил. USD)**



Извор: Организација за економску сарадњу и развој (OECD) — база података

<sup>100</sup> Индикатор се дефинише као бруто исплата укупне Званичне развојне помоћи (Official Development Assistance, ODA) за биодиверзитет, од свих донатора. Комитет за развојну помоћ (Development Assistance Committee, DAC) дефинише званичну развојну помоћ. Донатори могу бити донатори DAC, други билатерални даваоци развојних кооперација и мултилатералне организације. Средства за биодиверзитет се расподељују на основу система извештавања о кредиту (Creditor Reporting System's, CRS) Организације за економску сарадњу и развој (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD) тј. на основу Рио маркера за биодиверзитет.

<sup>101</sup> Извор: Организација за економску сарадњу и развој (OECD) — база података.







## ЦОР 16

# ПРОМОВИСАТИ МИРОЉУБИВА И ИНКЛУЗИВНА ДРУШТВА ЗА ОДРЖИВИ РАЗВОЈ, ОБЕЗБЕДИТИ ПРИСТУП ПРАВДИ ЗА СВЕ, И ИЗГРАДИТИ ДЕЛОТВОРНЕ, ОДГОВОРНЕ И ИНКЛУЗИВНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ НА СВИМ НИВОИМА

**Број потциљева које је могуће пратити:** 7/12 (16.1, 16.2, 16.3, 16.5, 16.6, 16.9, 16.b)

**Број индикатора које је могуће пратити:** 10/23

ЦОР 16 промовише мирољубива и инклузивна друштва за одрживи развој, налаже да се обезбеди приступ правди за све и предвиђа да се изграде делотворне, одговорне и инклузивне институције на свим нивоима. Овај циљ обухвата 12 потциљева који се прате преко 23 индикатора. У Србији је за сада могуће пратити 7 потциљева преко 10 индикатора. У извештају је приказан напредак у односу на потциљеве: 16.1 којим налаже да се значајно смање сви облици насиља и са њима повезане стопе смртних случајева; 16.2 којим се налаже окончање злоупотребе, експлоатације, трговине и свих облика насиља и тортуре над децом; 16.3 којим се промовише владавина права и једнак приступ правди за све; 16.5 којим се предвиђа значајно смањење корупције; 16.6 којим се предвиђа развој делотворних и одговорних и транспарентних институција; 16.9 којим се налаже да се до 2030. године за све обезбеди законски идентитет, укључујући и регистрацију приликом рођења и 16.b којим се предвиђа промовисање и спровођење недискриминаторских закона и политика ради постизања одрживог развоја.

### КЉУЧНИ НАЛАЗИ

- ▶ Напредак у односу на потциљ 16.1 који предвиђа смањење свих облика насиља и са њима повезане стопе смртних случајева а који се прати преко индикатора којим се мери удео жена старости 18–74 године које су биле жртве физичког, психичког и сексуалног злостављања током претходних 12 месеци није могуће оценити због тога што су подаци доступни само за 2018. годину.
- ▶ Неконзистентни трендови бележе се у односу на потциљ 16.2 који предвиђа окончање злоупотребе, експлоатације, трговине и свих облика насиља и тортуре над децом, јер је благо повећан удео деце која су искусила физичко кажњавање, док је истовремено смањен број малолетних жртава трговине људима.

- ▶ Умерено удаљавање од циља регистровано је у домену потциља 16.3 којим се предвиђа промовисање владавине права и осигурање једнаког приступа правди за све, пре свега због повећања удела неосуђених притвореника као удела свеукупне затворске популације.
- ▶ Напредак није могуће пратити у области потциља 16.5 којим се предвиђа значајно смањење корупције и подмићивања у свим појавним облицима, због тога што су подаци доступни само за 2010. годину.
- ▶ Значајан напредак остварен је у погледу развијања делотворних, одговорних и транспарентних институција на свим нивоима (потциљ 16.6), мерено повећањем примарних државних расхода као удела у оригинално одобреном буџету.
- ▶ У погледу обезбеђивања законског идентитета за све, укључујући и упис у матичну књигу рођених (потциљ 16.9) подаци из 2019. године указују на готово потпун обухват деце из опште популације уписом у матичне књиге и благо нижи обухват деце из ромске популације.
- ▶ Напредак није могуће пратити ни у односу на циљ 16.b.1, а подаци истраживања о вишеструким показатељима из 2019. године указују да су се жене које живе у ромским насељима чешће осећале дискриминисано него жене из опште популације.

### Потциљ 16.1 Свуда значајно смањити све облике насиља и са њима повезане стопе смртних случајева

**Индикатор 16.1.3** Удео жена старости 18–74 године које су биле жртве физичког, психичког или сексуалног злостављања у претходних 12 месеци ✕

**Индикатор 16.1.4** Процент жена које се осећају безбедно кад саме ходају у свом насељу кад падне мрак или су саме код куће кад падне мрак, Србија и ромска насеља ✕

Напредак није могуће пратити у оквиру овог потциља, због тога што се прати на основу индикатора којим се мери распрострањеност насиља над женама<sup>102</sup> а подаци су за овај индикатор доступни само за 2018. годину, на основу ОЕБС истраживања о добробити и сигурности жена. Подаци указују да је у овој години 10,4% жена било изложено неком од облика насиља (физичког, психичког или сексуалног) у периоду од 12 месеци који су претходили истраживању. Распрострањеност насиља већа је од просека у појединим групама жена, попут избеглица и интерно расељених лица (23,2%), жена са инвалидитетом (23,4%), жена из националних мањина (18,3%), жена које живе у домаћинствима која веома тешко излазе на крај са садашњим приходима (22,5%)<sup>103</sup> (Табела 76, Прилог 2).

<sup>102</sup> Удео жена старости 18–74 године које су биле жртве физичког насиља (од стране тренутног или бившег интимног партнера или непартнера), психичког насиља (од стране тренутног или бившег интимног партнера) или сексуалног злостављања (од стране тренутног или бившег интимног партнера или непартнера), у претходних 12 месеци

<sup>103</sup> Извор: ОЕБС — Анкета о добробити и сигурности жена.

Напредак није могуће пратити ни према другом индикатору у оквиру овог потциља, због недостатка временских серија. Према подацима истраживања вишеструких показатеља из 2019. године 87,5% жена у општој популацији и 71% жена које живе у ромским насељима су исказале да се осећају безбедно кад саме ходају у свом насељу кад падне мрак. Извесне разлике присутне су у зависности од старости жена и образовања, с тим да се старије жене, вишег образовања у већем проценту осећају безбедно (Табела 77, Прилог 2).

### Потциљ 16.2 Окончати злоупотребу, експлоатацију, трговину и све облике насиља и тортуре над децом

**Индикатор 16.2.1** Удео деце старости 1–14 година која су током протеклог месеца искусила било какво физичко кажњавање и/или психолошку агресију од стране старатеља

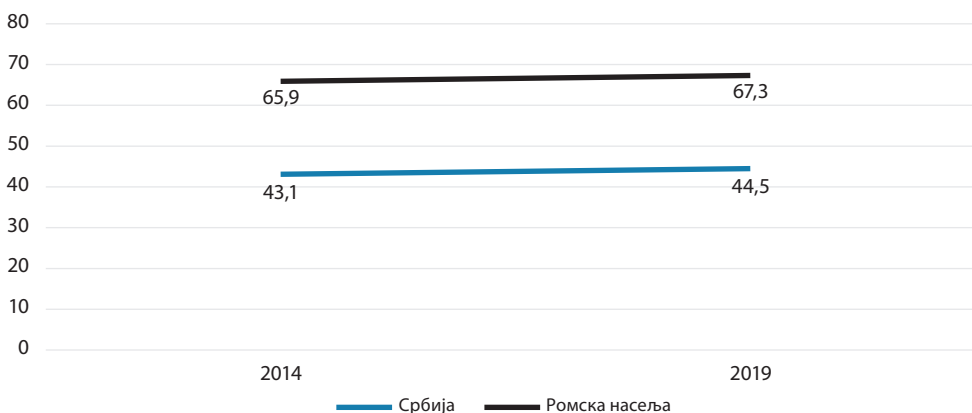


**Индикатор 16.2.2** Број жртава трговине људима према полу, старости и облику експлоатације



Неконзистентни трендови забележени су у погледу заштите деце од насиља.<sup>104</sup> Удео деце старости 1–14 година која су доживела било какво физичко кажњавање током месеца који је претходио истраживању вишеструких показатеља благо је повећан са 43,1% у 2014. години на 44,5% у 2019. години у општој популацији деце и са 65,9% на 67,3% у популацији деце која живе у ромским насељима<sup>105</sup> (Графикон 38).

**Графикон 38: Индикатор 16.2.1 Удео деце старости 1–14 година која су током протеклог месеца искусила било какво физичко кажњавање и/или психолошку агресију од стране старатеља, 2014–2019. (%)**



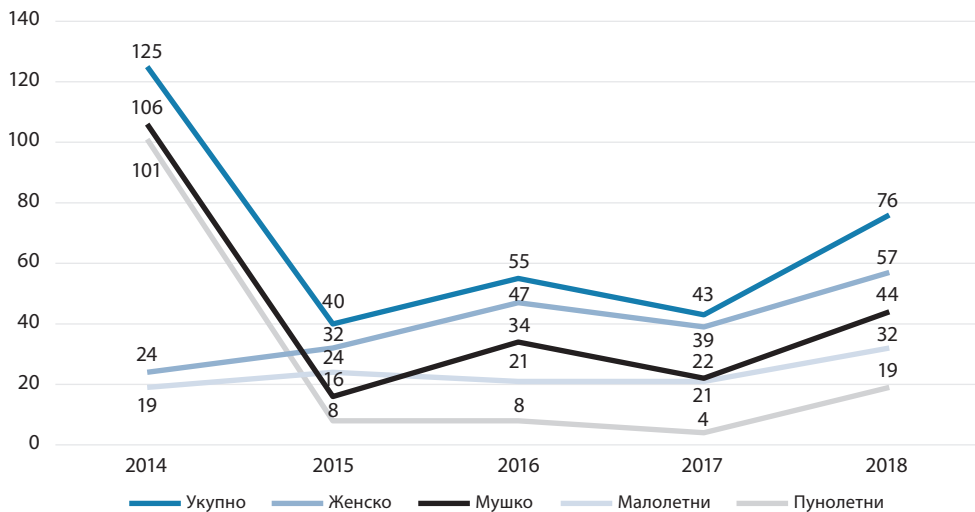
Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

<sup>104</sup> Број деце старости од 1 до 14 година која (барем једно): доживљавају само ненасилну агресију; или доживљавају психолошку агресију или казну, добијају мању физичку казну или бивају оштро физички кажњени подели се са укупним бројем анкетираних деце старости од 1 до 14 година. Јединица посматрања су деца старости од 1 до 14 година.

<sup>105</sup> Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ.

Значајан напредак остварен је у периоду 2014–2018. у погледу смањења укупног број жртава трговине људима<sup>106</sup> (Графикон 39). Међутим, ова промена није ни родно, ни узрасно избалансирана. Док је број мушкараца жртава трговине људима опао у посматраном периоду (по сложеној годишњој стопи раста од -34,14%), број жена жртава је порастао (по стопи од 24,14%). Број пунолетних жртава је опао (по сложеној стопи годишњег раста од -19,73%), али је порастао број малолетних жртава (по стопи од 13,92%)<sup>107</sup> (Графикон 39 и Табела 79, Прилог 2).

**Графикон 39: Индикатор 16.2.2 Број жртава трговине људима према полу, старости и облику експлоатације**



Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима — годишњи извештаји

### Потциљ 16.3 Промовисати владавину права на националном и међународном нивоу и осигурати једнак приступ правди за све

**Индикатор 16.3.1** Удео жртава насиља у претходних 12 месеци које су пријавиле своју виктимизацију надлежним органима или другим званично признатим механизмима за решавање конфликта ✕

**Индикатор 16.3.2** Неосуђени притвореници као удео свеукупне затворске популације ↘

Напредак у остваривању потциља 16.3 који предвиђа успостављање владавине права и осигурање једнаког приступа правди за све, мери се помоћу два индикатора, од којих један није могуће пратити по методологији сложене стопе годишњег раста због недостатка

<sup>106</sup> Укупан број идентификованих жртава трговине људима; идентификоване су жртве мушког и женског пола, малолетне и пунолетне жртве, жртве сексуалне експлоатације, радне експлоатације, принудног брака, принуде на просјачење, принуде на вршење кривичних дела, трговине децом ради усвојења, злоупотребе у порнографске сврхе, вишеструке експлоатације.

<sup>107</sup> Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима — годишњи извештаји.

временских серија. Реч је о индикатору којим се мери удео жртава насиља у претходних 12 месеци које су пријавиле своју виктимизацију надлежним органима, за који су доступни подаци само за 2019. годину. Према овим подацима 40% жена у општој популацији и 67% жена које живе у ромским насељима а које су биле жртве насиља пријавиле су то званичним органима<sup>108</sup> (Табела 80, Прилог 2).

Умерено удаљавање од циља региструје се на основу другог индикатора којим се прати напредак у овом потциљу, услед повећања броја неосуђених притвореника у укупној затворској популацији.<sup>109</sup> Удео неосуђених притвореника растао је у периоду 2015–2018, по сложеној годишњој стопи раста од 0,65%, али док је удео мушкараца неосуђених притвореника опадао (-0,22%), удео жена у оваквом положају је растао (18,08%)<sup>110</sup> (Табела 81, Прилог 2).

### Потциљ 16.5 Значајно смањити корупцију и подмићивање у свим њиховим појавним облицима

**Индикатор 16.5.1 Удео лица која су имала најмање један контакт са јавним службеником и која су дала мито јавном службенику, или од којих је јавни службеник тражио мито током претходних 12 месеци**



Напредак није могуће пратити у погледу смањења корупције јер су подаци доступни само за 2010. годину. Према овим подацима, у периоду од 12 месеци који су претходили истраживању 9,3% испитаних је пријавило да је дало мито јавном службенику или је јавни службеник то од њих тражио. Удео оваквих лица нешто је већи међу мушкарцима него међу женама (10,0% према 8,5%).

### Потциљ 16.6 Развити делотворне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима

**Индикатор 16.6.1 Примарни државни расходи као удео у оригинално одобреном буџету, по секторима (или по буџетским линијама или нечем сличном)**



Значајан напредак остварен је у погледу делотворности, одговорности и транспарентности институција мерено индикатором примарних државних расхода као удела у оригинално одобреном буџету.<sup>111</sup> Напредак је остварен по сложеној годишњој стопи од 1,05%, при чему

<sup>108</sup> Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ.

<sup>109</sup> Процент притворених лица у односу на укупан број затворске популације. У саставу затворске популације у заводима за извршење кривичних санкција у Републици Србији налазе се: осуђена лица; притворена лица; прекршајно-кажњена лица; лица на издржавању мера безбедности (Обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи; Обавезно лечење наркомана; Обавезно лечење алкохоличара); лица на издржавању казне малолетничког затвора и лица на васпитној мери упућивања у дом (малолетници).

<sup>110</sup> Извор: Министарство правде — Управа за извршење кривичних санкција.

<sup>111</sup> Процент примарних државних расхода у оригинално одобреном буџету се добија тако што се износ текућег буџета на крају године подели са извршеним расходима буџетских корисника и помножи са 100. Односно, ово је однос укупно планираних расхода са свим изменама у току године и стварног извршења на крају године. Подаци о расходима буџетских корисника као удео у буџету Републике Србије налазе се у Информационом систему за извршење буџета (ИСИБ). ИСИБ обухвата процесе и поступке који се спроводе електронском комуникацијом са Управом за трезор у саставу Министарства финансија, и представља део система управљања јавним финансијама. У систем су укључени: директни корисници јавних средстава, индиректни корисници Министарства за културу и информисање, Управа за извршење кривичних санкција, правосудни органи и установе социјалне заштите. Погледати сајт Управе за трезор: <https://www.trezor.gov.rs/src/services/Isib/>. Прописи којима је регулисано извршење буџета су Закон о буџетском систему и Закон о буџету Републике Србије. У обрачун индикатора узети су укупни расходи који улазе у обрачун резултата односно суфицита и дефицита. Класификација сектора по којој је приказано процентно извршење буџета може се видети у Упутству за припрему програмског буџета које је објављено на сајту Министарства финансија: <https://www.mfin.gov.rs/dokumenti/uputstvo-za-izradu-programskog-budzeta-oktobar-2017/>.

се негативни тренд бележи у секторима културе, комуникација и медија, јавне безбедности, пољопривреде и руралног развоја, саобраћаја и саобраћајне инфраструктуре, док се у свим осталим секторима бележе позитивни трендови<sup>112</sup> (Табела 83, Прилог 2).

### Потциљ 16.9 До 2030. за све обезбедити законски идентитет, укључујући регистрацију приликом рођења

**Индикатор 16.9.1** Удео деце старости до 5 година чије је рођење уписано у матичне књиге које води надлежни орган, према старости



У погледу обезбеђивања законског идентитета за све становништво, укључујући и регистрацију приликом рођења, на основу података из истраживања вишеструких показатеља из 2019. године, може се закључити да је у општој популацији деце обухват уписом у матичне књиге рођених готово потпун (99,9%), док је у популацији деце која живе у ромским насељима нешто нижи (98,5%) (Табела 84, Прилог 2).<sup>113</sup>

### Потциљ 16.б Промовисати и спроводити недискриминаторске законе и политике ради постизања одрживог развоја

**Индикатор 16.б.1** Процент жена старости 15–49 година које су се у претходних 12 месеци осећале дискриминисано или узнемиравано



Напредак није могуће пратити према овом потциљу, а подаци истраживања о вишеструким показатељима за 2019. годину показују да се током 12 месеци који су претходили истраживању 6,9% жена у општој популацији и 12,5% жена из ромских насеља осећало дискриминисано или узнемиравано. Удео жена које су пријавиле да су се осећале дискриминисано или узнемиравано већи је у градским него осталим срединама<sup>114</sup> (Табела 85, Прилог 2).

<sup>112</sup> Извор: Министарство финансија — Информациони систем за извршење буџета (ИСИБ).

<sup>113</sup> Процент деце до 5 година старости која су у тренутку анкетирања била регистрована. Овај број обухвата децу чију су крштеницу видели анкетари или ону за коју су родитељи или старатељи изјавили да су регистровани. MICS подаци се односе на живу децу у тренутку анкетирања.

<sup>114</sup> Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ.



## ЦОР 17

# ОЈАЧАТИ СРЕДСТВА ПРИМЕНЕ И РЕВИТАЛИЗОВАТИ ГЛОБАЛНО ПАРТНЕРСТВО ЗА ОДРЖИВИ РАЗВОЈ

**Број потциљева које је могуће пратити:**

**5/19 (17.1, 17.3, 17.4, 17.6, 17.8)**

**Број индикатора које је могуће пратити:**

**5/25**

ЦОР 17 предвиђа јачање партнерстава за одрживи развој преко 19 потциљева који се прате помоћу 25 индикатора. У Србији је за сада на основу података РЗС могуће пратити 5 потциљева на основу исто толиког броја индикатора. У извештају је приказан напредак за потциљеве: 17.1 којим се предвиђа јача мобилизација домаћих ресурса како би се унапредили капацитети за прикупљање пореза и осталих прихода, 17.3 којим се предвиђа мобилисање додатних финансијских средстава за потребе земаља у развоју, 17.4 којим се предвиђа да се оствари дугорочна одрживост дугова, 17.6 којим се налаже унапређивање међународне сарадње у области науке, технологије и иновација, и 17.8 према коме је требало да се до 2017. године у потпуности операционализују технолошке банке и механизми за изградњу капацитета у најмање развијеним земљама у области науке, технологије и иновација.

### КЉУЧНИ НАЛАЗИ

- ▶ Значајан напредак остварен је према потциљу 17.1 којим се предвиђа појачана мобилизација домаћих ресурса како би се унапредили домаћи капацитети за прикупљање пореза и осталих прихода.
- ▶ Умерено удаљавање од циља забележено је у односу на потциљ 17.3 којим се предвиђа мобилисање додатних финансијских средстава из вишеструких извора за потребе развоја, и то пре свега због пада износа дознака у укупном БДП-у.
- ▶ Значајно удаљавање од циља се бележи у погледу потциља 17.4 којим се предвиђа одрживост дугова.
- ▶ Значајан напредак остварен је у домену потциља 17.6 којим се предвиђа унапређење регионалне и међународне сарадње у области науке, технологије и иновација.
- ▶ И у домену потциља 17.8 бележи се значајан напредак пре свега захваљујући повећању коришћења интернета.



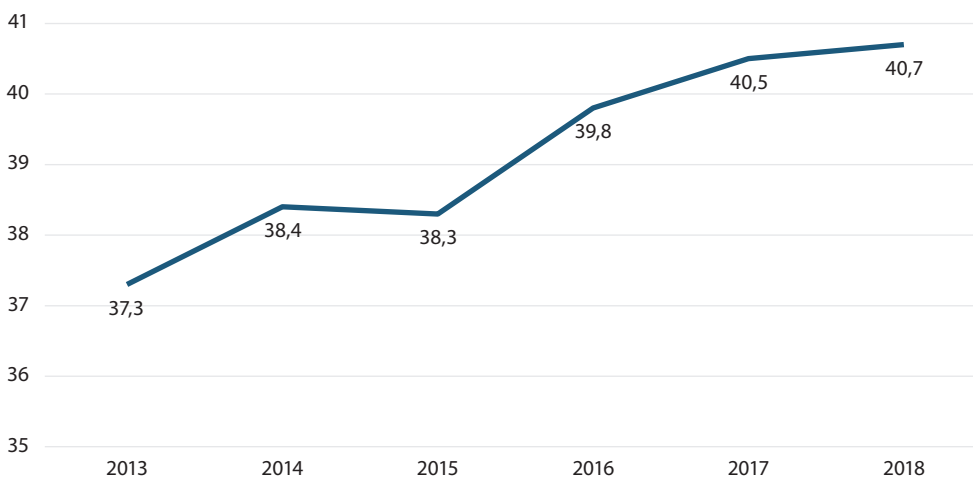
### Потциљ 17.1 Појачати мобилизацију домаћих ресурса, између осталог и преко међународне подршке за земље у развоју, како би се унапредили домаћи капацитети за прикупљање пореза и осталих прихода

**Индикатор 17.1.1 Укупни државни приходи као удео у БДП-у, према изворима**



Значајан напредак остварен је по сложеној годишњој стопи раста од 2,05% у периоду 2015–2018. године, а дугорочно (2013–2018) по стопи од 1,76%, у погледу унапређења домаћих капацитета за прикупљање пореза и осталих прихода<sup>115</sup>. Укупни државни приходи као удео у БДП-у повећани су са 37,3% у 2013. години на 40,7% у 2018. години<sup>116</sup> (Графикон 40).

**Графикон 40: Индикатор 17.1.1 Укупни државни приходи као удео у БДП-у, 2013–2018. (%)**



Извор: Национални рачуни, РЗС

### Потциљ 17.3 Мобилисати додатна финансијска средства из вишеструких извора за потребе земаља у развоју

**Индикатор 17.3.2 Износ дознака (у USD) као удео у укупном БДП-у**



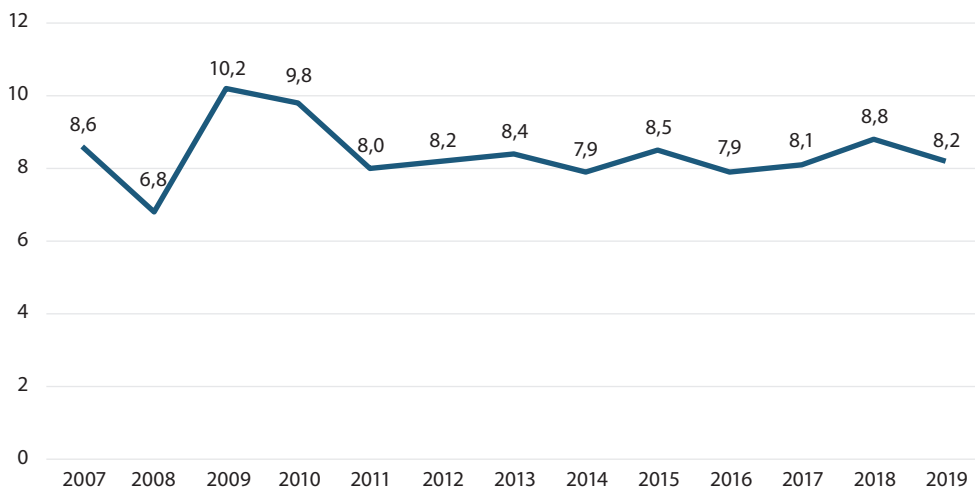
Умерено удаљавање од циља забележено је у погледу мобилизације финансијских средстава за развој из вишеструких извора и то пре свега услед смањења износа дознака као удела

<sup>115</sup> Укупни приходи сектора државе су фискални индикатор и састоје се од пореза, социјалних доприноса, донација, трансфера и других прихода државе. Бруто домаћи производ (БДП) је најважнији и најчешће коришћен агрегат Система националних рачуна и представља индикатор укупних економских активности на нивоу земље. Индикатор 17.1.1 представља процентуално учешће државних прихода у БДП-у.

<sup>116</sup> Извор: Национални рачуни, РЗС.

у укупном БДП-у.<sup>117</sup> Опadaње удела дознака у БДП-у одвија се по сложеној годишњој стопи раста од -0,89% у краткорочном периоду (2015–2019), а по стопи од -0,40% у дугорочном периоду (2007–2019) (Табела 87, Прилог 2).

**Графикон 41: Индикатор 17.3.2 Износ дознака (у USD) као удео у укупном БДП-у (%)**



Извор: Народна банка Србије и Национални рачуни, РЗС

**Потциљ 17.4** Помоћи земљама у развоју да постигну дугорочну одрживост дугова кроз координисане политике усмерене ка очувању начина за финансирање дугова, отпис дугова и реструктурирање дугова на примерен начин и бавити се спољним дуговима високо задужених сиромашних земаља како би умањиле последице дуговања

**Индикатор 17.4.1** Отплата дуга као удео у износу робе и услуга



Значајно удаљавање од циља региструје се и у области одрживости дугова<sup>118</sup> и то по сложеној годишњој стопи раста од -1,94% у периоду 2015–2019. Дугорочни подаци указују да је дошло до промене тренда од позитивног у негативни у овом периоду, јер дугорочна сложена годишња стопа раста за период 2007–2019. износи 3,05%<sup>119</sup> (Табела 88, Прилог 2).

<sup>117</sup> Износ дознака као удео у укупном БДП-у представља процентуално учешће вредности прилива дознака у вредности бруто домаћег производа земље. Прилив по основу дознака обухвата личне трансфере (текући трансфери између резидентних и нерезидентних домаћинстава) и накнаде за запослене (плате и друге бенефиције пограничних, сезонских и других радника). Бруто домаћи производ (БДП) је најважнији и најчешће коришћен агрегат система Националних рачуна и представља индикатор укупних економских активности на нивоу земље.

<sup>118</sup> Однос отплате јавног спољног дуга и извоза робе и услуга у посматраној години (изражених у еврима).

<sup>119</sup> Извор: Народна банка Србије — Одељење за статистику платног биланса.



**Потциљ 17.6** Унапредити сарадњу север–југ, југ–југ и триангуларну регионалну и међународну сарадњу у области науке, технологије и иновација, као и приступ овим областима, и унапредити дељење знања према узајамно договореним условима, између осталог и кроз унапређену координацију у оквиру постојећих механизма, а посебно на нивоу Уједињених нација, као и кроз глобалне механизме управљања технологијама

**Индикатор 17.6.2** Број претплатника (претплата) фиксног широкопојасног приступа интернету на 100 становника, према брзинама



Значајан напредак у достизању потциља 17.6 који предвиђа унапређење регионалне и међународне сарадње у области науке, технологије и иновација документован је позитивном сложеном годишњом стопом раста на индикатору којим се мери број претплатника фиксног широкопојасног приступа интернету на 100 становника.<sup>120</sup> Напредак се бележи у броју претплатника који имају приступ најбржој конекцији (веће или једнако од 10 Mbit/s), уз истовремено опадање броја претплатника спорим конекцијама<sup>121</sup> (Табела 89, Прилог 2).

**Потциљ 17.8** До 2017. у потпуности операционализовати технолошке банке и механизам за изградњу капацитета у најмање развијеним земљама у области науке, технологије и иновација, те унапредити коришћење иновативних технологија, а посебно информационе и комуникационе технологије

**Индикатор 17.8.1** Удео појединаца који користе интернет



У односу на овај потциљ чије је остваривање предвиђено до 2017. године није могуће дати оцену испуњености циља јер прецизне циљане вредности нису дефинисане. Подаци о уделу појединаца који користе интернет,<sup>122</sup> који служе за праћење остварености овог циља, указују на значајан напредак по сложеној годишњој стопи раста за период 2015–2019. од 4,34%. Напредак је нешто израженији у женској него у мушкој популацији мерено сложеном годишњом стопом раста (5,14% према 3,59%)<sup>123</sup> (Табела 90, Прилог 2).

<sup>120</sup> Број претплатника (претплата) фиксног широкопојасног приступа интернету односи се на претплатнике који плаћају за приступ јавном интернету, а распоређени су према брзинама преузимања података на 100 становника Републике Србије. Процене становништва за Републику Србију (без података за АП Косово и Метохија) односе се на крај године, односно на 31. децембар посматране године, и израђује их Витална статистика Републичког завода за статистику.

<sup>121</sup> Извор: Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге (РАТЕЛ) и Витална статистика, РЗС.

<sup>122</sup> Процент лица (појединаца) која користе интернет у последња 3 месеца старосне доби између 16 и 74 година живота.

<sup>123</sup> Извор: Статистика информационо — комуникационе технологије, РЗС.

# ПРИЛОГ 1

## МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАЧУНАВАЊА СЛОЖЕНЕ ГОДИШЊЕ СТОПЕ РАСТА

Процена напретка за индикаторе без квантитативних мета заснива се на лонгитудиналним подацима. У ЕУ се напредак прати у односу на дугорочни временски оквир (последњих 15 година) као и краткорочни временски оквир (последњих 5 година). Синтетичка стопа годишњег раста се израчунава према формули:

$$\text{CAGR} = \left( \frac{y_t}{y_{t_0}} \right)^{\frac{1}{t-t_0}} - 1$$

Где:

$t_0$  представља базичну годину,

$t$  последњу годину,

$Y_{t_0}$  вредност индикатора за базичну годину,

$Y_t$  вредност индикатора за последњу годину.

# ПРИЛОГ 2

## ТАБЕЛЕ

### ЦОР 1

### ОКОНЧАТИ СИРОМАШТВО СВУДА И У СВИМ ОБЛИЦИМА

Потциљ 1.2. До 2030. најмање за половину смањити број мушкараца, жена и деце свих узраста који живе у било ком облику сиромаштва, према националним дефиницијама сиромаштва

Табела 1: Индикатор 1.2.1 Стопа ризика од сиромаштва по полу и старости

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
<b>2015–2018.</b>			
Укупно		-3,09	↑
Пол	Женско	-2,63	↑
	Мушко	-3,65	↑
Старост	0–17	-2,53	↑
	18–24	-2,40	↑
	25–54	-4,20	↑
	55–64	-2,39	↑
	65+	0,48	↓
<b>2013–2018.</b>			
Укупно		-0,16	↗
Пол	Женско	-0,08	↗
	Мушко	-0,24	↗
Старост	0–17	-0,61	↗
	18–24	1,51	↓
	25–54	-1,41	↑
	55–64	1,86	↓
	65+	1,69	↓

Извор: Анкета о приходима и условима живота, РЗС

**Табела 2: Индикатор 1.2.2 Стопа ризика од сиромаштва или социјалне искључености по полу и старости**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
<b>2015–2018.</b>			
Укупно		-6,30	↑
Пол	Женско	-5,93	↑
	Мушко	-6,68	↑
Старост	0–15	-4,86	↑
	16–24	-5,84	↑
	25–49	-6,66	↑
	50–64	-6,66	↑
	65+	-5,90	↑
	<b>2013–2018.</b>		
Укупно		-3,97	↑
Пол	Женско	-3,97	↑
	Мушко	-3,97	↑
Старост	0–15	-3,50	↑
	16–24	-3,46	↑
	25–49	-4,15	↑
	50–64	-4,18	↑
	65+	-3,42	↑

Извор: Анкета о приходима и условима живота, РЗС

**Потциљ 1.3. Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући најугроженије, и до 2030. постићи довољно велики обухват сиромашних и рањивих**

**Табела 3: Индикатор 1.3.1 Удео корисника социјалне заштите у укупној популацији**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
<b>2015–2018.</b>		
2015–2019.	2,04	↑
2011–2019.	3,37	↑

Извор: Републички завод за социјалну заштиту, редовни годишњи извештај Центара за социјални рад

**Потциљ 1.4 До 2030. обезбедити да сви мушкарци и жене, а посебно сиромашни и припадници рањивих група, имају једнака права на економске ресурсе, као и приступ основним услугама, власништву и управљању земљиштем, односно другим облицима својине, наследству, природним богатствима, одговарајућим новим технологијама и финансијским услугама, укључујући микрофинансирање**

**Табела 4: Индикатор 1.4.1а Процент лица која користе основне услуге снабдевања водом за пиће и 1.4.1б Процент лица која користе основне услуге санитације**

	Процент лица која користе основне услуге снабдевања водом за пиће	Процент лица која користе основне услуге санитације
Укупно	99,1	98,4
Ромска насеља	98,2	86,4
Тип насеља		
Градска	99,2	99,4
Остала	99,0	97,0

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Потциљ 1.а Осигурати значајну мобилизацију ресурса из различитих извора, између осталог и кроз повећану развојну сарадњу, како би се обезбедила адекватна и предвидљива средства за земље у развоју, посебно најмање развијене земље, да примењују програме и политике за окончање свих облика сиромаштва**

**Табела 5: Индикатор 1.а.2 Удео укупних државних расхода за основне услуге (образовање, здравство и социјална заштита), 2015–2019. (%)**

Државни расходи за основне услуге (образовање, здравство и социјална заштита)	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
	2015–2019.	
Укупно	-0,77	↓
Образовање	1,00	↑
Здравство	0,82	↑
Социјална заштита	-1,75	↓

Извор: Министарство финансија — Сектор за макроекономске и фискалне анализе и пројекције

## ЦОР 2

### ОКОНЧАТИ ГЛАД, ПОСТИЋИ БЕЗБЕДНОСТ ХРАНЕ И ПОБОЉШАНУ ИСХРАНУ И ПРОМОВИСАТИ ОДРЖИВУ ПОЉОПРИВРЕДУ

Потциљ 2.1 До 2030. окончати глад и осигурати приступ безбедној, нутритивној и довољној исхрани током целе године свим људима, а посебно сиромашнима и лицима у стањима рањивости, укључујући одојчад

**Табела 6: Индикатор 2.1.2а Преваленција умерене или озбиљне несигурности хране код одрасле популације, према полу 2015–2017.**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно		4,95	↓
Пол	Женско	12,31	↓
	Мушко	-3,46	↑

Извор: Организација за храну и пољопривреду (FAO) — база података

**Табела 7: Индикатор 2.1.2b: Преваленција озбиљне несигурности хране код одрасле популације, према полу, 2015–2017.**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно		8,29	↓
Пол	Женско	1,88	↓
	Мушко	-13,56	↑

Извор: Организација за храну и пољопривреду (FAO) — база података

**Табела 8: Индикатор 2.1.2c Укупна популација у умереној или озбиљној несигурности хране, према полу, 2015–2017.**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно		4,58	↓
Пол	Женско	12,07	↓
	Мушко	-3,65	↑

Извор: Организација за храну и пољопривреду (FAO) — база података



**Табела 9: Индикатор 2.1.2d Укупна популација у озбиљној несигурности хране, према полу, 2015–2017.**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно		7,92	↓
Пол	Женско	18,49	↓
	Мушко	-13,74	↑

Потциљ 2.2. До 2030. окончати све облике неухрањености, уз постизање, до 2025. године, међународно договорених циљева који се односе на заостајање у расту и тежине у односу на висину код деце млађе од 5 година, и усмерити пажњу на нутритивне потребе адолесценткиња, трудница и дојиља, те старијих лица

**Табела 10: Индикатор 2.2.1 Преваленција заостајања у расту (умерено и тешко) према полу, старости, типу насеља и богатству, 2010–2019.**

		Сложена годишња стопа раста, у %		Напредак према ЦОР	
		Дугорочна (2010–2019)	Краткорочна (2014–2019)	Дугорочни (2010–2019)	Краткорочни (2014–2019)
Укупно < 5 година		-2,21	-2,09	↑	↑
Пол	Женско	-8,94	-9,48	↑	↑
	Мушко	2,55	1,71	↓	↓
Старост	<6 месеци	3,39	4,18	↓	↓
	6–11 месеци	-8,02	-11,25	↑	↑
	12–23 месеца	-9,68	-13,40	↑	↑
	24–35 месеци	-0,52	-8,37	↗	↑
	36–47 месеци	-0,41	14,46	↗	↓
	48–59 месеци	2,83	16,47	↓	↓
Образовање мајке	Основно	0,98	-9,14	↓	↑
	Средње	-5,20	1,79	↑	↓
	Високо	4,72	1,58	↓	↓
Тип насеља	Градско	0,78	-1,92	↓	↑
	Остало	-5,17	-1,18	↑	↑
	Ромска насеља	-3,64	-1,79	↑	↑
Материјално стање домаћинства	Најсиромашнији	0,35	-6,73	↓	↑
	Други	-8,23	3,13	↑	↓
	Средњи	-2,11	-6,30	↑	↑
	Четврти	-2,23	8,23	↑	↓
	Најбогатији	-1,38	-6,06	↑	↑

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Табела 11: Индикатор 2.2.2а Преваленција гојазности (умерено и тешко) према полу, старости, типу насеља и материјалном стању домаћинства, 2010–2019.**

		Сложена годишња стопа раста, у %		Напредак према ЦОП	
		Дугорочна (2010–2019)	Краткорочна (2014–2019)	Дугорочни (2010–2019)	Краткорочни (2014–2019)
Укупно < 5 година		-3,91	-4,75	↑	↑
Пол	Женско	-5,42	-5,80	↑	↑
	Мушко	-2,93	-4,03	↑	↑
Старост	<6 месеци	-14,28	-18,24	↑	↑
	6–11 месеци	-6,87	-4,48	↑	↑
	12–23 месеца	-10,26	-17,14	↑	↑
	24–35 месеци	-2,09	-4,85	↑	↑
	36–47 месеци	0,55	6,71	↓	↓
	48–59 месеци	-1,99	-4,24	↑	↑
Образовање мајке	Основно	-6,86	-7,50	↑	↑
	Средње	-4,77	-4,70	↑	↑
	Високо	0,30	-4,12	↓	↑
Тип насеља	Градско	-0,76	-3,02	↗	↑
	Остало	-7,41	-7,17	↑	↑
	Ромска насеља	-6,64	6,23	↑	↓
Материјално стање домаћинства	Најсиромашнији	-5,98	-11,51	↑	↑
	Други	-8,85	-15,75	↑	↑
	Средњи	-4,79	-3,34	↑	↑
	Четврти	-3,49	2,13	↑	↓
	Најбогатији	1,47	1,52	↓	↓

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Табела 12: Индикатор 2.2.2. b Преваленција губитка у маси (умерено и тешко) према полу, старости, типу насеља и материјалном стању домаћинства, 2010–2019.**

		Сложена годишња стопа раста, у %		Напредак према ЦОР	
		Дугорочна (2010–2019)	Краткорочна (2014–2019)	Дугорочни (2010–2019)	Краткорочни (2014–2019)
Укупно < 5 година		-3,25	-7,79	↑	↑
Пол	Женско	-8,44	-12,00	↑	↑
	Мушко	1,91	-5,29	↓	↑
Старост	<6 месеци	-6,95	-3,91	↑	↑
	6–11 месеци	4,17	-8,26	↓	↑
	12–23 месеца	-14,28	-13,88	↑	↑
	24–35 месеци	-3,02	0	↑	↓
	36–47 месеци	-5,39	-18,75	↑	↑
	48–59 месеци	8,74	3,23	↓	↓
	Образовање мајке	Основно	2,18	-2,20	↓
	Средње	-6,38	-9,71	↑	↑
	Високо	-1,38	-7,80	↑	↑
Тип насеља	Градско	1,38	-0,91	↓	↗
	Остало	-13,97	-22,71	↑	↑
	Ромска насеља	-6,65	-10,22	↑	↑
Материјално стање домаћинства	Најсиромашнији	-7,41	14,91	↑	↓
	Други	1,73	-10,22	↓	↑
	Средњи	-2,08	-11,42	↑	↑
	Четврти	3,86	-2,09	↓	↑
	Најбогатији	-11,28	-21,00	↑	↑

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Табела 13: Индикатор 2.а.1 Индекс државних расхода усмерених на пољопривреду, 2015–2019.**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно	7,19	↑

Извор: Министарство финансија — Сектор за макроекономске и фискалне анализе и пројекције и Национални рачуни, РЗС

## ЦОР 3

### ОБЕЗБЕДИТИ ЗДРАВ ЖИВОТ И ПРОМОВИСАТИ БЛАГОСТАЊЕ ЗА СВЕ ЉУДЕ СВИХ ГЕНЕРАЦИЈА

Потциљ 3.1: До 2030. смањити глобални однос матерналне смртности на мање од 70 на 100.000 живорођених

Табела 14: Индикатор 3.1.1 Однос матерналне смртности

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
1990–2019.	-1,98	✓
2015–2019.	-15,53	✓

Извор: Витална статистика, РЗС

Табела 15: Индикатор 3.1.2 Процент порођаја обављених уз надзор обучених здравствених радника, 2005–2019.

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
<b>2014–2019.</b>			
Укупно		0,30	↗
Образовање	Основно	0,33	↗
	Средње	0,04	↗
	Високо	0,65	↗
Тип насеља	Градско	0,43	↗
	Остало	0,12	↗
	Ромска насеља	0,12	↗
Материјално стање домаћинства	Најсиромашнији	0,51	↗
	Најбогатији	0,95	↗
<b>2005–2019.</b>			
Укупно		0,10	↗
Образовање	Основно	0,11	↗
	Средње	0,06	↗
	Високо	0	↗
Тип насеља	Градско	0,08	↗
	Остало	0,05	↗
	Ромска насеља	0,47	↗
Материјално стање домаћинства	Најсиромашнији	0,16	↗
	Најбогатији	0	↗

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Потциљ 3.2: До 2030. окончати смртне случајеве који се могу спречити код новорођенчади и деце млађе од 5 година, где ће све земље имати за циљ смањење неонаталне смртности на не више од 12 на 1.000 живорођених и смртности деце испод 5 година на не више од 25 на 1.000 живорођених**

**Табела 16: Индикатор 3.2.1а Стопа смртности деце испод пет година старости**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно 2015–2019.		-2,15	✓
Пол	Женско	-3,64	✓
	Мушко	-0,60	✓
Ромска насеља укупно 2015–2019.		-8,97	✓
Укупно 1990–2019.		-3,95	✓
Пол	Женско	-3,96	✓
	Мушко	-3,95	✓
Ромска насеља укупно 2005–2019.		-7,79	✓

Извор: Витална статистика, РЗС; за ромска насеља Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Табела 17: Индикатор 3.2.2 Стопа неонаталне смртности**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно 2015–2019.		-1,21	✓
Пол	Женско	-1,09	✓
	Мушко	-1,26	✓
Укупно 1990–2019.		-3,04	✓
Пол	Женско	-2,21	✓
	Мушко	-3,55	✓

Извор: Витална статистика, РЗС

**Потциљ 3.3: До 2030. окончати епидемије АИДС-а, туберкулозе, маларије и занемарених тропских болести и борити се против хепатитиса, болести које се преносе водом и осталих заразних болести**

**Табела 18: Индикатор 3.3.2 Инциденција туберкулозе на 100.000 становника**

	Сложена годишња стопа раста	Напредак према ЦОР
2015–2018.	-9,74	↑
2001–2018.	-7,65	↑

Извор: Институт за јавно здравље Србије и Витална статистика, РЗС

**Потциљ 3.4: До 2030. смањити за једну трећину превремени морталитет од непрениосивих болести кроз превенцију и лечење и промовисати ментално здравље и благостање**

**Табела 19: Индикатор 3.4.1 Стопа смртности која се приписује кардиоваскуларним болестима, раку, дијабетесу или хроничним респираторним болестима, 2015–2019.**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно		-0,54	↗
Пол	Женско	-0,75	↗
	Мушко	-0,51	↗

Извор: Витална статистика, РЗС

**Табела 20: Индикатор 3.4.2 Стопа смртности услед самоубиства**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно	2015–2019.	-2,60	↑
Пол	Женско	-2,02	↑
	Мушко	-2,68	↑
Укупно	2000–2019.	-2,10	↑
Пол	Женско	-2,97	↑
	Мушко	-1,72	↑

Извор: Витална статистика, РЗС

**Потциљ 3.7 До 2030. обезбедити универзални приступ услугама које се односе на полну и репродуктивну здравствену заштиту укључујући планирање породице, информисање и образовање, као и интеграцију репродуктивног здравља у националне стратегије и програме**

**Табела 21: Индикатор 3.7.1 Удео жена у репродуктивном периоду (старости 15–49 година) које своје потребе за планирањем породице задовољавају савременим методама**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно 2014–2019.	3,63	↑
Укупно 2010–2019.	-0,68	↓

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Табела 22: Индикатор 3.7.2 Стопа рађања адолесценткиња (старости 15–19 година) на 1.000 жена из те старосне групе**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2019.	-4,43	↑
1990–2019.	-4,01	↑

Извор: Витална статистика, РЗС

**Потциљ 3.8** Постићи универзални обухват здравственом заштитом, укључујући заштиту од финансијског ризика, доступност квалитетних основних здравствених услуга и доступност безбедних, делотворних, квалитетних и јефтених основних лекова и вакцина за све

**Табела 23: Индикатор 3.8.1 Процент лица која користе побољшане санитарне просторије, 2019. (%)**

		Србија	Ромска насеља
Укупно		98,6	93,0
Тип насеља	Градско	99,6	94,1
	Остало	97,2	90,9
Образовање лица на које се води домаћинство	Основно или без образовања	96,8	87,8
	Средње	99,0	92,6
	Високо	99,4	97,7
Место санитарних просторија	У стану/кући	98,8	95,2
	На плацу/у дворишту	95,9	93,2
	На другом месту	100,0	80,6
	Нема просторија/ жбуње/поље	(*)	0
Квинтил индекса благостања	Најсиромашнији	95,4	84,3
	Други	98,2	90,6
	Средњи	99,7	94,7
	Четврти	99,8	97,3
	Најбогатији	100,0	98,0

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Потциљ 3.9:** До 2030. значајно смањити број смртних случајева и обољења од опасних хемикалија и загађења, и контаминације ваздуха, воде и земљишта

**Табела 24: Индикатор 3.9.3 Стопа смртности која се приписује ненамерном тровању**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2019.	-6,94	↑
2010–2019.	-7,41	↑

Извор: Витална статистика, РЗС



**Потциљ 3.б** Подржати истраживања и развој вакцина и лекова за преносиве и непреносиве болести које примарно погађају земље у развоју, обезбедити доступност јефтених основних лекова и вакцина у складу са Декларацијом из Дохе о Споразуму о трговинским аспектима права интелектуалне својине (TRIPS) и јавном здрављу, којом се потврђује право земаља у развоју да у потпуности користе одредбе Споразума о трговинским аспектима права интелектуалне својине које се односе на флексибилност у погледу заштите јавног здравља и, посебно, обезбеђују доступност лекова за све

**Табела 25: Индикатор 3.б.1 Удео циљне популације обухваћене свим вакцинама из националног програма, 2019. (%)**

	Србија	Ромска насеља
Обухват деце старе 12–23 месеца имунизацијом против дифтерије, тетануса и великог кашља	91,8	73,3
Обухват деце старе 12–23 месеца имунизацијом против пнеумокока (коњугована вакцина)	65,4	47,0
Обухват деце старе 24–35 месеци имунизацијом против малих богиња	87,2	76,5

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Потциљ 3.с** Значајно повећати финансирање у области здравства, као и регрутовање, развијање, обучавање и задржавање здравствених радника у земљама у развоју, посебно у најмање развијеним земљама и малим острвским државама у развоју

**Табела 26: Индикатор 3.с.1 Густина и дистрибуција здравствених радника**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2017.	Лекари	-0,49	↓
	Медицинске сестре и бабице	1,02	↑
	Стоматолози	-4,96	↓
	Фармацеути	-6,26	↓
2003–2017.	Лекари	0,74	↗
	Медицинске сестре и бабице	0,66	↗
	Стоматолози	-3,63	↓
	Фармацеути	1,07	↑

Извор: Институт за јавно здравље Србије и Витална статистика, РЗС

## ЦОР 4

### ОБЕЗБЕДИТИ ИНКЛУЗИВНО И ПРАВЕДНО КВАЛИТЕТНО ОБРАЗОВАЊЕ И ПРОМОВИСАТИ МОГУЋНОСТ ЦЕЛОЖИВОТНОГ УЧЕЊА ЗА СВЕ

Потциљ 4.1: До 2030. обезбедити да све девојчице и дечаци заврше бесплатно, равноправно и квалитетно основно и средње образовање које води ка релевантним и ефикасним исходима учења

Табела 27: Индикатор 4.1.2а Бруто стопа завршавања првог циклуса основног образовања, 2019, Србија и ромска насеља (%)

		%	
		Србија	Ромска насеља
Укупно		99,9	88,9
Пол	Женско	99,7	87,9
	Мушко	100	89,9
Тип насеља	Градско	99,7	87,0
	Остало	100	92,9
Образовање мајке	Основно или без образовања	99,0	75,7
	Средње	100,0	91,9
	Високо	100,0	94,9
Квинтили индекса благостања	Најсиромашнији	99,2	77,7
	Други	100,0	87,2
	Средњи	100,0	97,3
	Четврти	100,0	88,0
	Најбогатији	100,0	98,2

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Табела 28: Индикатор 4.1.2b Стопа завршавања другог циклуса основног образовања, 2019. (%)**

		%	
		Србија	Ромска насеља
Укупно		99,5	63,7
Пол	Женско	99,5	63,8
	Мушко	99,6	63,5
Тип насеља	Градско	99,9	65,4
	Остало	98,9	60,3
Образовање мајке	Основно или без образовања	99,2	49,7
	Средње	100,0	70,5
	Високо	100,0	*
Квинтили индекса благостања	Најсиромашнији	97,1	41,7
	Други	100,0	54,0
	Средњи	100,0	67,1
	Четврти	100,0	69,9
	Најбогатији	100,0	89,2

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Табела 29: Индикатор 4.1.2с Стопа завршавања средње школе, 2019. (%)**

		%	
		Србија	Ромска насеља
Укупно		97,7	61,0
Пол	Женско	97,0	49,5
	Мушко	98,4	69,1
Тип насеља	Градско	98,7	60,3
	Остало	96,0	62,3
Образовање мајке	Основно или без образовања	-	-
	Средње	-	-
	Високо	-	-
Квинтили индекса благостања	Најсиромашнији	93,0	*
	Други	96,7	*
	Средњи	97,1	*
	Четврти	98,9	68,7
	Најбогатији	99,5	83,2

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Потциљ 4.2: До 2030. обезбедити да све девојчице и дечаки имају приступ квалитетном развоју у раном детињству, бризи и предшколском образовању како би били спремни за основно образовање**

**Табела 30: Индикатор 4.2.1 Удео деце млађе од 5 година која се правилно развијају у доменима: здравља, образовања и психосоцијалног благостања, према полу, 2014–2019. године**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно		0,44	↗
Пол	Женско	0,71	↗
	Мушко	0,17	↗
Старост	36–47 месеци	0,97	↗
	48–59 месеци	-0,02	↘
Похађа образовање	Похађа образовање	-0,33	↘
	Не похађа образовање	1,29	↗
Образовање мајке	Основно	1,76	↗
	Средње	0,50	↗
	Високо	-0,14	↘
Тип насеља	Градско	0,33	↗
	Остало	0,73	↗
	Ромска насеља	1,38	↗
Материјално стање домаћинства	Најсиромашнији	1,85	↗
	Други	0,38	↗
	Средњи	0,85	↗
	Четврти	0,02	↗
	Најбогатији	-0,10	↘

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Табела 31: Индикатор 4.2.2 Стопа учешћа у организованом учењу (годину дана пре званичног узраста за упис у основну школу), према полу**

		Сложена стопа годишњег раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно 2015–2019.		0,61	↗
Пол	Женско	0,73	↗
	Мушко	0,49	↗
Укупно 2009–2019.		1,04	↗
Пол	Женско	1,04	↗
	Мушко	1,04	↗

Извор: Статистика образовања, РЗС

**Потциљ 4.3: До 2030. обезбедити једнаку доступност приступачног и квалитетног стручног образовања на свим нивоима, укључујући и универзитетско, за све жене и мушкарце**

**Табела 32: Индикатор 4.3.1 Стопа учешћа младих и одраслих у формалном и неформалном образовању и обукама у претходних 12 месеци, према полу**

		Сложена стопа годишњег раста, у %	Напредак према ЦОР
<b>2015–2019.</b>			
Млади 15–24		0,19	↑
Пол	Женско	0,03	↑
	Мушко	0,36	↑
Одрасли 25–64		-2,71	↓
Пол	Женско	-1,50	↓
	Мушко	-3,56	↓
<b>2010–2019.</b>			
Млади 15–24		0,18	↑
Пол	Женско	0,11	↑
	Мушко	0,27	↑
Одрасли 25–64		0,81	↑
Пол	Женско	1,49	↑
	Мушко	-0,29	↓

Извор: Анкета о радној снази, РЗС

**Потциљ 4.5: До 2030. елиминисати родну неједнакост у образовању и обезбедити једнак приступ свим нивоима образовања и стручном оспособљавању за рањиве групе, укључујући особе са инвалидитетом, аутохтоно становништво и децу у рањивим ситуацијама**

**Табела 33: Индикатор 4.5.1 Индекси паритета у различитим нивоима образовања**

Ниво образовања	2014.	2019.
<b>Женско/мушко</b>		
Основна школа	1,0	0,96
Нижа средња	0,99	0,99
Виша средња	1,08	0,99
<b>Најсиромашнији/најбогатији</b>		
Основна школа	0,97	1,04
Нижа средња	0,99	0,97
Виша средња	0,76	0,80

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Потциљ 4.6: До 2030. обезбедити да сви млади и знатан део одраслих (мушкараца и жена) постигну језичку и нумеричку писменост****Табела 34: Индикатор 4.6.1 Удео ученика старости 15 година који нису достигли најмањи фиксни ниво постигнућа на PISA скали за три основна школска предмета, 2006–2012.**

	Сложена стопа годишњег раста, у %	Напредак према ЦОР
Читање	-7,16	↑
Наука	-1,58	↑
Математика	-1,54	↑

Извор: Организација за економску сарадњу и развој (OECD) — база података

## ЦОР 5

### ПОСТИЋИ РОДНУ РАВНОПРАВНОСТ И ОСНАЖИВАТИ СВЕ ЖЕНЕ И ДЕВОЈЧИЦЕ

Потциљ 5.2: Елиминисати све облике насиља над свим женама и девојчицама у јавној и приватној сфери, укључујући трговину људима, сексуалне и друге облике експлоатације

**Табела 35: Индикатор 5.2.1 Удео жена и девојака старости од 18 до 74 године које су биле изложене физичком, сексуалном или психолошком насиљу од стране садашњег или бившег интимног партнера током протеклих 12 месеци, према старости, 2018. (%)**

	%	
Укупно	9,2	
Жене избеглице/интерно расељена лица	20,8	
Жене са инвалидитетом	18,7	
Жене из националних мањина	14,8	
Ниво депривације у приходу	Веома тешко излази на крај са садашњим приходом	19,1
	Тешко излази на крај са садашњим приходом	15,8
	Довија се са садашњим приходом	9,0
	Живи добро са садашњим приходом	3,9

Извор: ОЕБС — Анкета о добробити и сигурности жена

**Табела 36: Индикатор 5.2.2 Удео жена и девојака старости од 18 до 74 године које су биле изложене сексуалном насиљу од стране особа које нису биле њихов интимни партнер током протеклих 12 месеци, према старости, 2018. (%)**

		%
Укупно		0,5
Жене избеглице/интерно расељена лица		1,7
Жене са инвалидитетом		0
Жене из националних мањина		0
Ниво депривације у приходу	Веома тешко излази на крај са садашњим приходом	0,9
	Тешко излази на крај са садашњим приходом	0,7
	Довија се са садашњим приходом	0,6
	Живи добро са садашњим приходом	0,1
Старост	18–29	1,4
	30–39	0,3
	40–49	0
	50–59	0,8
	60–74	0,3

Извор: ОЕБС — Анкета о добробити и сигурности жена

**Потциљ 5.3: Елиминисати све штетне праксе као што су дечји, рани и присилни бракови и сакаћење женских гениталија****Табела 37: Индикатор 5.3.1а Удео жена старости 20–24 године које су први пут ступиле у брак или ванбрачну заједницу пре 15. године**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно 2014–2019.		8,45	↓
Тип насеља	Градско	-24,21	↑
	Остало	20,48	↓
	Ромска насеља	-1,21	↑
Материјално стање домаћинства	Најсиромашнији	14,14	↓
	Најбогатији	-100,00	↑
Образовање	Основно	33,53	↓

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ



**Табела 38: Индикатор 5.3.1b Удео жена старости 20–24 године које су први пут ступиле у брак или ванбрачну заједницу пре 18. године**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно 2014–2019.		-4,16	↑
Тип насеља	Градско	-10,49	↑
	Остало	1,72	↓
Материјално стање домаћинства	Ромска насеља	-0,43	↗
	Најсиромашнији	3,53	↓
Образовање	Најбогатији	-27,52	↑
	Основно	8,39	↓

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Потциљ 5.4: Препознати и вредновати неплаћени рад, бригу и старање у домаћинству, кроз обезбеђивање јавних услуга, инфраструктуре и политике социјалне заштите, и кроз промовисање заједничке одговорности у домаћинству и породици, на национално прикладан начин**

**Табела 39: Индикатор 5.4.1 Удео времена које се проводи у обављању неплаћених послова у домаћинству и бризи о другима, према старости и типу насеља 2010–2015. (%)**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно		-1,49	↑
Пол	Женско	-1,01	↑
	Мушко	-1,74	↑
Тип насеља	Градско	-1,14	↑
	Остало	-1,66	↑
Женско по старости	15–24	6,86	↓
	25–44	-0,81	↗
	45–54	-2,04	↑
	55–64	0,17	↘
	65+	-2,23	↑
Мушко по старости	15–24	25,45	↓
	25–44	2,32	↓
	45–54	-5,06	↑
	55–64	0,18	↘
	65+	-3,93	↑

Извор: Истраживање о коришћењу времена (TUS), РЗС

**Потциљ: 5.5 Обезбедити да жене у потпуности и ефективно учествују и имају једнаке могућности за руковођење на свим нивоима доношења одлука у политичком, привредном и јавном животу**

**Табела 40: Индикатори 5.5.1 Удео жена у националном парламенту, 2002–2016. и 5.5.2 Удео жена на руководећим положајима, 2010–2018.**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Удео жена у националном парламенту*	7,82	↑
Удео жена на руководећим положајима**	4,62	↑

\*Извор: Избори за народне посланике, РЗС

\*\*Извор: Европски институт за родну равноправност (EIIGE) — база података

**Потциљ 5.6: Обезбедити универзалан приступ услугама сексуалног и репродуктивног здравља и репродуктивних права, како је договорено у складу са Програмом акције Међународне конференције о становништву и развоју и Пекиншком платформом за акцију, односно са документима који су настали као резултат њихових аналитичких конференција**

**Табела 41: Индикатор 5.6.1 Удео жена старости 15–49 година које самостално доносе одлуке засноване на информацијама о сексуалним односима, употреби контрацепције и бризи за репродуктивно здравље, 2019. (%)**

		Србија	Ромска насеља
Укупно		84,2	67,7
Тип насеља	Градска	89,9	67,2
	Остала	81,8	68,8
Старост	15–19	(*)	57,8
	20–24	83,2	70,3
	25–29	84,2	74,8
	30–34	89,7	73,3
	35–39	90,7	70,4
	40–44	85,1	68,9
	45–49	73,6	51,7
	Образовање	Основно или без образовања	76,8
Средње		82,8	68,4
Високо		88,5	71,7
Најсиромашнији		77,2	61,9
Квинтили индекса благостања	Други	83,0	70,5
	Средњи	83,3	65,3
	Четврти	87,7	69,5
	Најбогатији	86,2	70,3

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Потциљ 5.b Повећати употребу иновативних технологија, посебно информационих и комуникационих технологија, како би се промовисало оснаживање жена**

**Табела 42: Индикатор 5.b.1 Удео особа које поседују мобилни телефон, према полу, 2013–2020.**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно		1,13	↑
Пол	Женско	0,89	↗
	Мушко	1,38	↑

Извор: Статистика употребе информационо-комуникационих технологија

## ЦОР 6

### ОБЕЗБЕДИТИ ДОСТУПНОСТ И ОДРЖИВО УПРАВЉАЊЕ ВОДОМ И САНИТАЦИЈАМА ЗА СВЕ

Потциљ 6.3: До 2030. унапредити квалитет воде смањењем загађења, елиминисати одлагање и на најмању могућу меру свести испуштање опасних хемикалија и материја, преполовити удео непречишћених отпадних вода и значајно повећати рециклирање и безбедну поновну употребу на глобалном нивоу

**Табела 43: Индикатор 6.3.1 Популација прикључена на третман урбаних отпадних вода са најмање секундарним третманом**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2018.	6,10	↑
2010–2018.	5,20	↑↑

Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС

Потциљ 6.4: До 2030. битно повећати ефикасност коришћења воде у свим секторима и обезбедити одрживу експлоатацију воде и снабдевање слатком водом како би се одговорило на несташицу воде и у знатној мери смањио број људи који се суочавају са несташицом воде

**Табела 44: Индикатор 6.4.1 Промене у ефикасности коришћења вода (WUE) током времена 2015–2018.**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно	-0,35	↓

Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС



**Табела 45: Индикатор 6.4.2 Индекс експлоатације воде (WEI)**

	Сложена годишња стопа раста	Напредак према ЦОР
2015–2018.	6,01	↓
1990–2018.	0,32	↓↓

Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС

**Потциљ 6.а До 2030. проширити међународну сарадњу са земљама у развоју и подршку тим земљама у стварању капацитета за активности и програме везане за водоснабдевање и санитацију, укључујући прикупљање воде, десалинацију, ефикасно коришћење воде, третман отпадних вода, рециклирање и технологије поновне употребе воде**

**Табела 46: Индикатор 6.а.1: Износ званичне развојне помоћи усмерене на водоснабдевање и санитацију који је део владиног усклађеног плана потрошње**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2016.	57,97	
2000–2016.	0,28	

Извор: GLAAS — Глобална анализа и процена каналисања и водоснабдевања

**Потциљ 6.б Подржати и појачати учешће локалних заједница у унапређивању управљања водоснабдевањем и санитацијом**

**Табела 47: Индикатор 6.б.1 Удео јединица локалне самоуправе које поседују успостављане и оперативне политике и процедуре за учешће локалних заједница у управљању водоснабдевањем и санитацијом**

Индикатори 6.б.1	Поени			Напредак према ЦОР
	2014	2017	2019	
6.б.1а Ниво учешћа корисника услуга/заједница у програмима планирања урбаног/руралног снабдевања питком водом (3 = Високо; 2 = Средње; 1 = Ниско; 0 = Податак није доступан)	1	3	3	
6.б.1б Ниво дефиниција у процедурама за учешће корисника услуга/заједница у програму планирања урбаног/руралног снабдевања питком водом (10 = Јасно дефинисано; 5 = Није јасно дефинисано; 0 = Податак није доступан)	10	10	10	
6.б.1с Ниво учешћа корисника/заједница у програмима планирања и управљања водним ресурсима (3 = Високо; 2 = Средње; 1 = Ниско; 0 = Податак није доступан)	-	3	3	
6.б.1д Ниво дефиниција у законским или политичким процедурама за учешће корисника услуга/заједница у планирању и управљању водним ресурсима (10 = Јасно дефинисано; 5 = Није јасно дефинисано; 0 = Податак није доступан)	-	10	10	

Извор: GLAAS — Глобална анализа и процена каналисања и водоснабдевања

## ЦОР 7

### ОСИГУРАТИ ПРИСТУП ДОСТУПНОЈ, ПОУЗДАНОЈ, ОДРЖИВОЈ И МОДЕРНОЈ ЕНЕРГИЈИ ЗА СВЕ

Потциљ 7.1 До 2030. обезбедити универзални приступ јефтиним, поузданим и модерним енергетским услугама

**Табела 48: Индикатор 7.1.1 Удео становништва које има приступ електричној енергији, 2010–2019.**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно	0	↗
Ромска насеља	0,16	↗
Градско	0	↗
Остало	0,01	↗

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Табела 49: Индикатор 7.1.2 Удео становништва које се првенствено ослања на чиста горива и технологије за кување, 2010–2019.**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно	-2,90	↘
Ромска насеља	-7,20	↘
Градско	-2,30	↘
Остало	-5,45	↘

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

Потциљ 7.3 До 2030. удвостручити глобалну стопу побољшања енергетске ефикасности

**Табела 50: Индикатор 7.3.1 Енергетски интензитет мерен кроз примарну енергију и БДП**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно	-1,38	↘

Извор: Статистика енергетике РЗС, Национални рачуни РЗС и Уједињене нације

## ЦОР 8

### ПРОМОВИСАТИ КОНТИНУИРАН, ИНКЛУЗИВАН И ОДРЖИВ ЕКОНОМСКИ РАСТ, ПУНУ И ПРОДУКТИВНУ ЗАПОСЛЕНОСТ И ДОСТОЈАНСТВЕН РАД ЗА СВЕ

Потциљ 8.1 Одржати економски раст по глави становника у складу са националним околностима, а у најмање развијеним земљама одржати раст бруто домаћег производа на нивоу од најмање 7% годишње

Табела 51: Индикатор 8.1.1 Годишња стопа раста реалног БДП-а по глави становника

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2019.	18,27	↑
1996–2019.	-1,24	↓

Извор: Национални рачуни, РЗС

Потциљ 8.3 Промовисати развојно оријентисане политике које подржавају продуктивне активности, стварање достојанствених послова, предузетништво, креативност и иновативност и подстицати формализацију и раст микропредузећа, односно малих и средњих предузећа, укључујући и приступ финансијским услугама

Табела 52: Индикатор 8.3.1 Удео неформалне запослености у непољопривредним делатностима, према полу

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2019.	Укупно	-3,10	↑
	Женско	-5,59	↑
	Мушко	-1,42	↑
2014–2019.	Укупно	0,25	↓
	Женско	-1,33	↑
	Мушко	1,22	↓

Извор: Анкета о радној снази, РЗС

**Потциљ 8.4** Прогресивно унапредити, до 2030, глобалну ефикасност ресурса у потрошњи и производњи и уложити напоре да се економски раст раздвоји од деградације животне средине у складу са 10-годишњим оквиром програма одрживе потрошње и производње, уз водећу улогу развијених земаља

**Табела 53: Индикатор 8.4.2а Домаћа потрошња материјала**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОП
2015–2018.	2,71	↓
2010–2018.	0,88	↓

Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС

**Табела 54: Индикатор 8.4.2б Продуктивност ресурса**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОП
2015–2018.	0,53	↑
2010–2018.	1,59	↑

Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС

**Потциљ 8.5** До 2030. постићи пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све жене и мушкарце, укључујући и младе људе и особе са инвалидитетом, као и једнаку плату за рад једнаке вредности

**Табела 55: Индикатор 8.5.1а Просечна зарада жена и мушкараца по сату, према старости, 2014.**

	РСД		
	Укупно	Женско	Мушко
Укупно	364,42	346,81	379,96
15–29	293,31	287,65	297,61
30–39	364,05	345,55	381,08
40–49	371,67	351,93	391,54
50–59	385,6	365,4	403,85
60+	444,46	441,97	445,37

Извор: Статистика запослености и зарада, РЗС



**Табела 56: Индикатор 8.5.1b Просечна зарада жена и мушкараца по сату, према занимању, 2014.**

	РСД		
	Укупно	Женско	Мушко
Инжењери, стручни сарадници и техничари	401,4	371,14	442,48
Стручњаци и уметници	507,26	476,61	560,7
Административни службеници	346,44	342,33	352,93
Занатлије и сродни радници	294,82	223,36	321,94
Услужна и трговачка занимања	247,44	230,6	266,15
Руковаоци машинама и постројењима, монтери	316,09	262,01	323,39
Пољопривредници, рибари, шумари и сродни	381,9	262,02	437,08
Једноставна занимања	243,35	210,04	277,33

Извор: Статистика запослености и зарада, РЗС

**Табела 57: Индикатор 8.5.2а Стопа незапослености (15–24 године)**

		Сложена годишња	Напредак према
		стопа раста, у %	ЦОР
2015–2019.	Укупно	-10,68	↑
	Женско	-11,25	↑
	Мушко	-10,18	↑
2014–2019.	Укупно	-10,36	↑
	Женско	-9,77	↑
	Мушко	-10,75	↑

Извор: Анкета о радној снази, РЗС

**Табела 58: Индикатор 8.5.2b Стопа незапослености (15–64 године)**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2019.	Укупно	-12,03	↑
	Женско	-12,14	↑
	Мушко	-12,07	↑
2014–2019.	Укупно	-11,34	↑
	Женско	-11,35	↑
	Мушко	-11,45	↑

Извор: Анкета о радној снази, РЗС

**Потциљ 8.6 До 2020. битно смањити удео младих који нису запослени нити у процесу образовања или обуке**

**Табела 59: Индикатор 8.6.1 Удео младих (старости 15–24 године) који нису обухваћени образовањем, запосленошћу или обуком**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2019.	Укупно	-6,36	↑
	Женско	-5,25	↑
	Мушко	-7,48	↑
2014–2019.	Укупно	-5,59	↑
	Женско	-4,51	↑
	Мушко	-6,76	↑

Извор: Анкета о радној снази, РЗС

**Потциљ 8.7** Предузимање хитних и ефикасних мера за искорењивање присилног рада; окончати савремено ропство и трговину људима и обезбедити забрану и отклањање најгорих облика дечијег рада, укључујући регрутовање и коришћење деце војника, а до 2025. окончати дечији рад у свим његовим облицима

**Табела 60: Индикатор 8.7.1** Удео и укупан број деце старости 5–17 година која су укључена у дечији рад, према полу и старости, 2014–2019.

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно		0	↓
Пол	Женско	2,59	↓
	Мушко	-1,70	↑
Тип насеља	Градско	3,86	↓
	Остало	-1,66	↑
	Ромска насеља	2,82	↓
Старост	5–11 година	5,79	↓
	12–14 година	-5,81	↑
	15–17 година	-0,13	↗
Похађање школе	Не похађа	-2,11	↑
	Похађа	0	↓
Индекс материјалног богатства	Најсиромашнији	-3,53	↑
	Други	8,59	↓
	Средњи	-7,34	↑
	Четврти	-5,41	↑
	Најбогатији	12,42	↓

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Потциљ 8.10** Јачати капацитете домаћих финансијских институција како би се подстицала и ширила доступност банкарских, осигуравајућих и финансијских услуга за све

**Табела 61: Индикатор 8.10.1а Број филијала комерцијалних банака на 100.000 одраслих становника**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2019.	15+	-1,52	↓
	18+	-1,46	↓
2004–2019.	15+	1,71	↑
	18+	1,66	↑

Извор: Народна банка Србије и Витална статистика, РЗС

**Табела 62: Индикатор 8.10.1б Број аутоматизованих банкомата (АТМ) на 100.000 одраслих становника**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2019.	15+	2,72	↑
	18+	2,79	↑
2005–2019.	15+	9,84	↑
	18+	9,75	↑



Извор: Народна банка Србије и Витална статистика, РЗС

## ЦОР 9

# ИЗГРАДИТИ ОТПОРНУ ИНФРАСТРУКТУРУ, ПРОМОВИСАТИ ИНКЛУЗИВНУ И ОДРЖИВУ ИНДУСТРИЈАЛИЗАЦИЈУ И ПОДСТИЦАТИ ИНОВАЦИЈЕ



Потциљ 9.2 Промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и до 2030. значајно повећати удео индустрије у стопи запослености и бруто домаћем производу, у складу са националним околностима, а у најмање развијеним земљама удвостручити њен удео

Табела 63: Индикатор 9.2.1 Бруто додата вредност прерађивачке индустрије, учешће у БДП-у и по глави становника

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2018.	0,43	
1995–2018.	-0,32	

Извор: Национални рачуни, РЗС

Табела 64: Индикатор 9.2.2 Запосленост у прерађивачкој индустрији као удео у укупној запослености

	Сложена годишња стопа раста	Напредак према ЦОР
2015–2019.	3,81	
2014–2019.	3,30	

Извор: Анкета о радној снази, РЗС

**9.5 Унапредити научна истраживања, побољшати технолошке могућности индустријских сектора у свим земљама, посебно земљама у развоју, што подразумева да се до 2030. подстичу иновације и значајно повећа број запослених у области истраживања и развоја на милион становника, као и да се повећају јавна и приватна улагања у истраживање и развој**

**Табела 65: Индикатор 9.5.1 Укупна улагања у истраживање и развој као удео у БДП-у, према секторима**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2018.	Укупно	4,34	↑
	Нефинансијски пословни сектор	11,46	↑
	Сектор високог образовања	-3,13	↓
	Сектор државе	5,73	↑
2007–2018.	Укупно	4,28	↑
	Нефинансијски пословни сектор	38,51	↑
	Сектор високог образовања	-0,86	↗
	Сектор државе	0,73	↘

Извор: Статистика науке, технологије и иновација, РЗС

**Табела 66: Индикатор 9.5.2 Број истраживача (изражен као еквивалент запослености са пуним радним временом) на милион становника**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2018.	0,27	↗
2007–2018.	4,49	↑

Извор: Статистика науке, технологије и иновација, РЗС

**Потциљ 9.с** Значајно повећати приступ информационим и комуникационим технологијама и уложити напоре да се обезбеди универзалан и приуштив приступ интернету у најмање развијеним земљама до 2020. године

**Табела 67: Индикатор 9.с.1** Удео становништва обухваћеног мобилном мрежом, према технологијама

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
4G 2015–2019.	14,30	↑
3G 2008–2019.	5,33	↑
2G 2005–2019.	0,31	↗

Извор: Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге (РАТЕЛ)

**ЦОР 10****СМАЊИТИ НЕЈЕДНАКОСТ УНУТАР И ИЗМЕЂУ ДРЖАВА**


**Потциљ 10.4** Усвојити политике, посебно фискалне, политике у области зарада и социјалне заштите, и прогресивно постићи већу равноправност

**Табела 68: Индикатор 10.3.1** Процент жена старости 15–49 година које су се у претходних 12 месеци осећале дискриминисано или узнемиравано и оних које се нису осећале дискриминисано или узнемиравано, Србија и ромска насеља, 2019. (%)

		Србија	Ромска насеља
Укупно		6,9	12,5
Тип насеља	Градска	8,1	14,1
	Остала	4,8	9,2
Старост	15–19	4,4	10,6
	15–17	5,7	11,2
	18–19	2,9	9,6
	20–24	4,4	11,5
	25–29	7,3	15,1
	30–34	6,6	9,9
	35–39	8,0	17,8
	40–44	9,5	14,1
	45–49	6,7	8,9
Образовање	Основно или без образовања	7,6	10,9
	Средње	5,0	12,2
	Високо	9,1	14,5
Квинтили индекса благостања	Најсиромашнији	7,1	13,8
	Други	6,0	12,0
	Средњи	6,5	13,7
	Четврти	5,2	13,6
	Најбогатији	9,4	9,5

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Табела 69: Индикатор 10.4.1** Удео рада у БДП-у, укључујући плате и остала лична примања, као и социјалне трансфере

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2018.	1,29	

Извор: Национални рачуни, РЗС



## ЦОР 11

### УЧИНИТИ ГРАДОВЕ И ЉУДСКА НАСЕЉА ИНКЛУЗИВНИМ, БЕЗБЕДНИМ, ОТПОРНИМ И ОДРЖИВИМ

Потциљ 11.6 До 2030. смањити негативан утицај градова на животну средину мерен по глави становника, са посебном пажњом на квалитет ваздуха и управљање отпадом на општинском и другим нивоима

Табела 70: Индикатор 11.6.1а Стопа рециклирања комуналног отпада

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2013–2016.	-33,06	↓

Извор: Агенција за заштиту животне средине — Истраживање о комуналном отпаду

Табела 71: Индикатор 11.6.1в Генерисани отпад из кога је искључен главни минерални отпад према опасности

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2018.	9,48	↓
2010–2018.	3,39	↓

Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС

## ЦОР 12

### ОБЕЗБЕДИТИ ОДРЖИВЕ ОБРАСЦЕ ПОТРОШЊЕ И ПРОИЗВОДЊЕ

Потциљ 12.2 До 2030. постићи одрживо управљање и ефикасно коришћење природних ресурса

Табела 72: 12.2.2а Домаћа потрошња материјала

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2018.	2,71	↓
2010–2018.	0,88	↓

Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС

Табела 73: 12.2.2б Продуктивност ресурса

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2018.	0,53	↗
2010–2018.	1,59	↑

Извор: Статистика и рачуни животне средине, РЗС

## ЦОР 15

### ЗАШТИТИТИ, ОБНАВЉАТИ И ПРОМОВИСАТИ ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ КОПНЕНИХ ЕКОСИСТЕМА, ОДРЖИВО УПРАВЉАТИ ШУМАМА, БОРИТИ СЕ ПРОТИВ ДЕЗЕРТИФИКАЦИЈЕ, ЗАУСТАВИТИ И ПРЕОКРЕНУТИ ПРОЦЕС ДЕГРАДАЦИЈЕ ЗЕМЉИШТА И ЗАУСТАВИТИ ГУБИТАК БИОДИВЕРЗИТЕТА

Потциљ 15.1 До 2020. осигурати очување, обнову и одрживо коришћење копнених и унутрашњих слатководних екосистема и њиховог окружења, посебно шума, мочварног земљишта, планина и исушеног земљишта, у складу са обавезама према међународним споразумима

Табела 74: Индикатор 15.1.1 Површина под шумама као удео у укупној копненој површини

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2020.	0,02	
2000–2020.	0,51	

Извор: Организација за храну и пољопривреду (FAO) — база података

Потциљ 15.а Мобилисати и значајно повећати финансијска средства из свих извора ради очувања и одрживог коришћења биодиверзитета и екосистема

Потциљ 15.б Мобилисати значајна средства из свих извора и на свим нивоима како би се финансирало одрживо управљање шумама и пружили одговарајући подстицаји земљама у развоју за унапређење таквог управљања, укључујући очување и пошумљавање

Табела 75: Индикатор и 15.а.1, 15.б.1 Званична развојна помоћ за очување и одрживо коришћење биодиверзитета и екосистема

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2018.	350,70	
2002–2018.	28,71	

Извор: Организација за економску сарадњу и развој (OECD) — база података

## ЦОР 16

### ПРОМОВИСАТИ МИРОЉУБИВА И ИНКЛУЗИВНА ДРУШТВА ЗА ОДРЖИВИ РАЗВОЈ, ОБЕЗБЕДИТИ ПРИСТУП ПРАВДИ ЗА СВЕ, И ИЗГРАДИТИ ДЕЛОТВОРНЕ, ОДГОВОРНЕ И ИНКЛУЗИВНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ НА СВИМ НИВОИМА

Потциљ 16.1 Свуда значајно смањити све облике насиља и са њима повезане стопе смртних случајева

**Табела 76: Индикатор 16.1.3 Удео жена старости 18–74 године које су биле жртве физичког, психичког или сексуалног злостављања у претходних 12 месеци, 2018. године**

		%
Укупно		10,4
Старост	18–29	10,2
	30–39	9,6
	40–49	11,9
	50–59	13,2
	60–74	8,2
Жене избеглице/интерно расељена лица		23,2
Жене са инвалидитетом		23,4
Жене из националних мањина		18,3
Ниво депривације у приходу	Веома тешко излази на крај са садашњим приходом	22,5
	Тешко излази на крај са садашњим приходом	18,2
	Довија се са садашњим приходом	9,4
	Живи добро са садашњим приходом	6,3

Извор: ОЕБС — Анкета о добробити и сигурности жена

**Табела 77: Индикатор 16.1.4 Процент жена које се осећају безбедно кад саме ходају у свом насељу кад падне мрак или су саме код куће кад падне мрак, Србија и ромска насеља, 2019. (%)**

		Србија	Ромска насеља
Укупно		87,5	71,0
Тип насеља	Градска	86,8	67,1
	Остала	88,6	78,9
Старост	15–19	82,5	68,3
	15–17	80,6	71,8
	18–19	84,7	63,3
	20–24	89,5	65,7
	25–29	85,4	70,5
	30–34	88,6	76,9
	35–39	88,9	72,6
	40–44	85,9	72,5
	45–49	89,5	74,7
Образовање	Основно или без образовања	79,8	70,4
	Средње	87,1	70,6
	Високо	89,5	72,4
Квинтил индекса благостања	Најсиромашнији	84,0	68,3
	Други	89,0	74,1
	Средњи	86,1	74,0
	Четврти	90,2	67,5
	Најбогатији	86,9	70,9

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

### Потциљ 16.2 Окончати злоупотребу, експлоатацију, трговину и све облике насиља и тортуре над децом

**Табела 78: Индикатор 16.2.1 Удео деце старости 1–14 година која су током протеклог месеца искусила било какво физичко кажњавање и/или психолошку агресију од стране старатеља, 2014–2019. године**

		Сложена годишња стопа раста	Напредак према ЦОР
Укупно		0,64	↓
Ромска насеља		0,42	↓
Материјално богатство домаћинства	Најсиромашнији	-3,76	↑
	Други	-3,55	↑
	Средњи	-0,85	↗
	Четврти	3,76	↓
Најбогатији		4,54	↓

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Табела 79: Индикатор 16.2.2 Број жртава трговине људима према полу, старости и облику експлоатације, 2014–2018. године**

		Сложена годишња стопа раста	Напредак према ЦОР
Укупно		-11,70	↑
Пол	Женски	24,14	↓
	Мушки	-34,14	↑
Узраст	Малолетни	13,92	↓
	Пунолетни	-19,73	↑

Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима — годишњи извештаји

### Потциљ 16.3 Промовисати владавину права на националном и међународном нивоу и осигурати једнак приступ правди за све

**Табела 80: Индикатор 16.3.1 Удео жртава насиља у претходних 12 месеци које су пријавиле своју виктимизацију надлежним органима или другим званично признатим механизмима за решавање конфликта, 2019. године**

		Србија	Ромска насеља
Укупно		40,0	67,0
Тип насеља	Градска	47,6	56,9
	Остала	(*)	85,1

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

**Табела 81: Индикатор 16.3.2 Неосуђени притвореници као удео свеукупне затворске популације, 2015–2018. године**

		Сложена годишња стопа раста	Напредак према ЦОР
Укупно		0,65	↓
Пол	Женски	18,08	↓
	Мушки	-0,22	↑

Извор: Министарство правде — Управа за извршење кривичних санкција

### Потциљ 16.5 Значајно смањити корупцију и подмићивање у свим њиховим појавним облицима

**Табела 82: Индикатор 16.5.1 Удео лица која су имала најмање један контакт са јавним службеником и која су дала мито јавном службенику, или од којих је јавни службеник тражио мито током претходних 12 месеци, 2010. године**

		%
Укупно		8,5
Пол	Женски	10,0
	Мушки	9,3

Извор: Анкета о коришћењу јавних услуга и јавном интегритету, UNODC и РЗС

## Потциљ 16.6 Развити делотворне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима

**Табела 83: Индикатор 16.6.1 Примарни државни расходи као удео у оригинално одобреном буџету, по секторима (или по буџетским линијама или нечем сличном), 2015–2019. године**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
Укупно	1,05	↑
Вере и дијаспора	0,69	↗
Економска и развојна политика	3,71	↑
Енергетика, минералне сировине и рударство	1,57	↑
Заштита животне средине	7,33	↑
Здравство	12,88	↑
Интервенцијски програми и резерве	3,77	↑
Јавна безбедност	-0,21	↓
Култура, комуникације и медији	-0,30	↓
Људска права и грађанско друштво	7,02	↑
Наука, технолошки развој и иновације	0,18	↗
Образовање	0,18	↗
Сектор		
Одбрана	0,50	↗
Опште услуге јавне управе	2,52	↑
Политички систем	1,24	↑
Пољопривреда и рурални развој	-2,05	↓
Саобраћај и саобраћајна инфраструктура	-0,23	↓
Сервисирање јавног дуга	0,41	↗
Социјална заштита	0,62	↗
Спољни послови	0,68	↗
Спорт и омладина	0,28	↗
Судство и правни систем	0,37	↗
Тржиште рада	5,43	↑
Урбанизам и просторно планирање	0,63	↗
Финансијски и фискални систем	2,70	↑

Извор: Министарство финансија — Сектор буџета



### Потциљ 16.9 До 2030. за све обезбедити законски идентитет, укључујући регистрацију приликом рођења

**Табела 84: Индикатор 16.9.1 Удео деце старости до 5 година чије је рођење уписано у матичне књиге које води надлежни орган, према старости, 2019. године (%)**

		Србија	Ромска насеља
Укупно		99,9	98,5
Пол	Женски	99,8	98,6
	Мушки	100,0	98,3
Тип насеља	Градско	99,9	97,9
	Остало	99,9	99,7

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

### Потциљ 16.b.1 Промовисати и спроводити недискриминаторске законе и политике ради постизања одрживог развоја

**Табела 85: Индикатор 16.b.1 Процент жена старости 15–49 година које су се у претходних 12 месеци осећале дискриминисано или узнемиравано, 2019. (%)**

		Србија	Ромска насеља
Укупно		6,9	12,5
Тип насеља	Градско	8,1	14,1
	Остало	4,8	9,2
Старост	15–19	4,4	10,6
	20–24	4,4	11,5
	25–29	7,3	15,1
	30–34	6,6	9,9
	35–39	8,0	17,8
	40–44	9,5	14,1
	45–49	6,7	8,9
Образовање	Основно или без образовања	7,6	10,9
	Средње	5,0	12,2
	Високо	9,1	14,5
Квинтил индекса благостања	Најсиромашнији	7,1	13,8
	Други	6,0	12,0
	Средњи	6,5	13,7
	Четврти	5,2	13,6
	Најбогатији	9,4	9,5

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

## ЦОР 17

### ОЈАЧАТИ СРЕДСТВА ПРИМЕНЕ И РЕВИТАЛИЗОВАТИ ГЛОБАЛНО ПАРТНЕРСТВО ЗА ОДРЖИВИ РАЗВОЈ

Потциљ 17.1 Појачати мобилизацију домаћих ресурса, између осталог и преко међународне подршке за земље у развоју, како би се унапредили домаћи капацитети за прикупљање пореза и осталих прихода

**Табела 86: Индикатор 17.1.1 Укупни државни приходи као удео у БДП-у, према изворима**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2018.	2,05	↑
2013–2018.	1,76	↑

Извор: Национални рачуни, РЗС

Потциљ 17.3 Мобилисати додатна финансијска средства из вишеструких извора за потребе земаља у развоју

**Табела 87: Индикатор 17.3.2 Износ дознака (у USD) као удео у укупном БДП-у**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2019.	-0,89	↓
2007–2019.	-0,40	↓

Извор: Народна банка Србије и Национални рачуни, РЗС

Потциљ 17.4 Помоћи земљама у развоју да постигну дугорочну одрживост дугова кроз координисане политике усмерене ка очувању начина за финансирање дугова, отпис дугова и реструктурирање дугова на примерен начин и бавити се спољним дуговима високо задужених сиромашних земаља како би умањиле последице дуговања

**Табела 88: Индикатор 17.4.1 Отплата дуга као удео у износу робе и услуга**

	Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2019.	-1,94	↓
2007–2019.	3,05	↑

Извор: Народна банка Србије — Одељење за статистику платног биланса

**Потциљ 17.6 Унапредити сарадњу север–југ, југ–југ и триангуларну регионалну и међународну сарадњу у области науке, технологије и иновација, као и приступ овим областима, и унапредити дељење знања према узајамно договореним условима, између осталог и кроз унапређену координацију у оквиру постојећих механизма, а посебно на нивоу Уједињених нација, као и кроз глобалне механизме управљања технологијама**

**Табела 89: Индикатор 17.6.2 Број претплатника (претплата) фиксног широкопојасног приступа интернету на 100 становника, према брзинама**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2019.	Укупно	5,87	↑
	Веће или једнако од 10 Mbit/s	9,92	↑
	Веће или једнако од 2 Mbit/s до 10 Mbit/s	-22,64	↓
	Веће или једнако од 256 kbit/s до 2 Mbit/s	-36,78	↓
2010–2019.	Укупно	10,62	↑
	Веће или једнако од 10 Mbit/s	92,02	↑
	Веће или једнако од 2 Mbit/s до 10 Mbit/s	-6,90	↓
	Веће или једнако од 256 kbit/s до 2 Mbit/s	-43,12	↓

Извор: Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге (РАТЕЛ) и Витална статистика, РЗС

**Потциљ 17.8 До 2017. у потпуности операционализовати технолошке банке и механизам за изградњу капацитета у најмање развијеним земљама у области науке, технологије и иновација, те унапредити коришћење иновативних технологија, а посебно информационе и комуникационе технологије**

**Табела 90: Индикатор 17.8.1 Удео појединаца који користе интернет**

		Сложена годишња стопа раста, у %	Напредак према ЦОР
2015–2019.	Укупно	4,34	↑
	Женско	5,14	↑
	Мушко	3,59	↑
2007–2018.	Укупно	9,46	↑
	Женско	10,81	↑
	Мушко	7,96	↑

Извор: Статистика информационо–комуникационе технологије, РЗС

## ПРИЛОГ 3

# ЛИНКОВИ КА ПОДАЦИМА ЦОР

<http://sdg.indikatori.rs>

[http://devinfo.stat.gov.rs/diFiles/diProfili/SDG\\_Srbija\\_cir.pdf](http://devinfo.stat.gov.rs/diFiles/diProfili/SDG_Srbija_cir.pdf)

[http://devinfo.stat.gov.rs/diFiles/diProfili/SDG\\_Srbija\\_lat.pdf](http://devinfo.stat.gov.rs/diFiles/diProfili/SDG_Srbija_lat.pdf)

[http://devinfo.stat.gov.rs/diFiles/diProfili/SDG\\_Serbia.pdf](http://devinfo.stat.gov.rs/diFiles/diProfili/SDG_Serbia.pdf)





ИЗВЕШТАЈ О НАПРЕТКУ  
У ОСТВАРИВАЊУ ЦИЉЕВА  
ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА  
ДО 2030. ГОДИНЕ  
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

PROGRESS REPORT ON THE IMPLEMENTATION  
OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS  
BY 2030 IN THE REPUBLIC OF SERBIA

[www.stat.gov.rs](http://www.stat.gov.rs)



9 788661 611971

